

СТАРОЗАВЕТНЕ ЛИЧНОСТИ У СЕНЦИ

Октобар, новембар, децембар 2010

Садржај:

1. Прича и историја	5
2. Халев: живети у очекивању	12
3. Ана: учити да будеш неко	19
4. Јонатан: рођен за велика дела	26
5. Авигеја: није била жртва околности	33
6. Урија: вера једног странца	40
7. Авијатар: свештеник	47
8. Јоав: слабић у улози Давидовог јаког човека	54
9. Ресфа: утицај верности	61
10. Човек Божји: послушност није необавезна	68
11. Удовица из Сарепте: скок вере	75
12. Гијезије: промашити циљ	82
13. Варух: остављање наследства у свету који се распада	89

СТАРОЗАВЕТНЕ ЛИЧНОСТИ У СЕНЦИ

Аутор: Џералд и Шантал Клингбејл

Број 4/2010.

Припрема:

Хришћанска адвентистичка црква, Одељење за суботну школу

Одговара:

Ђорђе Трајковски

Сарадник на овом издању:

Милан Шушљић

Издаје:

А. К. ПРЕПОРОД, Београд

За издавача:

Драган Пејовски,

11000 Београд, Радослава Грујића 4

Табеле заласка Сунца припрема мр Радомир Грујић

Штампа: »Препород« Београд, 2010.

Тираж: 5000

На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СРС број 413–133/72–02 од 19. III 1973. године ослобођено плаћања основног пореза на промет

УВОД ЛИЧНОСТИ У СЕНЦИ

Историја, световна и света, не објављује се увек у облику статистика, програмских изјава, табела или бројки. Она се врло често износи у облику прича. Сам Исус волео је да говори у причама а Његове приче биле су врло снажне и утицајне (Матеј 7,28; 13,3).

Поуке у току овог тромесечја све су у облику прича, али не увек уобичајених и познатих, не о »звездама«, као што су Аврам и Исак на брду Морији, Данило у лавовској јами, или Давид у сукобу с Голијатом. Уместо тога, разматраћемо личности које се нису појављивале у насловима, већ су се кретале у позадини, у сенци, личности које су лако могле бити занемарене и заборављене.

У средишту нашег проучавања у току овог тромесечја биће споредне личности у Старом завету. Неке од њих су »добри момци«, а неке нису. Иако о њима није остало много записаног материјала, ипак имамо на располагању довољно текста да бисмо, уколико га пажљиво истражујемо, могли извући поуку за себе. У ред ових личности уврстили смо жене, угледнике, слуге и владаре.

Изазови с којима се ове личности суочавају у свом животу не разликују се у начелу од изазова с којима се ми данас суочавамо. Колико год да се њихова култура и околности разликују од наших, и они су осећали бол живота у свету огрезлом у грех, у свету који се грчи у сукобу између добра и зла. Оно што ту битку чини још тежом јесте управо чињеница да није увек било лако препознати шта је добро, а шта је зло, пошто им је граница између те две категорије понекад изгледала, као што и данас нама изгледа, нејасна и маглопита.

Често, у контексту шире слике, живот тих споредних личности не изгледа посебно значајан. То је осећање које многи међу нама добро познају. Тако је лако помислити: *У општој шеми догађања, шта свако од нас, као појединац, значи?* Међутим, на крају, ове »минорне« личности укључиле су се у божански усмеравани ток догађаја, и из њихових животних прича можемо да извучемо поуке које нам могу помоћи да испишемо боље и другачије приче о свом животу.

Наравно, није увек лако обраћати пажњу на оно што нам изгледа споредно. Инстинктивно, када читамо или слушамо причу, склони смо

да следимо основну мисао и да се усредсредимо на главне личности. То је уобичајено и разумљиво, и управо зато ћемо у току овог тромесечја проучавати такозване »мале људе«, да бисмо боље схватили целокупни библијски текст.

На несрећу, у нашем савременом свету, ми почињемо да губимо способност пажљивог слушања; сувише је акција на екрану, сувише скраћених призора на видеу, сувише буке из звучника радио-апарата. Усредсређујући се на епизодне личности у Старом завету, ми ћемо на нови начин читати Библију, гледаћемо иза очигледног и откривати радост сазнавања нових истина из Божје Речи.

Конечно, док гледамо преко рамена библијских аутора, и упознајемо споредне личности и догађаје, треба да имамо на уму и снагу утицаја сопственог живота и примера. Више од свега другог, људи двадесет првог столећа желе да виде да нешто заиста функционише пре него што се упусте у разматрање свих чињеница за и против одређене идеје. Наши суседи, наши пријатељи и наша породица биће спремни да саслушају наше сведочење и библијске доктрине у које верујемо тек када виде шта се збива у нашем животу и како се оне остварују у нашој животnoj причи.

У том смислу, наше приче могу да постану снажно оруђе у нашем сведочењу ближњима о томе шта је Бог учинио за нас. И као што се догодило с тим споредним библијским личностима, и ми можемо постати део велике историје спасења, иако не спадамо у главне личности у великој космичкој драми која се одиграва око нас.

Цералд и Шантал Клингбејл заједно са своје три ћерке, Ханом, Саром и Џемајмом живели су у Африци, Јужној Америци, Европи и Азији. Тренутно, Цералд Клингбејл је заменик уредника часописа Адвентист Ривју.

ПРИЧА И ИСТОРИЈА

Проучите у току ове седмице: 1. Мојсијева 39,6-12; Исус Навин 3,9-17; 1. Самуилова 24,1-6; 1. Царевима 12,1-16; Јов 1,1-12.

Текст за памћење: »Све је Писмо од Бога надахнуто и корисно за поучавање, за укоравање, за поправљање, за обучавање у праведности, тако да човек који се посвети Богу може бити оспособљен и опремљен за свако добро дело.« (2. Тимотију 3,16.17. НЕТ)

Иако већина људи нема неке посебне наклоности према проучавању историје, ипак ужива у доброј причи. Свака цивилизација има богату ризницу прича које објашњавају (или мисле да објашњавају) порекло, вредности, односе и структуре у тој култури. Ове приче, које се преносе од нараштаја до нараштаја, често су веома поучне.

У наше савремено доба, причање прича не цени се више много: људи траже чињенице и научне доказе који објашњавају живот. Међутим, саме чињенице не могу да објасне најважнија животна питања. Данас, нова генерација, често називана »пост-модернистичком«, поново открива вредност и снагу прича.

У том смислу, и Библија је врло савремена књига, јер је пунa прича. Не легенди, не мудро измишљених митова (2. Петрава 1,16), већ историјских и личних прича које откривају истину о Богу и о Његовим интеракцијама с грешним људским родом. Те приче описују стварне људе, који се боре са стварним животним проблемима и који сарађују са живим Богом и од Њега траже одговоре за своје проблеме.

Свакој причи је неопходна позадина. У току ове седмице разматраћемо различите позадине и историјске контексте да бисмо боље схватили личности које ћемо проучавати у току тромесечја.

Сценарио се дефинише као след догађаја који воде неком закључку. Свако се рађа, живи и једнога дана умире. То су широки параметри сценарија живота. Између свега тога, живот се састоји од мањих или већих сценарија који су често прожети и покретани сукобима или напетостима. Тражити сценарио значи настојати да се сви важни делови приче доведу у ред како би се сагледала шира слика. У Књизи о Јову, на пример, постоје два сценарија.

Која два сценарија постоје у Књизи о Јову? Јов 1,1-12.

Ако желимо да схватимо причу о Јову, треба да схватимо и њен дводимензионални сценарио. У ствари, Библија и не садржи једнодимензионалне сценарије, јер је Бог увек активан у историји и у људском животу, чак и када делује иза сцене. У прва два поглавља Књиге о Јову можемо замислити као да мењамо канале на ТВ, док прелазимо са земаљских на небеске сценарије. Приче, међутим, представљају више од сценарија. Људи стварају приче.

Опишите уз што више појединости пророчицу Олду, а на основу онога што је о њој речено у 2. Царевима 22,14.

Личности су уско повезане са сценаријем приче. Како ћемо разумети карактере у великој мери зависи од информација које износи наратор, који чак може и да буде један од личности у причи. Узмимо Олду као пример: да ли је она једна од главних личности у причи? Није! Прича у ствари говори о проналажењу књиге закона у време владавине цара Јосије. Иако Олда није главна личност у причи, свака од личности је важна за развој радње. Да ли Олда има деце? Колико је стара? Ми не знамо одговоре на та питања. Библијски текст је врло кратак и вероватно више пута скраћиван. То значи да морамо поклонити велику пажњу свакој информацији која нам се пружа. Олда је уживала глас одговорне Господње пророчице. Библијски аутор нам даје информације о породици њеног мужа, јер су жене у старозаветно доба припадале мужевљевој породици. Дато је и њено боравиште. Као и у наше доба, службени документи су увек садржавали име и адресу да би показали да је особа заиста личност за коју се издаје.

Какав је твој животни сценарио? Какав си ти као личност? Када би се твоја прича објавила као једна од библијских прича, како би изгледала, а како би требало да изгледа?

Позадина наглашава стварност приче и даје јој атмосферу и боју. На пример, зашто је Воз у Руту 4,1.2. решавао свој законски проблем на улазу у град, а не у својој кући или у кући градоначелника Витлејема? Очигледно је, пошто су градска врата била најважније јавно место у стара времена, желео да нагласи законитост своје изјаве. Позадина нам, дакле, даје податке и о времену у којем се прича дешава. Ако чујемо причу која се дешава у кабини аутомобила или на аеродрому, знамо без много размишљања да није из времена Давида или Мартина Лутера.

На који закључак нас наводи упоређивање позадине ове две приче: 1. Самуилова 24,1-6. и 1. Мојсијева 39,6-12? На који начин позадина доприноси сценарију ових прича?

Позадина нам помаже да боље разумемо збивање у причи. Давид и његови људи налазе се сами са Саулом, који је незаштићен и изузетно рањив. Позадина наглашава блистави Давидов карактер. Он не користи ову идеалну прилику да се ослободи Саула пре него што Саул покуша да се ослободи њега, и та чињеница наглашава Давидово поштовање старешине кога је Бог помазао.

И позадина у причи о Јосифу описује одређену прилику. Јосиф је згодан младић и налази се на истакнутом положају. Жена његовог господара га је пожелела и они су се нашли сами у кући. Јосиф, као и Давид, показује свој блистави карактер када се одупире искушењу.

Међутим, позадина није једини важан елемент приче. Треба узети у обзир и гледиште наратора. Ми гледамо како се прича одвија у очима наратора и тиме добијамо важну информацију о томе да ли нам он прича цели догађај или нешто прећуткује. То се посебно односи на световне приче. Иако у библијским причама углавном знамо гледиште наратора, ипак треба да им приступамо под претпоставком да су надахнуте Светим Духом и да је истина која се у њима приказује Божја истина.

Размисли о Давиду и Јосифу у тим посебним околностима. Како им је било лако да одлуче да се понашају другачије него што су се понашали! Чињеница да нису говори нам веома много о њиховом карактеру. Колико пута си ти покушао да нађеш изговор за своје погрешне одлуке?

Све до краја седмице истраживаћемо неколико кључних раздобља у историји Израиља који ће нам послужити као позадина за све појединце које ћемо проучавати. Почећемо од уласка Израиља у Обећану земљу.

После Божјих моћних дела приликом изласка из Египта и путовања кроз пустињу, народ је по други пут стигао на границу Обећане земље. Под својим новим вођом, Исусом Навином, људи се спремају да пређу преко Јордана не оквасивши ноге (Исус Навин 3,16.17), чудо које подсећа на прелаз преко Црвеног мора у време изласка (2. Мојсијева 14).

У коју сврху се догодило чудо преласка преко Јордана? Исус Навин 3,9-17.

Израиљ није освојио Ханан захваљујући војничком генију Исуса Навина или ревносном настојању целог народа. Победа над становницима хананских градова-држава била је омогућена само Божјим моћним деловањем. Када је Израиљ био послушан, Бог му је даровао победу; међутим, када се ослањао на своју снагу, пораз је био неминован.

После смрти Исуса Навина и осталих старешина, неким деловима Обећане земље и даље су владали незнабошци (Судије 1,27.28). Изгледа као да се вера Израиљаца смањивала заједно с њиховом визијом. Уместо да замишљају целу Обећану земљу у својој власти, они су се бавили својим пословима и проблемима, заборављајући идеал који је Бог имао за свој народ. Многи теолози следећих неколико столећа називају »мрачним добом« Израиља.

Коју врсту моралне климе у Израиљу приказује писац Књиге о судијама? Судије 17,6.

Када изгубимо из вида ширу слику онога што Бог има на уму за нас, онда нам оно што је неважно постане важно. Израиљ је изгубио своју перспективу као народ; племенска подела је узела маха. У целој Књизи о судијама, разна племена и родови били су спремни и вољни да ратују једни против других. Религијски обичаји су прилагођавани личној удобности а компромиси са околним културама били су уобичајена појава. Према писцу Књиге о судијама, до тога је долазило због мешовитих бракова с припадницима хананских племена која су и даље живела у земљи (Судије 3,3-7). Као последица тог духовног опадања, Израиљ је пролазио кроз низ узастопних пораза, робовања, ослобађања, идолопоклонстава и нових робовања.

Најопаснија страна компромиса је управо чињеница да до њега долази лагано, тихо, скоро неприметно. Колико се твој начин живота данас разликује од онога од пре десет година? Да није нека од тих промена последица компромиса?

Иако су добијали многе благослове од Бога, иако им је Бог обећавао и далеко више ако буду послушни, Израиљци су потпали под негативни утицај околних култура. На пример, у околним државицама видели су потпуно другачију политичку структуру. Сви ти народи имали су свог владара. Узевши у обзир и чињеницу да Самуилови синови нису прихватили начин понашања свога оца, већ да су »узимали мито и извртали правду« (1. Самуилова 8,3), племенско старешинство у Израиљу сматрало је да је дошло време да и Израиљ добије цара (1. Самуилова 8,4.5). Самуило није био сувише задовољан овом одлуком, али му је сам Господ наредио да се покори (1. Самуилова 8,7).

Самуило је онда помазао Саула из Венијаминовог племена за цара (1. Самуилова 10,1) а овај је изабрао Гавају Венијаминову као своју престоницу. Међутим, као што је Бог већ унапред предвидео, нови владар је доживљавао тешкоће. Племенски сукоби су се настављали. И само постојање Израиља дошло је у питање због притиска коме су га излагале околне државе. Осим тога, нови владар није био спреман да следи Божје захтеве (1. Самуилова 15,3.8.9) и на крају га је Бог одбацио.

После тога Давид је био помазан за будућег цара Израиља. Као што се очекивало, Саул није био спреман да преда власт новом војном хероју, Давиду, те је следећа деценија обележена унутрашњим сукобима; и Давид је стално морао да се сели из места у место.

Следећа велика промена у историји Израиља догодила се када су Саул и његови синови изгинули у сукобу с Филистејима (1. Самуилова 31,1-6). Давид је прво био проглашен за цара над Јудом а онда, после седам година, и над целим Израиљем. Давид је изабрао Јерусалим за своју нову престоницу и главни град нове монархије. Његови војни походи су успешни; проширује границе своје државе. После 40 година владања, Давид умире у Јерусалиму (2. Самуилова 5,4; 1. Царевима 2,10.11). Као и наш живот, и Давидова владавина је била обележена великим победама, неким погрешним одлукама и многим доказима Божје благодати. Њега наслеђује син Соломун, који такође влада четрдесет година (1. Царевима 11,42).

Соломун није ни ратник ни освајач. Уместо тога, он тражи и добија божанску мудрост (1. Царевима 3,3-13), гради Храм Господу у Јерусалиму; развија врло успешне административне структуре којима управља и организује Израиљ; али, при крају своје владавине, отпада од Господа и следи религијске обичаје својих многобројних жена (1. Царевима 11,1-8).

На који начин текст у 1. Самуиловој 8,7-20 показује да су Божји путеви бољи од људских путева? Колико пута се и ми налазимо у сличном положају, да желимо да идемо својим путевима уместо Божјим?

Соломунова смрт представља другу прекретницу у историји Израиља. Снажан административни приступ, закони о принудном раду, експерименти с религијским плурализмом, све је то довело до великих напетости у почетку владавине Ровоама, Соломуновог сина.

Прочитајте текст у 1. Царевима 12,1-16 и покушајте да схватите драму ове ситуације. Посматрајући Ровоама као вођу, шта из те приче можемо научити о сопственим ставовима у погледу власти коју имамо у различитим животним ситуацијама? Шта се да научити из његове грешке?

После поделе Јуде и Израиља, Божји некада јединствени народ кренуо је различитим путевима. Видећи да је центар богослужења, жртава и обожавања смештен у Јуди, израиљски владар Јеровоам наредио је да се начине два златна телета (1. Царевима 12,26-29) и да се оснују два нова религијска средишта, једно у Ветилу, а друго у Дану. Стање у Израиљу није било добро, и у току следећа два столећа Израиљци су пролазили кроз тешка искуства. Неки владари су следили – иако са пола срца – Божји позив на покајање; други су тврдовратно одбијали да слушају пророке. Династије су се мењале, множила су се политичка убиства. Двадесет царева се измењало од Јеровоама и до последњег владара Израиља, Осије, означавајући тако нестабилну природу царства. Коначно, 722. године пре Христа, Асирци су заузели Самарију и одвели становнике у ропство.

С друге стране границе, стање није било много боље. Давидова династија се одржала, али нису сви Давидови потомци сачували веру својих отаца. Неки цареви, као Јосафат, Језекија и Јосија, покушавали су да се врате Господу и да наведу цели народ на покајање. Њихове напоре подржавали су многи пророци који су говорили о посебним духовним и друштвеним потребама народа.

Године 586. пре Христа Јерусалим је пао у руке Вавилоњана. Старешине и многи припадници обичног народа били су одведени у ропство у Вавилон. Храм је био разорен.

Неко би могао помислити да су разарање Храма и пресељење народа у Вавилон означили и крај Јевреја као народа. Шта нам њихов повратак и опоравак после те катастрофе говоре о Божјем стрпљењу и благодати? На који начин си то исто стрпљење и благодат искусио у свом животу? Како би требало да одговориш на ту благодат?

»Господ позива све нас да проучавамо божанску филозофију свете историје, коју је, надахнут Светим Духом, записао Мојсије. Прва породица на Земљи представља узор свих породица које ће постојати све до краја времена. Много тога треба да проучавамо у тој историји да бисмо могли разумети божански план с људским родом. Тај план је јасно представљен, и свака посвећена душа ће уз молитву учити о мислима и намерама Божјим од самог почетка па све до краја историје овога света. Она ће разумети да је Исус Христос, који је једно са Оцем, био и велики покретач сваког напретка, Онај који је извор сваког прочишћавања и уздицања људског рода.« (Ellen G. White, *Manuscript Releases*, vol. 3, p. 184)

»Проучавајући нашу историју, нашу прошлост, прелазећи сваки корак у нашем напредовању до нашег садашњег стања, могу да кажем, слава Богу! Када видим шта је све Бог учинио, пуна сам дивљења и поверења у Христа као Вођу. Ми се немамо чега плашити у будућности, осим ако будемо заборавили пут којим нас је Господ водио и Његова учења у нашој прошлости, у нашој историји. Ми ћемо бити снажан народ ако се будемо ослонили на Господа, јер рукујемо моћним истинама Божје Речи. Имамо све на чему можемо да будемо захвални Богу!« (Ellen G. White, *Selected Messages*, vol. 3, p. 162)

Питања за размишљање:

1. Божје активно укључивање у историју је веома важна замисао Библије. Читај текст у Данило 2,21. Шта нам тај текст говори о интеракцији између Бога и људске историје? Зашто је тако важно да ту стварност имамо на уму ми који живимо на самом »крају историје«?
2. Зашто толико волимо приче? Како изгледа добра прича? На који начин приче могу да постану успешно средство за преношење истине? Који су ваши омиљени писци прича и зашто их волите?
3. Стари Израиљци су били позвани да посведоче целом свету о правом Богу и о Његовој вести о спасењу благодаћу. Ипак, погледајте како је унутрашња неслога ослабила некадашњи Израиљ. Које поуке би требало да извучемо из те жалосне историјске истине за себе данас?
4. Позадина је посебно важна за разумевање сваке ситуације. Ипак, у већини случајева имамо на располагању тако мало информација да једноставно не знамо позадину догађаја. Пошто је тако много сакривено од нас, зашто је важно да не судимо другима? Колико си често нагло судио другима, не познајући важне чињенице о тој особи или о околностима у којима она живи? Колико често су теби судили они који нису знали све важне чињенице о теби?

ХАЛЕВ: ЖИВЕТИ У ОЧЕКИВАЊУ

Проучите у току ове седмице: 4. Мојсијева 13; 14; Исус Навин 14; Судије 1,12-15.

Текст за памћење: »Душа моја чека Господа више од оних који чекају јутро; ја кажем, више од оних који чекају јутро. Нека се Израиљ нада у Господа, јер је у Господа милост, и велико је у Њега избављење.« (Псалам 130,6.7. НЕТ)

Он је био сведок најбољих времена и најгорих времена. Халев је знао како изгледа робовање. Он је био присутан када је Господ својом моћном руком изводио свој народ из Египта. Видео је како се море отвара пред Израиљем и како гута египатска кола и војнике. Био је са Израиљем на брду Синају и видео Мојсија како силази с горе с Божјим законом. Био је један од првих који су угледали Хананску земљу. И без своје кривице морао је да проведе своје најбоље године лутајући пустињом заједно са Израиљцима. Посматрао је како сав његов нараштај умире у пустињи. И на крају, као старцу, пружена му је могућност да уђе у Ханан. Чак и тада испољио је храброст и веру у Бога.

Халев је вођа који је, изгледа, деловао више иза позорнице него пред очима целог народа. Ове седмице учићемо се његовом нежном начину руковођења. Упознаћемо се с великим вођом спремним да се суочи са опасношћу и да води својим примером; с неким ко је великодушан и храбри младе да се прихвате вођства. Међутим, осим многих позитивних Халевових особина, проучићемо и причу која је повезана с нама који живимо при крају историје ове Земље, и чекамо да пређемо у небески Ханан.

Око петнаест месеци пре тога, Израил је напустио Египат. Шатори прекривају пустињу Фаран, у близини граница Ханана. Сви су жељни да сазнају нешто о земљи која ће ускоро постати њихов дом. По Божјем упутству, изабрана су дванаесторица истраживача. Халев треба да представља Јуду као један од дванаесторице који ће кренути у Ханан да прикупе чињенице. Уходе су провеле четрдесет дана у истраживању земље. Коначно се враћају спремни да поднесу извештај.

Шта можемо научити из извештаја ухода о живљењу вером, а не на основу онога што видимо? 4. Мојсијева 13,26-14,2.

Уходе су донеле нешто што се могло видети, омирисати и окусити. Иако су свих дванаест били суочени са истим чињеницама, дошли су до врло различитих закључака. Десеторица су плодну земљу и велике градове протумачили на своју штету, говорили су да нема никаквог начина да некадашњи робови савладају тако снажне противнике и да заузму земљу. У ствари, заборавили су да не би ни стајали на границама Обећане земље да није било десет зала у Египту, да није било чудесног прелаза преко Црвеног мора, воде из стене, свакодневног дара мане који су примали више од годину дана. Бог је све то учинио за њих, и сада, из неког разлога, они одбијају да му поклоне своје поверење, да се ослоне на Његова обећања. Заправо, више верују себи него ономе што им је Бог обећао. Како је лако свима нама да се понашамо на исти начин!

Оно што видимо и како тумачимо оно што видимо може имати врло озбиљне последице по нас. Наше тумачење »чињеница« представља темељ наших свакодневних одлука, а те »чињенице« врло често имају уску везу с нашим осећањима. Сама мисао да можемо да верујемо шта год хоћемо и да та веровања не утичу на оно шта смо и шта чинимо представља мит, фикцију, самозаваравање.

Суочавање са »чињеницама« без помоћи Божје речи наводи на тумачење које одводи далеко од Бога и приближава нас неверовању. Суочавање са чињеницама уз Божју помоћ пружиће нам доказе да верујемо у Бога и ојачаће наше поверење у Њега.

Зашто је тако лако живети на основу оног што се види, уместо вером? Када си се последњи пут суочио с нечим што наликује овоме о чему смо читали данас? Како си одговорио, и шта си научио из свог одговора о поверењу у Бога и у Његова обећања, упркос »чињеницама«?

Није увек лако устати и остати усправан. Притисак групе је страховита сила. Снага хиљада гласова на стадиону којима подржавају домаћи тим делује застрашујуће на противнике. Нема много оних који би се усудили да навијају за противника или да подигну његову заставицу када су окружени навијачима домаћег тима. То је и разлог зашто се навијачи супротстављених тимова врло често у току игре држе на одвојеним деловима стадиона. Када се сусретну, разум устукне и насиље постаје неизбежно.

Што се тиче Израиљаца, није у питању била игра нити навијање. Њихова будућност и опстанак, све је било угрожено и људи су заплакали као мала деца. Гледати хиљаде одраслих људи како плачу морало је представљати потресно искуство. И овде Халев, који је иначе увек остајао у позадини, ступа корак напред.

Шта можемо да научимо о Халеву и поверењу у Божја обећања из онога што је он казао? 4. Мојсијева 13,30.

Исте информације се могу пренети на више начина. *Како* нешто кажемо исто је тако важно као и *шта* кажемо. Халев је показао величину карактера тиме што се није јавно препирао с неверном десеторицом ухода, нити је укоравао народ због недостатка вере. Уместо тога, Халев говори храбро и позива на поверење и деловање. Међутим, народ не жели да га слуша. Људи су донели своју одлуку и онда покушали да каменују Мојсија, Исуса Навина и Халева.

Шта Библија наводи као коначни резултат одбацивања Бога и Његове Речи, и погрешног приступа »чињеницама«? 4. Мој. 14,1-10. 20-24.

Мора бити да је Халев био горко разочаран. Видео је добру земљу. Био је веран и спреман да уђе у Ханан. Међутим, сада је био осуђен да лута пустињом 40 година због грешака других људи. Међутим, тај човек је имао снажно развијену свест о заједништву, схватао је шта значи бити део целине. Водио је друге својим примером и храбрио својом храброшћу. Није се одвојио од њих нити је организовао нови покрет. Дух одвајања када се појаве тешкоће или проблеми с вером можда је савремени феномен, али није начин који Библија одобрава. У Халеву видимо човека који остаје с народом, чак и током година обележених казном, а да при том није истицао: »Зар вам нисам говорио да ће тако бити?«

На који начин си морао да претрпиш последице погрешних одлука других људи? Како си се понашао у таквим тренуцима?

ХВАТАТИ СЕ ЗА БОЖЈА ОБЕЋАЊА

Прошло је 40 година. Израилјци су прешли преко Јордана и ушли у Обећану земљу. Као гладни људи пред столом препуним укусне хране, они је посматрају. Разговори око ватри у логору баве се испитивањем која је земља најбоља и ко ће је добити. Много пре уласка у Ханан Мојсије је сагледао могућности међусобног сукобљавања око земље и дао упутства о њеној подели. Подела земље се описује у 14. поглављу Књиге Исуса Навина.

Који захтев је Халев поставио и, шта мислите, зашто га је поставио? Шта нам то говори о њему и о његовој вери? Исус Навин 14.

Усред поделе земље Халев иступа и, на опште изненађење, тражи земљу. То не треба да буде земља за његово племе, већ за њега лично. На први поглед, овај сусрет Халева и Исуса Навина, двојице најстаријих људи у Израилу, изгледа чудно. Иако Халев тврди да је снажан и спреман за битку, он се првенствено позива на обећање које је добио од Бога.

Очигледно је да се Халев не плаши да затражи испуњење Божјег обећања. Његов захтев није надахнут себичним жељама. Начело »добити да би дао« дубоко је укорењено у карактер овог старог човека. Халев не захтева најбољу, најплоднију земљу; уместо тога, он тражи земљу насељену дивовима, синовима Енаковим. То значи да земља коју тражи још није освојена. Управо су ти дивови тако уплашили Израилце пре четрдесет година, зар не? (4. Мојсијева 13,33).

Можда Халев силно жели да садашњи нараштај не понови грешке својих отаца. Он сада показује своју веру у Бога бирајући најизазовнију, уместо најлакшу, територију.

И поново, Халев води својим примером. У том процесу, он пружа очигледну поуку. У ствари, као да говори: »Ако се Бог може послужити једним од најстаријих људи у Израилу да истера дивове, онда остали немају разлога да се плаше. Бог може и жели да им да победу!« Текст у Књизи Исуса Навина 15,13.14 бележи Халевову победу над Сесајом, Ахиманом и Талмајом, Енаковим потомцима. Оно што је преплашило цели народ савладао је један остарели човек који се ослонио на Божју снагу.

Шта значи служити Богу »из целог срца«? Које наше слабости, ако их стално не побеђујемо, могу веома отежати наше служење Богу? Исус Навин 14,14.

ПРЕНОСИТИ АМАНЕТ

У неким културама, старији људи су веома поштовани, укључени су у друштво и млађи им се обраћају тражећи савете и помоћ. У другим културама, на старије грађане се гледа као на некорисне људе и они су занемарени и потиснути. Изгледа да се овај други приступ све више шири по свету. Халев нам пружа прекрасан пример позитивне службе у старости.

Халев избегава крајности које су обично повезане са старашћу. Он не дозвољава себи да страхује од млађих, само зато што је стар. Он једноставно не одустаје од живота нити се повлачи из друштва. Не користи се својим годинама као изговором што не учествује у друштвеним активностима. Али, није ни толико везан за свој положај да би покушаје младих да се потврде осећао као претње упућене њему лично.

Шта Псалмиста говори о старости? Псалам 92,12-15.

Каже се да Бог нема унука. Све док Бог остаје Бог мојих отаца, Он нема никакве везе са мном! Халев је знао да сваки нараштај мора да стекне своја искуства са Богом. Израилци, појединачно и заједнички, не могу да живе од чуда у Египту, чак ни од искуства својих отаца у пустињи. Халев види као своју дужност да створи окружење у коме ће млада генерација начинити своје прве кораке у вери.

Коју врсту искуства је Халев омогућио другима? Како је то постигао? Судије 1,12.13.

Људи из Јуде преузимали су своју земљу. Племена Јуда и Симеон су сарађивала и радила заједнички у вери на остварењу Божјих обећања. Међутим, када су се наша пред утврђеним градом Киријат-Сефером (12. стих), суочила су се с великим изазовом. Ми знамо на темељу археолошких истраживања о том често врло сложеном систему утврђења у Палестини у касном бронзаном добу. Међутим, уместо да се усредсреди на зидине, Халев види тај изазов као прилику за растење и напредовање. Овде се неко може позвати на Божја обећања и постићи победу. Иако нам то може необично зазвучати, Халев нуди прекрасан подстицај. Ко год да заузме град, постаће његов зет. Готонило, Халевов нећак (Судије 1,13) прихватио изазов и Бог му даје победу. Захваљујући Халевовом подстицају, рађа се нови херој. Халевово улагање донело је богате камате у току каснијих година. Бог се послужио овим младим човеком као првим судијом и избавитељем (Судије 3,7-11).

Док си растао и сазревао, како су се мењали твоји ставови? Шта си научио само зато што је иза тебе стајало више година искуства? Како би могао да избегнеш да те године укорење у лошим навикама и ставовима?

ДАВАТИ ВЕЛИКОДУШНО И ОБИЛНО

Које нам нове Халевове карактерне особине открива писац Књиге о судијама? Судије 1,14.15.

Наслеђе је било врло важно за Израилце. Поседовање земље коју ће оставити у наслеђе својим потомцима било је за њих начин да овековече своје завештање. У ствари, то им је било тако важно да су били донесени детаљни прописи коме ће припасти земља ако човек умре без деце, тако да неко преузме име умрлога и сачува његов аманет (5. Мој. 25,5-10).

Свакако да је Халев у тим годинама морао да размишља коме ће оставити своје имање у наследство. Каснији генеалошки извештаји говоре да је имао синове. Сигурно је желео да им остави што више. Иако је Акса била његова ћерка, све што би јој дао престајало је да буде део породичног наследства и прелазило је у руке породице њеног мужа. Не знамо шта је навело Аксу да затражи земљу, али знамо да би одбијање њеног захтева било оправдано и у складу с друштвеним нормама које су штитиле породично имање.

Изненађује што јој је Халев дао не само поље већ је томе додао и изворе. И не само један извор, већ и горњи и доњи извор.

Великодушност делује у оба смера. Текст у Причама 11,25 говори да »подашна рука бива богатија и ко напада сам ће бити напојен«. Када нисмо спремни да дајемо великодушно, можда је то знак да још нисмо примили.

Какав утицај овај догађај може имати на наш духовни живот, на пример, у области праштања? Види Матеј 6,15 и 18,21-35.

Ми можемо да дамо само оно што имамо. Ако смо неспособни да опростимо, онда је то сигуран знак да нисмо ни затражили Божје опроштење за себе. Халев је примио Божје благослове и био је срећан да их дели даље. Показао је великодушност која је далеко надмашивала друштвене норме његовог времена.

Колико си великодушан кад је реч о давању онога што имаш? Да ли си установио да си, што више имаш, спремнији да дајеш или се дешава обрнуто, да све више жудиш да нагомилаваш богатство? На који начин би могао да научиш да будеш спремнији да дајеш да би помогао другима?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Халева вера је сада била иста као и онда када се успротивио злим извештајима ухода. Он је веровао Божјим обећањима да ће свом народу дати Ханан у наследство, и у том смислу потпуно следио Господа. Заједно са својим народом издржао је дуго лутање по пустињи, делећи на тај начин разочарања и терете криваца; али се никада није потужио на то, већ је уздизао Божју милост што га је сачувао у пустињи кад су његова браћа пострадали. Усред свих тешкоћа, опасности и зала за време лутања пустињом, и у току година ратовања после уласка у Ханан, Господ га је чувао; и сада, у старости, када је већ прешао осамдесет година, његова животна снага је остала несмањена. Он није тражио за себе земљу која је већ била покорена, већ места за која су уходе више него за сва остала мислиле да се не могу заузети. Уз Божју помоћ, он ће отети своје тврђаве од оних истих дивова чија је снага пољуљала веру Израилца. Није жеља за чашћу или уздизањем надахнула Халевов захтев. Храбри стари ратник био је жељан да народу пружи пример којим ће прославити Бога и охрабрити племена да потпуно покоре земљу коју су њихови оци прогласили неосвојивом« (Елен Г. Вајт, *Стварање – патријарси и пророци*, стр. 467.468).

Питања за размишљање:

1. Као хришћани стално смо бомбардовани »чињеницама« које се тумаче тако да поткопавају нашу веру. Запазите да је појам »тумачити« овде кључна реч. На које начине се можемо суочити са овим изазовима тако да не испаднемо заостали, а да у исто време сачувамо своје хришћанско поштење?
2. Размисли мало више о томе да начин на који тумачимо »чињенице« није увек правилан. На пример, када посматрамо материју, видимо да је чврста иако је материја у ствари скоро празан простор. Гледамо тло и сматрамо да се не креће, иако се креће, и то врло брзо кроз простор. Ми се можемо налазити у празној, затвореној просторији и не чути никакав звук, иако је простор испуњен радио таласима који преносе звукове које ми сами, без одговарајућих помагала, нисмо у стању да чујемо. Које поуке можемо извући из ових примера о томе шта значи живети вером, а не гледањем?
3. Учећи се од Халева, како би требало да негујемо нове вернике, младе и децу да би они попунили руководећа и одговорна места у Цркви?

Халев је остао са својим народом, чак и када је народ веома грешио и чинио зло. Које поуке ми можемо извући за себе данас као адвенстисти седмог дана?

МОЈИ ЗАКЉУЧЦИ И ОДЛУКЕ:

АНА: УЧИТИ ДА БУДЕШ НЕКО

Проучите у току ове седмице: 1. Самуилова 1; 2,1-11,21, Јов 2,12,13; Матеј 6,19,20; Лука 12,16-21.

Текст за памћење: »А Ана се помоли и рече: развесели се срце моје у Господу; подиже се рог мој у Господу, отворише се уста моја на непријатеље моје, јер сам радосна ради спасења твојега. Нема светога као што је Господ, јер нема другога осим тебе; и нема стене као што је Бог наш.« 1. Самуилова 2,1.2.

Једна од најжешћих борби кроз коју многи људи пролазе јесте како постати свестан властите вредности. Шта вредимо у овом свету? Шта значи један живот усред милијарди других? Читамо о ратовима у којима милиони губе животе, често нестајући без трага. Свакога дана хиљаде се рађају и хиљаде умиру. Ми осећамо моћне силе над којима немамо никакве власти, а које могу да протутње над нама и нашим сновима исто тако брзо као што камион прегаци колону мрави на путу. Како, усред тако моћних и неукротивих сила, можемо да сачувамо осећање о сопственом значењу и сврси свог живота? И да ли га уопште имамо?

Библија, свакако, говори да треба да га имамо јер смо бића створена по Божјем обличју. Ми смо важни, јер смо важни Богу. Зар је битно шта други мисле о вама, ако вас Бог, који цели свет држи у својој руци, воли? Његова љубав је изнад свега, она је нешто најзначајније.

Ове седмице, разматрајући Анин живот, живот жене која није захтевала никакву политичку или религијску величину, бацићемо поглед на Бога који нам је тако близак и воли свакога од нас појединачно, на Бога који нам каже да смо нешто, иако нам свет око нас поручује да смо нико и ништа!

КОЛИКО ЈА У СТВАРИ ВРЕДИМ?

Зашто је Ана била тако несрећна што нема деце, иако је знала да је муж воли? 1. Самуилова 1,1-16.

Не би требало да нам буде тешко да схватимо Анина осећања, посебно у оквиру њене културе, у којој је немати мушког потомка значило немати никакве сигурности у позним годинама. Немати уопште деце сматрало се сигурним знаком Божјег негодовања. И у јавности и у породици, жена без деце морала је да живи под жигом срамоте, јер је наводно била проклета од Бога. Очигледно, то је утицало на њену вредност у очима друштва, на њено самопоштовање и на њен однос према Богу. Мора бити да се Ана често питала чиме је заслужила такав положај. Зашто јој се све то догађало?

Да бисмо разумели дубину очајања у коју је неплодност доводила жену у свету Старог завета, погледајте на дела и речи Саре (1. Мој. 16,1,2) и Рахиле (1. Мој. 30,1). Како нам ови примери помажу да разумемо дубину осећања тих жена из древних времена?

Сарин поступак је разумљив у контексту друштвених и културних обичаја њеног времена. Међутим, он нам пружа увид у очајање које је осећала и терет који је носила. Која би жена подстицала свога мужа да има однос са неком другом женом и да добије дете од ње? А Рахилин очајнички вапај, упућен Јакову, као да представља одјек Аниних осећања и збрке у њеним мислима.

За Ану, љубомора и свест да је »нико и ништа« створила је експлозивну мешавину осећања која су коначно провалила када је излила своје срце пред Господом. Још је горе било то што Ана није бивала млађа. Време је радило против ње а, како јој се чинило, и сам Бог.

Имајте на уму, такође, да је у Анино време женина улога у друштву била првенствено повезана с рађањем деце и њиховим подизањем. Није било других могућности у жениној каријери. Жена није могла да једноставно промени занимање и да нађе утеху у неком другом послу. Ипак, имамо у Старом завету примере жена судија и пророчица, али је то била врло ограничена могућност и зависила је од непосредног Божјег позива. Само је преко деце Ана могла да свој живот учини вредним и да остави нешто иза себе. За њу, без деце, живот није имао никаквог смисла.

Неки човек је изгубио сина због леукемије. Поверио се пастору да верује да му је син одузет зато што је кршио заповести, посебно четврту, и да га је Бог тиме казнио. Шта је погрешно у таквом начину размишљања? Како се можемо сачувати да не паднемо у замку таквог закључивања?

С ТАКВИМ ПРИЈАТЕЉИМА....

Ани свакако није било лако да живи под наводним Божјим проклетством и са осећајем да њен живот нема никакве стварне вредности. Који је још додатни проблем имала? 1. Сам. 1,6,7.

Они који су нам најближи често знају како да нам задају најболнију рану. Уз Фенинино стално боцкање, није никакво чудо да је Анин живот постао горак. Библијски текст наглашава понављање изазивања. Из године у годину, увек исте речи. Занимљиво је да се јеврејска реч која описује изазивање често употребљава у Старом завету да би се описали тешки греси који су доводили до непосредне Божје реакције (5. Мој. 9,18; 31,29). Није то била само брза, лукава примедба. Изгледа да се радило о промишљеној, свесној стратегији да се Ана изазове да учини нешто непромишљено. У ствари, Ана је била Фенинин једини супарник у борби око Елканине наклоности (1. Сам. 1,5).

Иако су Фенинина изазивања била срачуната да повреде, можда најтеже ране задају управо они који то заправо нису намеравали. Ко се, усред тешке боли, није осећао још горе због добронамерних људи који су казали или учинили нешто неумесно?

Прочитај неколико првих поглавља Књиге о Јову! Јовови пријатељи су заиста били жалосни због онога што се њему догађало (Јов 2,12,13). Ипак, на који начин су допринели да његов проблем постане још већи? Зашто је то било потпуно супротно ономе што је Јов очекивао од њих?

Губитак материјалних добара или неког блиског пријатеља изазива дубоки бол. Болест или околности у животу могу да нас наведу на очајање. Понекад, када живимо с неиспуњеним дубоким чежњама, губимо сваку наду у животу. Ситуација се још више погоршава када се, поред мучних околности, сусрећемо и с људима који као да су се специјализовали да нам отежавају живот. Таква комбинација неиспуњених снова и сталне напетости и изазивања била је узрок Аниног плача пред Господом. Понекад нам је неопходно да уз плач или вапај излијемо пред Богом оно што нас боли и притиска. Када потонемо до дна, морамо потражити одговоре негде изван себе самих.

На које начине можемо охрабрити и подигнути оне који пролазе кроз невоље и тешкоће управо сада? Шта бисте ви пожелели да људи учине за вас када бисте пролазили кроз неко тешко искуство у животу? Без обзира шта би то било, зашто то не бисте ви учинили за неког другог?

Људска природа може да поднесе само ограничену количину бола. На крају, нешто се мора учинити. У неким случајевима, то што се предузима може изгледати неразумно па чак и опасно.

На који начин је Ана решила проблем свога бола? Које кораке је предузела? 1. Сам. 1,9-16.

Ова молитва није била формална или општа молитва, типа »молим те, помози ми«. Библијски писац је описује као »изливање срца пред Господом« (1. Самуилова 1,15). Појам »изливање« обично је повезан с течностима, нарочито с крвљу или водом приликом приношења жртава (3. Мојсијева 4,7.12.18.25). Често се повезује с божанским поступцима. Бог може да излије благослове или судове (Псалам 69,24; 79,6; Исаија 42,25). Изливање указује на обиље или пунину. У неким старозаветним текстовима, појам се употребљава у вези с молитвом (Псалам 42,4.5; 62,8.9; Плач Јеремијин 2,19). Та молитва која се излива пред Богом вероватно је најинтимнија врста молитве. Она подразумева да је молитељ апсолутно искрен пред Богом, да изражава најдубље боли и страховања. Ана је била толико обузета својом молитвом да није ни запажала шта се збива око ње нити је обраћала пажњу на то шта ће други мислити о њој. Она се, у ствари, привијала уз Господа као Јаков уз свог ноћног посетиоца (1. Мојсијева 32,26.27).

Какви су били непосредни резултати Анине молитве? 1. Сам. 1,17.18.

Иако Бог не одговора увек одмах на наше молитве, када изливамо своје срце пред Њим, можемо бити сигурни да их чује и да ће ипак одговорити (Псалам 37,4) у време и на начин које Он изабере. То треба да нам улије наду и поверење док чекамо на Господње вођство у будућности.

У 1. Самуиловој 1,11 Ана даје велико обећање. Ако Бог буде услишио њену молитву и буде јој дао сина, она ће га посветити Богу. У Старом завету налазимо многе људе који дају завете Богу. У ствари, завети су често у контексту богослужења и изгледа спадају у исту категорију као и молитве и слављење Бога.

Анин завет је врло велики. Она обећава да ће се одрећи толико жељеног сина. Шта ће се догодити с њеним положајем као Елканине жене? Какав ће бити њен положај у оквиру шире породице?

Колико често изливате своје срце пред Господом у молитви? Зашто су такве молитве толико важне у вашем духовном напредовању? Шта вас спречава да то чините чешће? Зашто то не бисте учинили управо сада? Сигурно је да имате болних и неодложних потреба. А ко их нема?

Да ли спадате у особе које певају када су срећне? Библија често описује људе који певају у кључним тренуцима свога живота. Марија и жене Израилке певају на обалама Црвеног мора пошто су биле сведоци Божјег силног избављења (2. Мој. 15,20.21). Прекрасним песничким језиком Девора и Варак уздижу Божју силу изнад људске, изнад царева и војски (Судије 5,1-31). Када је посетила своју рођаку Јелисавету, Марија пева песму хвале Богу и Његовом плану спасења (Лука 1,46-55). Све те песме имају један заједнички именуатељ, иако се појављују у различитом историјском контексту и различитим околностима: све оне описују шта се догађа када Бог интервенише у људској историји и одговара на молитве своје деце.

Која је основна тема Анине песме? 1. Самуилова 2,1-11.

Ана сада поуздано зна да је Бог у стању да управља околностима у историји, као и њеним личним искуством. Она сада посматра свој живот из потпуно нове перспективе. Оно што други желе и сматрају важним у ствари је споредно и пролазно. У својој песми, Ана прави изненађујућа поређења да би нагласила чињеницу да околности у животу нису увек онакве какве изгледају. Стреле моћних ратника се ломе, док се слаби »опасују снагом« (1. Самуилова 2,4). Оно чему придајемо велику важност није увек тако трајно као што се чини.

Ана је установила да права сигурност не зависи од околности, већ од познавања Бога који се не мења. Он је онај који нам говори да смо посебни у Његовим очима. Он је онај који нам даје вредност.

Неки имају проблема са 6. стихом Анине песме. Како да га разумемо? Да ли Бог поступа произвољно у својој доброту и својим судовима? Да бисмо разумели овај текст, морамо се сетити основне старозаветне премисе о животу. Она се веома разликује од савремених погледа на живот: Бог је створитељ живота, и као Створитељ има право да чини шта год хоће с делима свога стварања. Другим речима, ништа на овој планети није изван Његове власти. То значи да по библијском начину гледања чак и негативни догађаји стоје под Божјом контролом. Често библијски писци то тако описују као да желе да кажу да Бог активно учествује у планирању негативних догађаја у историји људског рода. Другим речима, да оно што Бог само дозвољава, заправо и »чини«.

О чему ти певаш? Састави листу свега због чега би желео да славиш Бога. Што више будеш славио Бога, то ћеш бити захвалнији на ономе што је учинио за тебе. Управо зато је прослављење Бога толико важно.

Ана је напустила светилиште певајући, али је у њему оставила малог Самуила. Није више била осуђивана због неплодности, али се ипак враћала у празан дом. Пошто јој је син био посвећен Богу и радио за Њега, ко ће се старати о њој у старости? Она је, у једноставној вери и с поверењем, предала Богу своју највреднију имовину. У том смислу, Ана нас подсећа на Аврама, другог хероја који је био спреман да понуди свога сина Богу. Као што смо већ приметили, испуњење Божјег обећања Авраму и Сари такође је захтевало дугогодишње чекање због неплодности. Међутим, Бог је »окушао« Аврамову веру када је дечак већ био велики, док је Ана одлучила да свога сина преда Богу док се он још није ни родио. Чим је дечак стао на своје ноге, она га је донела у Силом. Можете ли замислити осећања с којима се та мајка поздрављала са својим сином, посебно узимајући у обзир чињеницу да ни стаје у Илијевом дому није било сређено, да човек који ће се старати о њеном сину није успевао да руководи својим домом.

Како је Бог наградио Анине изразе вере и љубави? 1. Сам. 2,21.

Ана је могла одбити да преда свога сина Богу и да себично задржи ту своју једину сигурност у старости. Међутим, дајући га Богу, не само да је добила још петоро деце, већ је њена великодушност имала позитиван утицај и на самог Самуила. Он је касније постао Божји гласноговорник и један од највећих старешина у Израиљу.

С којом опасношћу се суочавамо када задржавамо за себе све што имамо? Матеј 6,19.20; Лука 12,16-21.

Бог се бави узимањем свега што Му дајемо и умножавањем тих дарова, дајући им нове димензије о којима нисмо могли ни сањати. Ана је научила да су и највећа блага сигурна једино када се предају Богу. Оно што сабирамо за себе може нестати за трен ока.

Ана је знала шта представља у Божјим очима. Та свест о властитој вредности пред Богом давала јој је снагу да даје.

Морамо имати на уму да све што имамо, све што јесмо, имамо само захваљујући Божјој благодати и доброты према нама. Како нам та мисао може помоћи да будемо спремнији да вратимо Богу оно што нам је дао, уместо да нагомилавамо благо на Земљи?

»Родитељи, дајте своју децу Богу, увек их подсећајте да припадају Њему, да су јагањци у Божјем стаду о којима се стара прави Пастир. Ана је Самуила посветила Богу, а о њему је речено: 'И Самуило растијаше и Господ бијаше с њиме и не пусти да падне на земљу ниједна реч његова' (1. Самуилова 3,19). У случају овог судије и пророка у Израиљу приказане су могућности које се пружају детету чији родитељи сарађују с Богом, обављајући дело које им је одређено.« (E. G. White, *Counsels to Parents, Teachers and Students*, p. 143)

»Какву је само награду добила Ана! И какво охрабрење на верност даје њен пример! Постоје прилике неизмерне вредности, интереси бескрајно драгоцени, који су стављени на располагање свакој мајци. На скромне дужности које су жене почеле да сматрају тако заморним требало би да гледају као на велико и племенито дело. Мајчина је предност да благослови свет својим утицајем, и чинећи то она ће доносити радост и своје срцу. Она може да поравна пут ногама своје деце и да их кроз светлости и сенке упути ка славним висинама. Међутим, само онда ако сама у свом животу следи учење Исуса Христа, може се надати да ће и карактер своје деце обликовати према божанском узору. Свет је препун изопачујућих утицаја. Мода и обичаји врше снажан утицај на младе. Уколико мајка промаши у својој дужности да поучи, да води и обуздава, њена деца ће сасвим природно поћи за злом и одбацити добро. Нека свака мајка често излази пред свога Створитеља с молитвом: 'Научи нас како да упутимо дете и шта да учинимо с њим!' Нека мајка слуша поуке које јој је Бог дао у својој Речи и биће јој дана мудрост када јој буде била потребна.« (E. G. White, *Conflict and Courage*, p. 138)

Питања за размишљање:

1. Ко у вашој цркви пролази кроз тешкоће у свом дому или у свом личном животу? Како бисте као појединци или као група могли да подупрете такве особе? Колико си спреман да жртвујеш од себе да би помогао другима?
2. Која културна обележја владају у вашој култури; или, које врсте понашања и стања се у вашој култури посебно тешко осуђују? Запитај се да ли и сам Бог осуђује таква понашања и стања? Да ли смо ми, као верници, у опасности да нешто или некога осуђујемо само због своје културе, иако их Бог не осуђује? У којим случајевима смо то већ учинили? Како да сазнамо разлику између онога што је ствар одређене културе и онога што је библијско гледиште?

МОЈИ ЗАКЉУЧЦИ И ОДЛУКЕ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ЈОНАТАН: РОЂЕН ЗА ВЕЛИКА ДЕЛА

Проучите у току ове седмице: 1. Самуилова 14,6-13,24-46; 18; 19; 31,1-7; 2. Самуилова 1,5-12; 2. Царевима 6,8-17.

Текст за памћење: »А Јонатан рече момку који му носаше оружје: хајде да отидемо к стражи тих необрезаних, може бити да ће нам учинити што Господ, јер Господу не смета избавити с множином или с мањином.« 1. Самуилова 14,6.

По свим изгледима, требало је да Јонатан буде покварен, похлепан и себичан младић који верује да, као припадник привилеговане класе, има право на све што пожели. И што да не? Он је био најстарији син првог израиљског цара. Био је омиљен и вољен у народу. Био је способан јавни говорник, врхунски војник и старшина. По световним мерилима, све му је било доступно. Био је рођен за велика дела.

Међутим, Небо има другачија мерила величине – и Јонатан, занимљиво, спада међу неколицину људи који су били спремни да се одрекну свега што свет сматра великим и да потраже другу врсту величине – величине по Божјој мери.

Од Јонатана учимо да оцењујемо свој живот посматрајући га небеским очима. Шта неки живот чини великим? Шта га чини достојним? Шта је важно у животу, а шта није?

Повест о Јонатану помаже нам да одговоримо на сва ова питања. Она нам каже да и ми, уколико то одлучимо, можемо да будемо велики у Божјим очима – без обзира где смо рођени, ко су нам родитељи, колико богатства и талента имамо.

Пријатељство се разликује од свих других односа, који су често законски регулисани и контролисани. У многим културама, родитељи бирају брачне другове својој деци. Наравно, нико од нас нема прилику да бира своје родитеље, рођаке и породицу.

Међутим, ми можемо да бирамо своје пријатеље. Пријатељство не зна за границе. Пријатељство може да утиче и на друге односе. Песма над песмама 5,16 показује нам улогу пријатељства у брачном односу. Истинско пријатељство је потпуно драговољан однос, па управо зато толико повезује и обавезује. Оно не подразумева да се човек држи слова закона, него се пре усредсређује на давање себе.

Текст у 1. Самуиловој 18,1 описује пријатељство између Давида и Јонатана. Писац каже да »душа Јонатанова приону за душу Давидову и Јонатан га запази као своју душу«. Које се карактеристике пријатељства истичу у другим библијским текстовима? 2. Мој. 33,11; Јов 16,20.21; Приче 17,17; 27,9; Проп. 4,10; Јован 15,13-15.

Већина нас очекује од мајке да буде спремна да умре за своје дете, или од човека да заштити своју породицу без обзира на жртве. Ти блиски односи су задивљујући, нормални и представљају одраз Божје љубави према нама. Међутим, то је и инстинкт који делимо с многим животињским врстама.

Пријатељство је много више од инстинкта. Истинско пријатељство се мора неговати комуникацијом. Пријатељи су ту да помогну у свим изазовима живота, а не само да с нама деле задовољства. Ми можемо обликовати будућност и садашњост својих пријатеља мудрим саветима, охрабрењима и молитвама. Јонатан је показивао те карактеристике у свом пријатељству с Давидом. У 1. Самуиловој 20, Јонатан показује да пријатељство значи много више од речи; пријатељ је спреман да пружи практичну помоћ, чак и по цену одрицања и жртве. Јонатан је често посредовао код свога оца за Давида (1. Самуилова 19,4). Јонатан је налазио времена да потражи и пронађе Давида док је овај био бегунац и да га охрабри у Господу (1. Самуилова 23,16).

Да ли си икада издао пријатеља? Да ли је тебе икада издао неки пријатељ? Које поуке си из тога извукао? Које особине треба да примениш у свом карактеру да би могао да будеш бољи пријатељ?

Израиљ се налазио у периоду огромне кризе. Филистеји су се окупили да нападну Израиљ борним колима и војницима који су били тако многобројни као песак на морској обали. Израилска војска је малобројна и лоше опремљена. Каже се да су само Саул и Јонатан имали гвоздене мачеве и копља, јер су Филистеји строго контролисали ковачку делатност. Заиста, сви Израилци су морали да носе своје гвоздене алатке Филистејима на поправку и оштрење (1. Сам. 13,19-22). Можете ли замислити нередовне израилске војне снаге, наоружане штаповима, секирама и праћкама како излазе пред многобројну филистејску армију наоружану најсавременијим оружјем? Није никакво чудо што је толико Саулових војника побегло с ратишта.

Каква равнотежа снага постоји у нашим биткама ако се предамо Господу? Види 2. Царевима 6,8-17. Какву наду можемо наћи за себе у овом извештају?

Јонатан се није плашио онога шта други мисле. Он не јадикuje над недостатком вере и поверења у Израиљу. Уместо тога, одлучује да нешто сам предузме. Јонатан не креће само да би потрошио време, већ зато што зна да је Бог много већи од свих проблема и невоља Израиља. Он није гледао себе као неког хероја или избавитеља. Знао је да Бог може да спасе сваким средством које му се стави на располагање. Бог је одлучио да се послужи Јонатаном и његовим носиоцем оружја; уследила је невероватна победа.

Које кораке је Јонатан предузео пре него што је почео да се пење према непријатељском утврђењу? 1. Самуилова 14,6-13.

Понекад граница између вере и дрскости може да буде веома нејасна. Јонатан се није ослонио само на своје утиске. Он се саветује с другом богобојазном особом и открива јој своје планове и идеје. Јонатан добро зна да Бог није ничим ограничен, па ни не покушава да манипулише Њиме. Он је спреман да иде или да стане према знаку који ће му Бог дати. Коначно, када добије знак да пође, не оклева, већ сместа креће у напад.

Како изгледају твоје личне битке? Како би могао да научиш да се ослониш на Бога у таквим тренуцима? Како да научиш да се ослониш на Бога и онда када се ситуација не развија према твојим очекивањима и молитвама?

ОДНОС ИЗМЕЂУ РОДИТЕЉА И ДЕЦЕ

Како би описао однос између Јонатана и Саула? У каквом се конфликту нашао Јонатан растрзан између пријатељства према Давиду и оданости према оцу? 1. Самуилова 19,1-7.

Какав је Саул био као отац, док је Јонатан био дете, не знамо, али знамо да се каснијих година Јонатан није могао ослонити на њега. Саул је био веома себичан, ћудљив, љубоморан, неразуман и понекад неуротичан. Међутим, Јонатан у свом животу и у односу према оцу пружа доказе да је практично применио заповест записану у 2. Мојсијевој 20,12. која тражи од деце да поштују своје родитеље.

Како се Јонатан, да је то желео, могао послужити грешкама свога оца да му ускрати љубав и поштовање? Зар се неки људи нису окретали против својих родитеља из много слабијих разлога? Шта нам то говори о Јонатану као личности? 1. Сам. 14,24-46.

Поштовати родитеље значи много више него им повремено послати неку пригодну честитку, поклон или позвати их телефоном. Јонатан је остао уз свога оца и у његовој кризи. Остао је уз оца без обзира шта је Саул желео да учини њему.

И ми поштујемо своје родитеље када остајемо уз њих у кризним временима, као што су болест или губитак посла. Ми имамо библијску обавезу да подупиремо своје родитеље емоционално и материјално (1. Тимотију 5,8). Поштовати родитеље није нека субјективна, пасивна делатност. Јонатан показује да то значи и упутити им понекад разуман савет, али с поштовањем. Поштовати родитеље не значи подредити им своју личност или бранити њихове грешке и заблуде, слепо их следити на зло. Међутим, то значи да имамо посебне обавезе према њима, без обзира на њихово понашање и личност.

Следећи Јонатанов пример, шта практично можете учинити да поправите свој однос са својим родитељима, рођацима, породицом, а посебно ако нису с вама у вери?

ЗАУЗЕТИ ДРУГО МЕСТО

Један од најчешћих трендова у савременом друштву јесте оптуживање родитеља за скоро све проблеме у животу. Да будемо искрени, неки људи заиста носе тешки емоционални терет наслеђен од родитеља. Не можемо негирати ту чињеницу. Међутим, изгледа да је током последњих деценија дошло до невероватног ширења те несрећне склоности. Ми оптужујемо не само своје родитеље већ понекад и рођаке, учитеље, околности – све и свакога да бисмо избегли да преузмемо одговорност за ситуацију у коју смо себе довели.

Иако смо сви подложни околностима којима не можемо управљати, да чак постајемо и жртве тих околности – Јонатанов живот нам показује да их можемо превазићи, бар у извесној мери. Јонатан је имао право да оптужује свога оца за највећи део својих невоља. Да је Саул био веран Богу, Јонатан би наследио престо. Међутим, Јонатан је одлучио да се не упусти у игру оптуживања. Он је имао исправан осећај о властитој вредности. Уместо да дозволи себи да постане огорчен и озлојеђен, он је веровао да Бог зна шта је најбоље, па је одлучио да учини највише што може користећи оно што има на располагању. Вероватно Јонатану није било лако да сачува своју веру и поверење у Бога када је схватио да је Бог изабрао Давида, а не њега, да постане следећи цар.

Како је Јонатан реаговао на чињеницу да Давид треба да постане следећи владар? Шта нам то говори о њему? 1. Сам. 23,17. Упореди његово држање с држањем људи у следећим текстовима: Исаија 14,13.14; 1. Царевима 1,5; Марко 10,35-37. У чему је разлика?

Када свој идентитет налазимо у Господу, у стању смо да се суочимо са одбацивањем или критиком не губећи осећај о својој вредности. Велики део нашег идентитета у Господу обухвата наша искуства и наш однос с Њим. Јонатан је већ стекао драматично лично искуство с Богом приликом своје победе над Филистејима у 1. Самуиловој 14.

Каснији извештај о Давидовој породици обележен је побунама и унутрашњим трвењима. Авесалом и Адонија су покушали да узурпирају престо свога оца Давида. Нису били спремни да дозволе Богу да бира новог цара. Јонатаново држање стоји у потпуној супротности с тим себичним понашањем. Он је био спреман да заузме друго место. Он се труди да успостави разумевање и склад између свога оца и свога пријатеља Давида (1. Самуилова 19,4). Он се заиста истиче као пример вође-слуге који је спреман да заузме друго па чак и треће место.

Служећи се Јонатаном као примером, шта можеш да учиниш када не добијеш посао, положиш или поштовање које си, по сопственом мишљењу, заслужио? Како да савладаш осећај одбачености, зависти и мржње?

КАДА ЖИВОТ НИЈЕ ПОШТЕН ПРЕМА НАМА

Прочитај 1. Самуилова 31,1-7 и 2. Самуилова 1,5-12. Какав је био Јонатанов крај? Како ми то схватамо?

Већина од нас је слушала да добро на крају увек побеђује и да жањемо оно што смо посејали. Ми често настављамо даље у том правцу сматрајући да добра особа треба да има дуг, срећан живот, а да лоше људе очекује кратак, тежак живот. И мада знамо да ће на крају, када Исус буде поново дошао, добро победити зло, стварност живота нам говори да добри људи не добијају увек оно што је добро у овом животу и да лоши не пролазе увек лоше. Понекад чак бивамо кажњени за добро које смо учинили! Бог често интервенише и на чудесан начин избавља своју децу, али то није увек случај.

Које библијске личности, иако верне Богу, нису добиле оно што су заслужиле? 1. Мојсијева 39,10-20; Јов 1-2.

Јонатан је био веран и искрен Давидов пријатељ. Посредовао је између Давида и свога оца и трудио се да успостави мир међу њима. Није био охол већ спреман да се одрекне свога права на престо и да прихвати Давида као свог цара. Био је добар син. Бог се послужио њиме да натера целу војску на повлачење, а сада се израиљска војска поново суочила с Филистејима. Можда се Јонатан питао да ли ће Бог поново учинити чудо да спасе свој народ. Међутим, тога дана је пао на бојном пољу (1. Самуилова 31,2).

Као и Јован Крститељ, Јонатан је пример оних који нису добили оно што су изгледа заслужили. Они често пате, губе почасна места Христа ради, а понекад чак и падају на својој дужности. Међутим, колико год њихов живот може да изгледа безначајан и некористан, они су ипак кључне фигуре у Божјем плану. Њих покреће и надањује Христова љубав и Његова присутност. Они су рођени за велика дела – али не за ону врсту величине коју свет цени, већ величину која надмашује људске замисли и очекивања.

Толико тога се дешава што, из наше преспективе, нема смисла или не изгледа поштено. Међутим, ми имамо обећање да ће једнога дана све бити поправљено и да ћемо добити одговоре на оно што нам се данас чини тако неразумљивим.

Какву наду можемо извући из следећих библијских текстова, када се попут библијских личности суочимо с тешкоћама и тешким питањима? 1. Кор. 4,5; 13,12; Рим. 8,28; Отк. 21,4. Шта нам они говоре о борбама и невољама које, бар за сада, не добијају срећан завршетак?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»У извештају о онима који су самоодрицањем ушли у заједницу Христових мука спомиње се један у Старом и један у Новом завету – наводе се имена Јонатана и Јована Крститеља.

»Рођен као наследник престола, Јонатан је ипак знао да је божанском одлуком потиснут у страну и свом супарнику био најнежнији и највернији пријатељ, штитећи Давидов живот по цену свог; стајао је чврсто на страни свога оца у мрачним данима његове све мање моћи и на крају пао уз њега. Јонатаново име чува се на Небу, а на Земљи оно стоји као сведочанство постојања и силе несебичне љубави.«

»Када се појавио као претеча Месије, Јован Крститељ покренуо је народ. Из места у место за њим је ишло непрегледно мноштво људи свих стајежа и звања. Али, када се појавио Онај за кога је он дошао да сведочи, све се променило. Мноштво је пошло за Исусом и Јованово дело се наизглед завршило. Али, његова вера се није поколебала. Говорио је: 'Он треба да се повећава, а ја морам да се умањујем!' (Јован 3,30)« (Елен Г. Вајт, *Васпитање*, стр. 141.142)

Питања за размишљање:

1. На који начин правимо разлику између вере и дрскости? Када и на који начин тражимо знак да бисмо сазнали Божју вољу?
2. Неке културе препоручују пасивност као врлину, док је друге сматрају негативном особином. Јонатан је био спреман да заузме друго место. Дали је то исто што и пасивност? Треба ли хришћанин да буде пасиван? Ако треба, када; ако не треба, зашто?
3. Како би пријатељу који није хришћанин објаснио предности хришћанства, ако он види да си и ти болестан, да губиш посао, да патиш због губитка драге особе?
4. Шта би могао да кажеш о Јонатановом животу у светлости текста у Јеврејима 11,32-40? Шта би могао да извучеш из тих текстова као помоћ у превазилажењу ситуација у којима, гледано бар из твоје перспективе, ниси доживео срећан исход?
5. Како, на пример, да ћерка коју је отац сексуално злостављао, указује поштовање таквом родитељу? Шта да кажемо о родитељима који су физички злостављали своју децу? Како да се одазовемо на заповест да их поштујемо?
6. Које поступке свет проглашава великима, а Бог осуђује? Које поступке Бог проглашава великима, а свет их не цени? Како да установимо разлику између та два схватања величине?

Већина људи нема проблема да говори. Ако треба да се саопшти истина, већина од нас говори и сувише. Колико би боље било када бисмо научили да будемо и добри слушаоци. Постоје и семинари о томе. Колико је онда важно да слушамо оно што се збива око нас!

Шта од нас траже и старозаветни и новозаветни писци? Зашто? Исаја 28,23; Матеј 15,10; Јаков 1,19.

Давид је заједно са својим људима бежао од Саула. Док су се кретали пустињом Фаран, сретали су се са стадима и пастирима богатог земљопоседника Навала. Уместо да то искористе за себе, Давид и његови људи штитили су Навалове пастире и стоку. Дошло је најзад и доба да се овце стригу и свечарска атмосфера завладала је у целој околини. Било је то и време размене дарова и добрих жеља. Знајући то, Давид је послао десеторицу својих људи Навалу и затражио помоћ у храни.

Зашто је Давид био толико увређен Наваловим одговором? Шта је знао? 1. Самулова 25,1-11.

Навал је заиста оправдао свој надимак. Он подругљиво назива Давида и његове људе одбеглим робовима и шаље их натраг празних руку. Навал веома јасно наглашава да Давида сматра човеком без вредности. У његовим мислима, Давид је толико безначајан да није потребно ни да упита ко је и одакле долази. Иако је Давид показао велику уздржаност у сукобу са Саулом, ипак, и њему је као и нама, било врло тешко да чује да га неко назива човеком без вредности и достојанства. Увреда је била још већа управо зато што је показивао толико љубазности и обзира према људима и имовини тог човека, а узвраћено му је вређањем и понижавањем.

Навал уопште није био свестан с ким има посла. Ипак, знао је, како изгледа, неколико чињеница. Знао је Давидовог оца и да Давид бежи од Саула, али је био толико обузет собом и уображен да није хтео да саслуша ни своје слуге. Навалове слуге су живеле у близини Давидових људи и знали су да они представљају озбиљну борбену силу. Слуге су схватиле да је њихов господар »зао човјек и да му се не може говорити« (1. Сам. 25,17). И тако су се окренули некоме ко је био спреман да их саслуша – Авигеји.

Када си последњи пут својом неспремношћу да саслушаш друге изазвао неприлике себи и другима? Колико си у стању да учиш на својим грешкама?

Како се наставила ова прича? У чему је срж целог збивања? Које поуке се могу извући? Која питања остају нерешена? 1. Сам. 25.

Пошто је саслушала притужбу својих слугу, Авигеја сместа започиње припреме. Није се зауставила на слушању, прешла је на дела. Писац набраја целу листу дарова које је припремила: суво грождје, смокве, овчије месо, пржена зрна, хлеб и вино. Ове залихе су биле обилне и много веће од оних које је Давид очекивао.

Следећи део приче је сав прожет акцијом. Писац прелази с једног призора на други, градећи напетост. Ми чекамо без даха шта ће се догодити приликом сусрета. Обузет гневом, не слушајући ни Бога ни разум, Давид са својим људима жури да спере увреду и да се освети. Број људи које је узео са собом показује величину његовог гнева. Давид је повео на Навала две трећине својих борбених снага.

Када реагујемо у гневу, врло нам је тешко да одговоримо на прикладан начин; обично претерујемо. Авигеја није само послала дарове и онда села да види шта ће се догодити. Она је кренула у сусрет Давиду! Иако је била удата за охолог и наглог човека, није дозволила да јој то сломи дух. Није хтела да дозволи да постане жртва околности. Била је свесна своје вредности и спремна да заложу свој живот да би сачувала свој дом. Изгледи су јој били слични Давидовим изгледима када је кренуо пред Голијата: жена с магарцима натовареним храном и с неколико слугу иде да се сусретне са 400 наоружаних и гневних људи.

У међувремену је и Навал, »неразумни«, такође у послу. Док његова храбра жена иде да се сретне с наоружаним војницима, он се код куће посвећује јелу и пићу.

Шта нас следећи текстови уче о важности наших дела? Матеј 7,21; 25,31-46; Јаков 2,14-17.

Говорити је лако, али наша дела потврђују или негирају наше речи. Понашање Авигеје, Давида и Навала говори веома много о томе шта су мислили, ко им је био важан и који дух је покретао њихово понашање.

Када би неко морао да закључи о вама каква сте особа једино на темељу ваших дела, до каквих би закључака дошао? Шта вам ваш одговор говори о вама самима?

У долини између планина или на некој падини, Авигеја се срела с Давидом. Она се клања пред њим и понаша се према њему као да је већ постао цар.

Проучите пажљиво Авигејин говор у 1. Самуиловој 25,23-31. Упоредите га с Наваловим одговором! (1. Самуилова 25,10.11) Шта нам то говори о разлици између ове две личности?

Авигеја се обраћа Давиду као »свом господару«. Можда је то послужило да подсети Давида да треба да се понаша као помазани владар, а не као вођа хајдучке дружине. Авигеја је била у стању да пробуди племенитост у Давиду, само зато што ни сама није изгубила свест о својој вредности. Та свест јој је помогла да види оно најбоље у њему и да га покрене на богоугодно понашање.

Шта Авигеја прво каже Давиду? На шта вас подсећају њене речи? Шта она то покушава да постигне? 2. Мојсијева 32,32; Јестира 7,2-4; Исаија 53,12; Данило 9,15-19; Римљанима 8,34.

Посредовање је обележено једним заједничким именитељем: посредник мора да се идентификује са особом за коју посредује, без обзира жели ли да нешто добије на темељу посредовања. Он мора да буде у стању да одбаци све своје себичне интересе и да се упита шта би било најбоље за особу за коју посредује. Авигеја је ову претњу Наваловом животу могла посматрати као начин да се ослободи злог супруга и да врати своју слободу; али она, уместо тога, одлучује да се поистовети с њим и да моли за његов безвредни живот.

Можда је најбољи облик посредовања посредничка молитва. Ми се молимо за људе који су неспособни или неспремни да се моле за себе. Ми морамо да заборавимо своје потребе, жеље и снове и да разговарамо с Богом о тим особама. Наше молитве пружају Богу изговор за продор у дубину Сотонине територије. Тек када се молимо за друге, ми схватамо неизмерно саосећање које Бог гаји према нама. Ми тако можемо научити да благосиљамо оне који нас куну и да се молимо за оне који нас злостављају (Лука 6,28).

Да ли вам се икада догодило да неко посредује за вас у ситуацији када нисте могли да се сами постарате за себе? Како вам је та ситуација помогла да схватите шта значи имати Исуса који посредује за нас?

Људи се често плаше насилника. Они су спремни да га покривају, да лажу за њега, само да би га умилостивили.

Зашто је Авигеја била тако отворена када је говорила о погрешкама свога мужа? На који начин управо због тога њено посредовање постаје још значајније? Када би неко управо сада посредовао за вас, шта би могао да каже? 1. Самуилова 25,25.26.

Иако је Авигеја била спремна да уложи свој живот да би спасла свој дом, она се не одриче свога поштења. Она не покушава да лаже о Навалу. Она зна да је он човек с проблемима и не устручава се да то јавно призна.

Догађа се често да злостављана особа почне да се осећа одговорном за поступке насилника. Авигеја не спада међу њих. Она има снажан осећај о властитој вредности. Овај осећај је утемељен на њеној свести о мисији. Она не приписује себи у заслугу то што је пресрела Давида и донела му дарове, већ себе једноставно сматра Божјим оруђем у мењању Давидовог мишљења. Пошто Авигеја зна шта је и ко је, она је у стању да охрабри Давида да буде оно што треба да буде. Она га подсећа да треба да води Господње битке и да не троши своје време и снагу на решавање личних сукоба. Авигејина примедба да се на Давиду »није нашло зло« (1. Самуилова 25,28) истовремено је изјава и опомена да пази да не изгуби квалификације за велику службу за коју је помазан.

Авигеја подсећа Давида да нема потребе да се бори за своју част, јер је његов живот у Божјој руци. Бог ће се постарати за све што је њему потребно.

Имајте, осим тога, на уму да у Авигејином свету за жену не постоји као опција развод, па чак ни само одвајање од мужа. Она »припада« мужу све док их смрт не растави. Међутим, Авигеја не види свој живот као бескористан или као живот у тамници. Она верује да ће се Бог позабавити њеним мужем када за то буде дошло време.

Авигејин говор показује да се у сваком положају може наћи мудро решење, уколико се предамо Богу. Мудрост није теорија већ начин живота у пракси и однос према људима око нас.

Шта то значи потпуно предати себе Богу? Како се то може учинити? Када би теби неко рекао: »Желим да се потпуно предам Господу, али не знам како да то учиним!« – шта би му саветовао?

За разлику од многих међу нама, Давид је могао да прими позитивну критику и да у Авигејиним речима види божанску интервенцију. За трен ока је сагледао последице својих намера и одмах се захвалио Богу што је спречио крвопролиће. Када се Авигеја вратила кући, установила је да њен муж није у стању да чује извештај и зато мудро чека до јутра да би га обавестила о томе шта се догодило. Навал је обузет ужасом. Изгледа да је претрпео срчани удар од којег је и умро после десетак дана. Давид није заборавио Авигеју, па је послао људе да је испросе.

Које последње речи је Авигеја изговорила у контексту поуке за ову седмицу? (1. Сам. 25,41) Шта нам оне говоре о њој? Које друге примере деловања истог начела можеш да нађеш у Библији?

Авигеја је била утицајна жена. Имала је пет девојака, али је ипак била спремна да служи. Много касније, Исус је рекао: »Јер син човечји није дошао да му служе, већ да служи!« (Матеј 20,28)

Авигејин живот није био сличан бајци, чак ни после удаје за Давида. Као што је био обичај у то време, Давид је имао више жена и његов породични живот био је далеко од идеалног. Авигеја је била Давидова друга жена и заједно с њим стално бегала пред потерама које је слао Саул. У Сиклагу је, заједно с другим женама, била заробљена и одведена у амаличко ропство. После свог ослобођења, Авигеја се више не појављује у библијским извештајима. Ми бисмо сви очекивали да видимо ту интелигентну и привлачну жену уз Давида, како игра важну улогу у његовом даљем животу, али немамо више никаквих извештаја о њој. Све што знамо јесте да је добила сина по имену Данило (1. Дневника 3,1) или Хилеав (2. Самуилова 3,3). Међутим, и Авигеја и њен син нестају са позорнице. Неки теолози верују да су обоје били жртве насилне смрти. Ако се узму у обзир каснија силовања, убиства, побуне и сукоби у које су били умешани Давидови старији синови, рана смрт и није нешто најгоре што се некоме могло догодити.

Као Христовим следбеницима, ни нама живот не изгледа као бајка. Само Бог зна крај од самог почетка, тако да нама разни преокрети и догађаји у животу не морају увек бити јасни. Уместо тога, треба да се ослонимо на Божју доброту и Његову љубав.

Покоравање некоме, чак и када је на месту, није увек лако, јер захтева понизност и свест о зависности. Колико си далеко стигао на овом подручју? Како да научиш да се покориш када то буде потребно? Шта бисмо могли да научимо из Христовог невероватног примера понизности и покорности?

»Те речи су могле да сиђу само са усана особе која је постала учесник у небеској мудрости. Авигејина побожност, као цветни мирис, несвесно је зрачила с њеног лица и огледала се у речима и делима. Дух Божјега Сина је становао у њеној души. Њен говор, зачињен благодаћу, пун љубазности и мира, ширио је небески утицај. Боље побуде су се јавиле у Давиду, и он је задрхтао при помисли какве би могле бити последице његове пренагљене намере. 'Благо онима који мир граде, јер ће се синови Божји назвати.' (Матеј 5,9) О, када би било више таквих жена, сличних овој жени у Израиљу, које би ублажавале рањена осећања, спречавале нагле потезе и обуздавале велика зла речима смирене и добро усмерене мудрости.

Посвећени хришћански живот ће увек зрачити светлошћу и утехом и миром. Он је обележен непорочношћу, тактичношћу, једноставношћу и корисношћу. Он се налази у власти оне несебичне љубави која посвећује његов утицај. Испуњен је Христом и оставља иза себе траг светлости куда год да његов власник пође. Авигеја је била мудар саветник и укоритељ. Давидов гнев је нестао под утицајем њеног резонувања. Осведочио се да је кренуо лошим путем и да је изгубио власт над собом.

Понизна срца примио је укор, у складу са својим речима: 'Нека ме бије праведник, то је милост; нека ме укорава, то је уље за главу моју. Глава моја неће одбацити, ако ће и више, него је молитва моја против злоће њихове.' (Псалам 141,5) Изрекао јој је захвалност и благослов зато што га је правилно посаветовала. Има много оних који, када их неко укори, сматрају да их треба похвалити што на укор нису реаговали нестрпљиво; али, како су ретки они који укор примају са захвалношћу срца и који благосиљају оне што покушавају да их спасу да не крену погрешним путем.« (Елен г. Вајт, *Стварање – патријарси и пророци*, стр. 621)

Питања за размишљање:

1. Злостављање брачног друга је велики проблем. Као Црква ми имамо одговорност да помажемо. Управо зато је сваке године, у нашем календару, четврта субота у месецу августу посвећена спречавању злостављања, што нам даје посебну прилику да поучимо вернике и да људе учинимо свесним тог великог проблема. Шта бисмо могли да урадимо како бисмо помогли онима који страдају од те велике невоље?
2. »Благо онима који мир граде, јер ће се синови Божји назвати« (Матеј 5,9). На темељу ове поуке, које карактеристике имају миротворци? Како да стварамо мир не жртвујући своја начела?

МОЈИ ЗАКЉУЧЦИ И ОДЛУКЕ:

УРИЈА : ВЕРА ЈЕДНОГ СТРАНЦА

Проучите у току ове седмице: 1. Самуилова 26,5-11; 2. Самуилова 11; Јестира 8,17; Псалом 51; Исаија 56,3-7; Ефесцима 2,19.

Текст за памћење: »Љуби Господа Бога својега свим срцем својим и свом душом својом и свом снагом својом.« (5. Мојсијева 6,5)

Замислите да купујете возну карту. Стојите дуго у реду и већ се плашите да ћете пропустити воз. Коначно плаћате, добијате карту, и трчите према возу. Док трчите, бројите добијени новац и најзад установите да сте добили више него што је требало. Шта да чините? Да поново станете у ред да вратите вишак новца и можда закасните на воз, или да једноставно кажете себи да сте имали срећу?

Оно што ћете учинити зависи од вашег схватања шта је добро а шта зло. Етика је начин на који ми то своје разумевање примењујемо у свакодневном животу. Данас је најпопуларнија врста етике такозвана ситуациона етика, која сматра да не постоје морална апсолутна мерила. То често значи чинити оно што је најкорисније за себе у одређеној ситуацији.

У току ове седмице проучаваћемо снажне етичке супротности, између етике цара Давида и етике војника Урије. Колико год да су страшни Давидови поступци, они изгледају још много гори када се упореде с поступцима војника Урије. Иако нам није много речено о Урији, оно што откривамо о њему и о његовој несрећној судбини може да нас поучи да живимо по својој вери, а не да само говоримо о њој.

Читај текст у 2. Самуиловој 11 и упитај себе: како је могуће да неко толико цењен пред Богом падне тако дубоко у грех? Које упозорење овај случај упућује свима нама?

Не можемо проучавати Уријин случај а да не погледамо и Давида. Давидов однос према Урији представља Давида у најгорем могућем светлу. Писац 2. Самуилове не пева хвале свом хероју, заборављајући на његове грехе. Прича о Давиду, Витсавеји и Урији означава прекретницу у животу и владавини цара Давида. Све до тог тренутка, Давид је описан као неко ко иде из снаге у снагу. Друга Самуилова 11 описује почетак његовог пада.

Неки би желели да у Давидовом греху виде изговор за свој грех. Међутим, писац наглашава да грех има своје последице и показује на колико живота је један одређени грех утицао. Први који ће претрпети последице Давидовог греха је Урија, а после њега дете које је Витсавеја родила Давиду. Давид је изгубио кредибилитет у својој породици, а последице су прерасле оквире породице и постале државни проблем. Ланчана реакција коју је Давидов грех покренуо шири се и обухвата силовање (2. Сам. 13,14), убиство (2. Сам. 13,28,29), и мноштво живота изгубљених у побуни (2. Сам. 15). Иако је покајање добило божанску милост, писац јасно наглашава да грех има страшне последице (2. Сам. 12,13,14).

Повест о Давиду, Урији и Витсавеји испричана нам је на пажљиво изабрани начин. Библијски писац служи се глаголима (често глаголом *слати*) да би супротставио Уријино и Давидово понашање. Хајде да прегледамо структуру приче, полазећи од главне радње:

- * Давид шаље Јоава да се бори против Амонаца (11,1);
- * Давид се распитује о Витсавеји и шаље по њу (11,3,4);
- * Давид чини прељубу с Витсавејом (11,4);
- * Витсавеја обавештава Давида о својој трудноћи (11,5)
- * Давид шаље по Урију (11,6);
- * Урија одбија да спава с Витсавејом (11,13);
- * Давид шаље смртну пресуду по Урији (11,14,15).

Као што се може видети, глагол «слати» упућује на врло важну активност у 2. Самуиловој 11. Када некога шаљемо, свакако да имамо власт над њим. Гледајући из тог угла, Давид је најмоћнија личност у нашој причи. Он највише шаље. Он контролише личности у причи. Он обликује и уништава њихов живот. Он изгледа као типични блискоисточни апсолутни монарх свога времена. Међутим, има нешто што Давид не успева да контролише: грех. Иако изгледа да он контролише збивања, грех управља његовим поступцима и одлукама.

У позадини целокупне приче о Давиду и Урији налазимо рат против Амонаца. Читајте пажљиво 2. Самуилову 11,1! Какву нам прикривену критику Давидовог понашања даје писац!

Давид одлучује да ће остати код своје куће а да вођење војске повери Јоаву. То је била, наравно, прва Давидова погрешка. Он је на неки начин почео да верује да је нешто посебно, да је виши од својих људи, и да се зато не сме излагати опасности. Давид још није научио да нам највеће опасности прете изнутра, а не споља. Велики проблем са силом и ауторитетом је у томе што нас лако наводи на искривљену слику о нама самима. Ми мислимо да смо на неки начин бољи него други и да смо изнад правила и закона који важе за друге.

Које разлике између облика власти којом се Давид служи видимо у два библијска текста: у 1. Сам. 26,5-11 и у 2. Сам. 11?

У причи која говори о томе како је Давид поштедео Саулов живот, Давид води својим примером и тражи добровољце. Али сада, у време 2. Самуилове 11, уместо са буде у пољу са својом војском и да је предводи, ослањајући се на Бога за вођство и личну сигурност, Давид се једне вруће, влажне вечери налази на равном крову своје палате, можда да би се расхладио на поветарцу. Палата, вероватно изграђена на највишем месту у тврђави, омогућује поглед на цели Јерусалим. Давид посматра кровове и види жену која се купа. Онда шаље некога да се распита за њен идентитет. Касније тражи од жене да дође у палату, знајући врло добро да је то супруга Урије Хетита. Јеврејска реч која је употребљена приликом Давидове наредбе Витсавеји да дође је врло строга. У другим контекстима она указује да је нешто узето силом (1. Мојсијева 14,11). Давид попушта својим жељама, хормони раде, и он потпуно излази из оквира својих начела о добру и злу. У том тренутку, вероватно не мисли на далекосежне последице те своје личне одлуке. Он намерно прелази границе своје власти и тако утиче на живот Витсавеје и Урије, нерођеног детета и на ток историје Израиља.

Размисли о одлукама које ти доносиш! Да ли су већином утемељене на разуму, разумном расуђивању и логици или на емоцијама и страстима? Који ти је начин размишљања својствен? Постоји ли правилна равнотежа између побуда, а ако не, како да је пронађеш?

У целом овом поглављу о Урији се говори као о Хетиту. Дакле, ко су били ти Хетити? Хетити у Палестини су били етничка група у неодређеном односу са новом државом Хетита на северу. У Старом завету се расе, народи, државе и религије међусобно веома преплићу. Из тог разлога, Стари завет строго осуђује и забрањује брачне везе између Израјлаца и околних народа. Забрана у 5. Мој. 7,3 понавља се приликом сваког новог оживљавања у Израјљу. Кључ за разумевање забране брака међу припадницима разних религија је сама религија. Стари завет је пун примера странаца који прихватају Бога Израјљевог и Библија посматра њихову асимилацију позитивно. У случају Урије, асимилација се односи и на брак и на религију.

Које примере странаца примљених у Израјљ можеш да наведеш? Исус Навин 6,25; Рута 1,1-16; Јестира 8,17; Исаија 56,3-7.

Рута, Моавка, напустила је своју земљу, народ и религију и дошла са својом свекрвом у Израјљ. Њене познате речи подвлаче важну замисао о прихватању не само народа већ и другог Бога: »Немој ме наговарати да те оставим и да од тебе отидем; јер куда год ти идеш, идем и ја; и где се год ти настаниш, настанићу се и ја; твој је народ мој народ, и твој је Бог мој Бог!« (Рута 1,16) Асимилација се не односи само на снаху, већ и на лажљиву проститутку. Сетите се Раве, која је избавила двојицу ухода! Овде је реч о некоме ко је врло позитивно одговорио на оно мало добијене светлости и одлучио да верује да је Бог Израјља моћан и веран. Неко време после пада Јерихона, Рава се удала за Салмона и заједно с Рутом била укључена у генеалогiju Исуса Христа (Исус Навин 6,25; Матеј 1,5).

Урија није био једини Хетит који је служио Давиду. Текст у 1. Самуиловој 26,6 спомиње Ахимелеха Хетита. Међутим, Урија је постао један од Давидових елитних војника (1. Дневника 11,41). Занимљиво је да је, уколико је Елијам, отац Витсавеје (2. Самуилова 11,3), био син Ахитофела Гилоњанина (2. Самуилова 23,34), Урија заиста ушао у једну врло утицајну породицу. Његов таст је такође био елитни ратник и син Давидовог познатог саветника. Тиме би се могла објаснити близина Уријиног дома Давидовој палати и можда схватити разлог зашто је Ахитофел касније издао Давида и пришао Авесалому. Можда је Ахитофел заиста гајио горчину против Давида због срамоћења његове унуке и убиства зета Урије.

Прочитајте Ефесцима 2,19. Како нам Рутина, Равина и Уријина асимилација у Израјљ могу помоћи да успоставимо свој лични духовни родослов? Како нам тај текст помаже да схватимо да без обзира на порекло, преко Христа можемо бити примљени у »Божју породицу«?

У библијском свету имена су била необично важна. Име говори о личном културном пореклу и веровањима, или указује на жеље родитеља за своје дете. Често се промена у околностима или условима живота означавала променом имена.

Запазите нова имена следећих библијских личности и означите разлоге зашто су их добили:

Аврам (1. Мојсијева 17,5)

Јаков (1. Мојсијева 32,27.28)

Данило (Данило 1,7)

Пошто се целе ноћи борио с небеским посетиоцем, Јаков је искусио једну од најдалекосежнијих промена имена у целој светој историји. Уместо »варалица« Јаков добија име Израјљ а сви његови потомци постали су познати као Израјљци или синови Израјљеви.

У случају Данила, ново име је имало другачију намену. Цар Навуходоносор је желео да се осигура да ће млади прогнаници знати коме припада сва власт. Желео је да их подвргне некој врсти испирања мозга. Данилово име је било промењено од »Бог је мој судија« у »заштити име принца« (Белшазар), што је био покушај незнабожачког владара да поткопа Данилову верност његовом Богу.

Име Витсавејиног мужа није јединствено у библијској историји. У току владавине цара Језекије пророк по имену Урија пренео је Божју пресуду против Јерусалима (Јеремија 26,20-23). Занимљиво је да је то име јеврејског порекла и да се може превести као »Господ је моја светлост« или »пламен Господњи«. Иако је био Хетит по рођењу, својим избором је припадао Богу Израјљевог. Уријино етничко порекло само наглашава чињеницу да Бог не гледа на оно што се види, него гледа на срце. То што можда имамо чланове породице на одговорним местима у Цркви или велике и побожне претке не даје нам никакву предност у Божјим очима. Историја наше породице ни наша лична историја не утичу на прихватање од стране Бога.

Умирући за цело човечанство, Христос је оборио све баријере међу људима (Гал. 3,28). Крст је показао да смо сви равноправни пред Богом. Христос је умро за свако људско биће, и свако људско биће има бескрајну вредност у Његовим очима. Истина, Бог је понекад разним етничким групама давао различите задатке, али то не значи да су неки народи мање вредни од других. Крст је доказао да нас Бог једнако воли и цени.

У библијском тексту Витсавеја се појављује као пасивни карактер, и библијски писац се уздржава од давања било каквог коментара о њеној одговорности или укључености у све то. Међутим, иако изгледа као пасивна особа, она ће морати да плати високу цену. Једини пут када Витсавеја проговара јесте тренутак када Давиду шаље поруку да је трудна (2. Самуилова 11,5). Давид мисли да ће, уколико доведе Урију да проведе само једну ноћ код куће, изгледати да је дете његово и Давидов грех би остао неоткривен. И тако Давид позива Урију, који је морао да превали око 65 километара пута до Јерусалима. Пошто је с њим мало поразговарао, Давид га шаље кући да се одмори и да буде са својом женом (2. Самуилова 11,8). У напору да изгледа великодушан, чак шаље и дар Уријином дому, сматрајући да је тако успео да среди проблем. Међутим, Уријом, човеком високих начела, није се могло манипулисати. Следећег јутра Давид сазнаје да је Урија провео ноћ на дворским вратима с царевим слугама. Ситуација је измакла Давидовој контроли. Он шаље по Урију. Уријин став разоткрива цареву подлост. Давид, некада и сам човек од начела, не може да разуме Уријину начелност и поштење.

Које су побуде покретале Урију? 2. Самуилова 11,10-13. Које друге примере можемо наћи у Библији о особама које су гајиле исту врсту поштења као и Урија?

Уријин одговор показује да он није био површни верник, већ да се потпуно изједначио са Израиљцима по верности Богу Израилеву. Урија је веровао да је грех да искористи свој положај на личну корист и уживање. Давид, који је некада показивао савршену верност цару Саулу, иако га је Саул прогонио, сада више није био у стању да схвати верност и оданост Урије.

Давид прибегава одвратном плану. Намерно покушава да напије Урију да би га навео да одустане од свог поштења. Занимљиво је да су се истим планом послужиле и две Лотове кћери и да је то довело до настанка Амонаца (1. Мојсијева 19,30-38) – истог народа против којег се Израил сада борио. Упркос Давидовим напорима, Урија одбија да изневери своја начела и проводи и следећу ноћ међу царевим слугама.

Упореди текстове у Псалму 51. и у 2. Сам. 11. Шта из њих можемо научити о природи греха, о покајању, и о Божјој благодати?

»Библија троши мало речи да похвали људе. Мало простора је посвећено набрајању врлина чак и најбољих људи који су икада живели. Ово ћутање није без сврхе, није без поуке. Све добре особине које људи имају су дар од Бога; њихова добра дела се остварују благодаћу Божјом у Христу. Пошто за све дугују Богу, слава за све што чине или јесу припада само Њему; они су само оруђа у Његовим рукама. И више од тога - као што нас уче све поуке из библијске историје – опасно је хвалити или уздизати људе; јер ако неко изгуби из вида своју потпуну зависност од Бога и ако се поузда у своју снагу, сигурно ће промашити...«

»Нама је немогуће да у својој снази издржимо у сукобу; шта год одваја ум од Бога, шта год наводи на самоуздицање или на ослањање на самога себе, сигурно припрема пут за наш пораз. Библија настоји да наведе на неповерење у људску силу а да ојача поверење у божанску силу.«

»Управо је дух поверења у самога себе и уздицања самога себе припремио пут за Давидов пад. Ласкање и подмукла привлачност власти и обиља нису остали без утицаја на њега. Повезивање са околним народима такође је имало свој негативни утицај. Према обичајима који су владали међу источним владарима, злочини који се нису трпели међу поданицима, остајали су некажњени код владара; монарх није имао обавезу да покаже исто обуздавање као и поданици. Све је то умањивало Давидову свест о изузетној грешности греха. И уместо да се понизно ослони на Господњу моћ, почео је да се узда у своју мудрост и силу.« (E. G. White, *Conflict and Courage*, 177)

Питања за размишљање:

1. Нека верници у разреду наведу положаје које су заузимали и на којима имају или су имали утицај или власт. Поразговарајте шта се може предузети да се спречи злоупотреба власти на тим положајима. Како можемо помоћи некоме ко је у опасности да злоупотреби ауторитет или утицај?
2. Урија, поштен, одан и начелан – бива убијен од свога цара коме верно служи. Давид – непоштен, преваран, лажљив – добија прекрасну жену и живи с њом много година. Како то?
3. Погледајте етнички, културни, социјално-економски састав свог разреда. Колико се угодно у вашем разреду осећају људи из других група или они који не припадају цркви? Шта би требало да као разред учините да привучете »странце«?
4. Као разред, проучите Псалм 51. и пронађите шта он говори о праштању. Како да научимо да прихватимо опростење иако смо, можда, криви за исте грехе за које је Давид био крив?

На темељу текста у 1. Самуиловој 21,1-9 и у 1. Самуиловој 22,6-23, одговори на следећа питања:

Коју је лаж Давид изрекао Авимелеху да би оправдао своју присутност у свегилишту?

Шта се догодило Авимелеху зато што је поверовао Давиду?

Како је Саул покушао да сопствене људе окрене против Давида? Којом врстом разлога се послужио?

Шта је Авимелех одговорио Саулу и како је описао Давидову верност и карактер?

Шта нам овај догађај открива о томе колико је дубоко пао Саул у својој изопачености и осветољубивости?

Шта мислите зашто би Доик, странац, био вољан да учини оно што Саулове слуге нису могле нити хтеле?

Како је Давид одговорио на вест о крвопролићу? У ком смислу је његов одговор био правилан?

Које је обећање Давид дао једином Авимелеховом сину који је избегао покољ?

Размотри у овој причи супротности између часности и нечасности, верности и неверности! Обрати пажњу на хаос изазван грехом и нечасним понашањем. С којом врстом моралних питања се при том суочавате и коју врсту моралних одлука треба да донесете? Размислите о последицама својих дела пре него што их учините!

Није нам речено на који начин је Авијатар избегао покољ своје породице. Само се каже да се то догодило и да је он затим кренуо да тражи Давида. Међутим, пре него што ће побећи, Авијатар је успео да спасе ефод /оплећак/ (1. Сам. 23,6), један од најважнијих предмета у служби свештеника (2. Мој. 28,6; 39,2-7), који су се њиме служили када су покушавали да открију Божју вољу пре доношења важних одлука. У најмање две прилике, библијски писац извештава да је Давид позивао Авијатара да стави на себе ефод (1. Сам. 23,9-12; 30,7,8).

Насупрот нама данас, људи у Авијатарово време нису имали приступа Божјој писаној Речи. Постојало је само неколико руком писаних преписа Књиге закона (Пентатеух), тако да је већина људи имала мало прилике да сама за себе проучава Божју Реч. Већина од нас данас има предност да чита и проучава Библију. Бог нам је обећао свога Светога Духа да нам објасни Реч, појединачно и заједнички (Јован 14,26). Бог се служи и људима да би нам упутио добре савете (Приче 20,18), а ради и преко околности (Римљанима 8,28).

Које је службе обављао Авијатар док је деловао као свештеник? 1. Самуилова 23,9-13; 2. Самуилова 15,24; 17,15-22.

Приликом обављања свих ових служби, Авијатар је био погођен и личном трагедијом и, као и Давид, био бегунац и бескућник – што га је на неки начин чак и боље припремило да служи будућем цару Израиља, који је био стално у покрету. Он је могао да разуме очајање, страховање и разочарење које је обузимало Давида и његове људе, суочене са сталним прогонством и издајама.

Ова мисао о поистовећивању с неким човеком или групом људи посебно је важна у новозаветној представи о свештенству. Писац Посланице Јеврејима нам говори да Исус може да буде наш Поглавар свештенички зато што је у стању да потпуно саосећа с нама (Јев. 2,17).

Читај текст у 1. Пет. 2,9. Нови завет јасно говори да ми сви имамо одговорности свештеника у својим друштвеним заједницама. Ми нисмо сами себе позвали у ту службу. Исус је рекао: »Ви мене не изабрасте, него ја вас изабрах, поставих вас да ви идете и род родите; и да ваш род остане, да што год заиштете у оца у име моје да вам да« (Јован 15,16). Божји позив упућен нама не чини нас старозаветним свештеницима или новозаветним апостолима, већ нас позива да посредујемо за своје породице, друштвене заједнице и оне који живе око нас. На који начин бисте могли боље послужити у овој улози »свештеника«?

Текст у 2. Самуиловој 15-18 објављује жалосну причу о Авесалому, Давидовом сину, који се побунио против владавине свога оца. У једном тренутку, Авесаломова војска се налази на путу према Јерусалиму. Давид је одлучио да бежи да не би Јерусалим претворио у бојно поље и изазвао крвопролиће. Сви Давидови верни следбеници спремају се да беже заједно с њим. Авијатар се морао сетити свога бежања после крвопролића које је однео његову породицу под Саулом. И он се спрема да пође с Давидом.

Како нам библијски текст описује Давидов карактер у овом судбоносном тренутку? Коју улогу има Авијатар у том збивању? 2. Самуилова 15,13-29.

Узимајући ковчег Божји, Авијатар и остали свештеници се припремају да напусте град, али им Давид заповеда да оставе ковчег. Он је научио да ношење симбола Божје присутности не значи увек да је Бог с вама. Носити крстић, неки верски слоган, или држати низ верских прописа не гарантује нам Божју присутност или Његову наклоност. Богом се не може манипулисати. Требало је да ковчег остане тамо где и припада. Остављање ковчега представљало је чин вере. Давид је веровао да га Бог може избавити и вратити у Јерусалим. Ковчег Божји је враћен на место и Авијатар приноси жртве (2. Самуилова 15,24) све док сав народ није изашао из града. У том посебном тренутку, свештеници Авијатар и Садок постали су посредници за Давида и његове људе.

Извештај о Давидовој обавештајној служби врло је узбудљив (2. Сам. 17,15-29). Авијатар и Садок постали су Давидове очи и уши у граду. Авијатарови и Садокови синови су изван града чекали на поруке. Људи нису увек онакви каквим се представљају. Нека слушкиња, која није побућивала сумњу, донела је поруку младићима. Ипак се нашао неко ко је схватио шта се догађа и одмах јавио Авесалому. Послана је потера за свештеничким синовима, али су они нашли пријатеље који су их сакрили и тако избегли да буду ухваћени. Сакрили су се у бунару, а жена је улаз прекрила платном на коме је било зрнење, што нас подсећа на Раву из Јерихона, која је сакрила уходе на крову испод »нетрвеног лана« (Исус Навин 2,6).

Ни у нашем контексту ствари не изгледају увек онакве какве јесу. Много болно срце крије се иза осмеха. Као Христови следбеници, ми смо позвани да будемо Његови представници. Ми постајемо Божје руке којима Он досеже до оних око нас. Морамо зато бити отворени и осетљиви да сагледамо и запазимо и оно што се не види на први поглед, да видимо људе какви су заиста, и да будемо спремни да жртвујемо нешто од себе да бисмо им помогли.

Немамо никакав извештај о Авијатаровим личним мишљењима или религијским погледима. Све што је он рекао забележено је као Божја порука Давиду. Међутим, његова дела говоре гласније од његових речи. Иако није забележено да је нешто рекао, сама чињеница да се нашао на свом месту, сведочи довољно снажно.

У Давидово време, прворођени син се традиционално сматрао главним наследником свога оца. За владара, то је значило да ће прворођени син наследити престо. Међутим, Бог никада није био везан традицијом. У ствари, у току историје Израиља Он је често занемаривао првенце и позивао друге, понекад божанском одлуком, а понекад стицајем околности, а некад и одлуком самог првенца (1. Мојсијева 4,1-5; 21,8-12; 25,21-36; 48,8-19; 1. Самуилова 16,6-12).

Шта је навело Авијатара, који је био тако одан Давиду, да поступи онако како је овде поступио? 1. Царевима 1,1-8.

Соломун није био најстарији син и по обичају није требало да наследи престо свога оца. Најстаријег сина Амнона, убио је његов брат Авесалом, који је опет изгубио живот у току свог неуспелог покушаја преврата. Сада је четврти по реду син, Адонија, помислио да престо по праву припада њему. Адонија се саветовао с Јоавом и Авијатаром и они су му обећали своју подршку (1. Царевима 1,7).

Соломун је био млађи од Адоније и имао је разлога да се стиди свога порекла. Његова мајка је била Витсавеја, ранија жена Урије Хетита, који је био убијен да се прикрије Давидова веза с Витсавејом. Међутим, упркос свему томе, Бог је изабрао Соломуна (2. Самуилова 12,24) и било је потпуно јасно да му је наменио Давидов престо (1. Дневника 22,9,10). Суочен са свим тим неугодним чињеницама, изгледа да се Авијатар није могао помирити с јавним скандалом који ће изазвати Соломунов избор, па се определио за традицију на супрот Божјој израженој вољи.

Традиција може бити врло угодна и удобна, јер нас спасава од преузимања одговорности да размотримо догађаје у светлости Божје откривене воље. Много је лакше и »сигурније« само казати: »Ми смо се увек тако понашали и увек смо тако чинили!«

Колико често дозвољавамо да традиција стане на пут остварењу Божје откривене воље? У исто време, морамо бити врло пажљиви да неке потезе аутоматски проглашавамо традицијом и да их управо зато одбацујемо.

После Давидове смрти и Соломуновог преузимања престола, морала су се разрешити нека питања. Пошто је Адонија погубљен (1. Царевима 2,13-25), остало је питање свештеника Авијатара, који је тако верно служио Соломуновог оца. Шта да се учини с њим због његовог учешћа у побуни против Соломуна?

Како је Соломун поступио према Авијатару? Које разлоге је навео за своју одлуку? 1. Царевима 2,26.27.

Површно читање текста може нас навести на закључак да је Авијатар био отпуштен да би се испунило пророчанство које је било упућено Илију стотину година пре тога (1. Самуилова 2,30-36). Међутим, овде је реч о јасном доказу да је Богу унапред познат наш слободан избор у будућности! Бог зна слободне изборе нас и наших потомака и зато је у стању да прорекне будућност. Бог је знао да ће, исто онако као што су се Илијеви синови дисквалификовали за свештеничку службу својим понашањем, и њихов потомак Авијатар, бити дисквалификован за свештеничку службу неприхватањем божанске одлуке.

Како се у светлости текста у Матеју 26,14-16.20-25 може објаснити Авијатарово удаљавање из свештеничке службе? Које слично начело је деловало у оба случаја?

Чињеница да је Исус унапред знао да ће Га Јуда издати није Га навела да одбаци Јуду. Јуда је био примљен у унутрашњи круг Дванаесторице. Он је стицао искуства с божанском силом из прве руке. Међутим, Јуда је, као и Авијатар, био неспреман да прихвати Божју вољу. Изгледа да је, као и Авијатар, гајио исте замисли о томе како се морају решавати неки проблеми у вези с царством и влашћу. Разочаран, окренуо се традиционалним вођама, књижевницима и фарисејима, и издао свог правога Владара.

Божанско предзнање не може се аутоматски прогласити божанским предодређењем. Људи имају избор, као што су га имали и Јуда и Авијатар. Божје предзнање наших одлука не ограничава нашу слободу у њиховом доношењу.

Слободан избор је један од највећих и најсветијих дарова које нам је Бог дао. Он долази заједно с највећом ценом: смрћу Исуса на крсту. Наиме, да нисмо имали слободу избора, не бисмо могли ни да сагрешимо и Исус не би морао да умре да би нас избавио! Колико пажљиво размишљате и колико се молите пре него што донесете неку одлуку?

»Бог те је изабрао да обавиш велико и свечано дело. Он се потрудио да те дисциплинује, окуша, испроба, оплемени и очисти да би своје свето дело могао да обавиш имајући на уму једино Његову славу, славу која припада само Њему. Какве ли мисли да Бог бира човека и доводи га у блиску везу са собом, даје му мисију коју треба да обави, посао да заврши за Њега! Слаб човек постаје снажан, плашљив постаје храбар, неодлучан постаје човек чврстих и брзих одлука! Шта? Зар је могуће да је човек толико важан да добија задатак од самог Цара над царевима! Смеју ли га световне амбиције скренути од светог аманета, од светог задатка?« (E.G.White, *Selected Messages*, 2. knjiga, 167)

Питања за размишљање:

1. Узимајући у обзир и друге делове Писма, позабави се Сауловим животом, и питањем како је неко ко је добио тако много могао све то проћердати! Које поуке за себе можемо извући из његовог живота? Какве погрешке је начинио, што га је усмерило низбрдо, путем који га је навео на дела о којима смо проучавали у току ове седмице?
2. Размисли више о томе како је Исус у својој људској природи био у стању да саосећа с нама у нашим борбама! Зашто је Исусова људска природа нама толико важна?
3. Покренути искуством неког у разреду који се суочио с губитком драге особе, размислимо на које начине бисмо му ми као разред могли помоћи? То јест, шта бисмо могли учинити осим упућивања утешних речи? Има ли и случајева у којима се заиста ништа друго не може учинити осим изговарања утешних речи?
4. Једно од тешких питања којима су се бавили хришћански мислиоци у току столећа било је и питање божанског предзнања и наше слободне воље. Ако Бог унапред зна наше одлуке, да ли смо заиста слободни у њиховом доношењу? Ако нисмо, где је онда наша слободна воља, а ако немамо слободе, како нам се онда може правично судити и изрицати казна за наша дела? Неки, да би заобишли ову недоумицу, сматрају да неки наши поступци морају бити непознати Богу, јер иначе не би могли да буду слободни. Други у свему томе не виде никакав проблем: Божје предзање о томе шта ће неко учинити ни на који начин не утиче на нашу слободу да донесемо одлуку. Разговарајте у разреду о овим питањима, свесни да нећете успети да решите проблем. Нама је важно да знамо да смо слободна бића, а да ипак, иако поштује нашу слободну вољу, Бог има врховну власт.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ЈОАВ: СЛАБИЋ У УЛОЗИ ДАВИДОВОГ ЈАКОГ ЧОВЕКА

Проучите у току ове седмице: 2. Самуилова 2,17-23; 3,23-27; 11,15-25; 20,7-11; 1. Царевима 1.

Текст за памћење: »Сви његови путеви изгледају праведни човеку, али Господ оцењује срце.« (Приче 21,2. НИВ)

Јоавова прича је прича о политици силе, сплетака, погрешно схваћене оданости, љубоморе и тврдовратости; Јоавово време је време у коме снажна централна власт није могла да гарантује преживљавање ни старосну пензију. Јаки су преживљавали, слаби су једноставно нестајали. Управо је у то време, време Јоавове службе Давиду, Израил постао народ. После родовских сукоба и племенских несугласица које су обележавале раздобље судија, управо се око личности цара – прво Саула, а касније Давида и Соломуна – Израил уједињавао, иако Библија наглашава да се столећа родовског размишљања нису могла укинати за кратко време, за тридесет до четрдесет година. Јоавов живот, како је описан у Библији, био је обележен ратовима, завадама, чак и геноцидом.

Иако, можда, нисмо били уплетени у проблеме с којима се Јоав суочавао, ми можемо да се суочимо с неким неуглађенијим странама свога карактера док будемо разматрали његову животну повест. Ми бисмо могли, уз помоћ негативног примера Јоава – слабића и Давидовог јаког човека – да откријемо неке своје властите карактерне слабости и да потражимо једини одговор на њих – Исуса.

Проучити
целу
поуку

Иако је Јоав повезан с Давидовом породицом (1. Днев. 2,13-17), носио одговорост за вођење Давидове војске, увид у његов прави карактер добијамо први пут тек у 2. Самуиловој 2. Саул и Јонатан су погинули у борби. Јуда је спремно прогласио Давида за цара. Положај који је у Давидовој војсци имао Јоав, у Сауловој војсци припадао је Авениру, који је некако успео да преживи битку у којој су Саул и Јонатан изгубили живот.

Авенир и Давид су дуго времена били на супротним странама. Авенир је много пута водио војнике који су прогнали Давида. Свакако да Авенир није био спреман да човека кога је годинама прогонио прихвати као цара. У складу с тим, Авенир је прогласио Исвостеја /8. и 9. стих/, Сауловог четвртог сина, за владара и започео рат против Јоава и Давида. Иако је Израил био бројчано јачи, Давидово царство је постајало све снажније.

Шта се све догађало за време једне битке између Израиља и Јуде? 2. Самуилова 2,17-23.

У току сукоба, Јоавов млађи брат је неразумно почео да прогони Авенира. Авенир га је неколико пута упозоравао да прекине гоњење, али је ватрени младић одбијао да саслуша пријатељско упозорење и Авенир га је убио у самоодбрани. Јоав никада неће заборавити тај догађај.

После неког времена, Авенир је схватио да Исвостеј нема могућности да опстане као владар, јер је био слаб и неодлучан. Зато прелази на Давидову страну и нуди му да придобије за њега и сва израиљска племена (2. Самуилова 3,1-22). Јоав није присуствовао тим разговорима. Када се вратио кући, веома се узнемирио чувши за те новости.

Како је Јоав примио промене које није очекивао? 2. Сам. 3,23-27. Упореди оно што је Јоав рекао Давиду и прави разлог зашто је убио Авенира. 2. Сам. 3,30. Како је Јоав покушао да опише Авенирове побуде за приступање Давиду? Шта то открива о њему?

Можда је Јоав заиста веровао да делује у Давидовом најбољем интересу када је убио Авенира. То наглашава једну важну чињеницу: треба размишљати о својим поступцима! Који су прави разлози неких твојих поступака, насупрот онима које користиш да би оправдао оно што радиш? Како да научиш да видиш разлику између једног и другог уколико она заиста постоји?

Изгледа да Давид није могао да било шта предузме против Јоава после Авенирове смрти, иако је јавно изражавао своју велику жалост због тог догађаја (2. Самуилова 3,28-35). Да би избегао неке будуће казнене мере, Јоав је покушао да се што више приближи Давиду, да себе учини незаменљивим. Спреман је да за Давида обавља све прљаве послове. Међутим, настојање да себе учини незаменљивим уместо да се усредреди да учини што више добра, често наводи човека да крши правила своје савести. Ако се то стално изнова догађа, глас савести постаје све слабији све док не заћути управо онда када би се морао најгласније чути.

Грех уништава човеков кредибилитет. Ми видимо да се то правило неколико пута потврдило и у Давидовом животу. Због свог греха с Витсавејом против Урије, Давид, иако му је тај грех био опроштен, није више био у стању да обузда своје синове. Када његов најстарији син силује своју сестру (2. Самуилова 13), а његов други син постане убица, (2. Самуилова 13,23-39), Давид стоји беспомоћно, знајући да је и сам крив за сличне грехе.

Како је Јоав показао своју спремност да омогући Давиду да прикрије свој грех? 2. Самуилова 11,15-25.

Јоав се суочио са истим проблемом. Имајући Авенирову крв на својим рукама, био је беспомоћан да се одупре Давиду и да сачува живот добром човеку. И тако Јоав повећава листу својих злочина. Осим тога, Урија није био једина жртва ове завере. Јоав шаље у смрт још неке људе да би све изгледало много аутентичније. Иако из Давидовог живота знамо да је Бог милостив и да нам опрашта када се покајемо, последице нарушеног кредибилитета и недостатка поштења мораћемо и даље да носимо!

У претходном примеру Јоав је слушао Давидова наређења. Шта се догађа у случају Авесалома и шта нам то говори о Јоаву? Како се пред самим собом оправдавао за своје дело? 2. Сам. 18,5-15.

Занимљиво је да Јоав следи Давидова наређења и онда када се то директно супроти Божјој вољи, али их и безобзирно крши када је његов интерес у питању. Уосталом, да је Авесалом успео да своју побуну доведе до успешног завршетка, Јоав би сигурно био убијен (2. Самуилова 19,5,6). Јоав се изгледа старао само о себи и ни о ком другом.

Како је лако пасти у исту замку, зар не?

Тексту 2. Самуиловој 13 говори нам о Авесалому који спредумишљајем убија свога полубрата Амнона. Авесалом после тога бежи из земље и чека своје време. Давид се поново налази у тешком положају. Амнон је крив за силовање своје полусестре Тамаре. Изгледа да Давид, парализован сећањем на свој грех, није у стању да дели правду. Узимајући правду у своје руке, Авесалом је осветио силовање сестре и обновио породичну част. (Част и срамота су били веома важни елементи система вредности у Давидово време.) Друго, постоји ту и корист: пошто је Амнон, Давидов најстарији син, мртав, Авесалом је сада први на реду да наследи престо. Давидово срце се кида између бола за мртвим сином и љубави према Авесалому, и јасног сазнања да је сва та збрка на неки начин утемељена у његовом властитом греху.

Усред свега тога, Јоав одлучује да се умеша. Међутим, пошто не види неки непосредан начин да стави то питање на дневни ред цара Давида, он прибегава лукавству и служи се мудроом женом из Текује.

Шта је жена из Текује у свом говору казала о Божјој љубави и Његовој спремности на опраштање? У исто време, шта нам тај текст говори о Јоаву? 2. Самуилова 14.

Прича коју је Јоав ставио у уста ове жене показује да је добро знао да Бог воли грешнике. Његова теологија је у реду. На несрећу, то сазнање је остало само теорија. Његов живот је и даље био обележен осветама и неспремношћу на праштање. Јоав је у свом животу постао имун на Божју љубав. За њега је све, па и религија, имало политички циљ и морало је служити његовом самоуздизању. Јоав је препознао Авесаломове потенцијале и желео је да се умилу будућем владару. Међутим, изгледа да је Јоав у Авесалому нашао достојног противника. Није примио никакав израз захвалности што га је вратио кући. Авесалом је само желео да искористи Јоава и зато показује да је исто тако лукав и исто тако опасан као и Јоав. Он пали Јоавова поља да би га натерао да му закаже разговор с Давидом (2. Сам. 14,28-33). Захваљујући Јоавовом мешању сада је била постављена позорница за страшну побуну која је довела до грађанског рата.

Колико је лако дозволити својим личним амбицијама, охолости и чезњи за влашћу да послуже као мотивација за наше поступке? Како да научимо да препознамо те особине у самом себи? Како да их победимо уз помоћ Божје благодати пре него што изазову нашу пропаст?

У којој улози поново налазимо Јоава? Како је Јоав оправдавао своју вероломност? 2. Самуилова 20.

Амаса и Јоав били су блиски рођаци (2. Самуилова 17,25). Амаса је био заповедник Авесаломове војске. Пошто је Јоав прекршио Давидова наређења у случају Авесалома (2. Самуилова 18,5,14), Давид је пожелео да се ослободи Јоава те је обећао Амаси врховно заповедништво над својом војском (2. Самуилова 19,13). Уосталом, управо су Јоавови планови допринели побуни. Очигледно, Давидова намера није била надахнута само гневом против Јоава, који је стално кршио Давидова наређења. Амасино постављање било је и политички потез да се привуче остатак Авесаломових присталица.

Каква је била политичка ситуација у Израилу у то време? 2. Самуилова 20,1,2.

Давид запоставља Јоава, јер је обећао заповедништво Амаси, кога шаље да окупи војску за сузбијање нове побуне. Амаса није успео да свој задатак обави на време. Давид онда позива Ависаја, Јоавовог брата, обраћајући се њему радије него Јоаву у време ове велике кризе. Јоав и Амаса се коначно сусрећу и, како је убио Авенира, Јоав тако убија и Амасу. Библијски писац наглашава потпуну изненадност његовог напада (2. Самуилова 20,8-10). Јоав је хладно убио свог рођака, само зато што је сам био запостављен и није више био на првом месту.

Један од Јоавових људи покушава да оправда Јоавов потез повезујући Јоава са Давидом. Људи су били наведени да верују да верност Давиду значи и верност Јоаву, иако се цар отворено удаљио од Јоава. Бити веран Јоаву значило је признати му право да буде судија, порота и извршилац пресуде, све у једној особи.

Погледајте Јоавову дволичност у начину на који је преварио Амасу! Како бисмо морали пазити да не изневеримо некога ко нам верује, да се не послужимо његовим поверењем да га преваримо! Текст у Матеју 7,12 увек би требало да нам буде пред очима!

Време је изгледа било савршено изабрано. Давид је сада врло стар човек, који не може да се загреје преко ноћи. Нађена је зато прекрасна млада жена да служи као његова лична болничарка. Библијски аутор посебно наглашава чињеницу да Давид није одржавао с њом интимне односе (1. Царевима 1,1-4), чиме је још више истакнута немоћ старог владара. Давид не »познаје« не само младу Ависагу, већ ни оно што се догађа у његовом царству. Адонија, као најстарији преостали син, сада одлучује да организује своје крунисање.

Шта сада Јоав предузима? Шта нам то додатно говори о њему? 1. Царевима 1.

Текст у 1. Царевима 1,7 наглашава да је Јоав једна од кључних личности у овом покушају преврата. Јоав, као што је то већ неколико пута раније чинио, једноставно иде напред и делује, мислећи да је остарели цар Давид немоћан да било шта учини. Међутим, овога пута Давид, уз помоћ Витсавеје и пророка Нагана, ипак делује. Он осујећује Јоавове и Адонијеве планове тиме што јавно проглашава Соломуну за свог сувладара.

Изгледа да је Јоав потпуно искључио Бога из својих рачуница. Иако је можда имао све могуће теолошко знање о Богу, изгледа да Бог није имао никакву важност у његовом животу. Мислио је да увек може да живи по својој вољи и да избегава све последице својих дела. Заборављао је да Бог није Давид. Бога нико не може преварити; иако казна не мора да дође одмах, она ће једнога дана сигурно доћи, ако не у овом животу, онда на дан последњег суда. Међутим, често на крају својих дана, »човек жање оно што је посејао« (Галатима 6,7).

Пре коначног суда, увек има милости. Јоав је добио последњу прилику, јер га Соломун није казнио за његово превратничко понашање и ковање завере са Адонијом, него му је дозволио да задржи свој положај. Међутим, Јоав не показује никакво покајање, не извињава се, већ учествује у још једном покушају завере. Када покушај није успео, Јоав коначно схвата озбиљност свога стања. Бежи у светилиште и хвата се за рогове олтара. Заборавља, међутим, да олтар пружа заштиту само ономе ко је ненамерно некоме одузео живот (2. Мој. 21,14). Јоавова неокајана прошлост га коначно сугиже. Човек који је живео од мача, умире од мача (1. Цар. 2,28-35).

Без обзира колико је честољубив, лукав и преваран Јоав био, све што је учинио могло је бити заборављено и опроштено да је дошао пред Господа у вери, понизности и покајању. Како је с тобом и твојим погрешкама? Опроштење се може добити под условом да га искрено затражиш од Господа!

»Не само да треба да се држимо истине него и себе, тако да будемо у истини и истина у нама. Ако то буде случај, наш живот и карактер ће откривати да је истина нешто постигла за нас; да нас је она посветила, да нас је морално оспособила за друштво небеских анђела у царству славе. Истина које се држимо долази с Неба, и када та религија нађе стан у нашем срцу, започеће своје дело оплемењивања и прочишћавања; јер, религија Исуса Христа никада не чини да човек постане груб или суров; никада не чини да буде немаран или тврдога срца; уместо тога, истина небеског порекла, она која долази од Бога, уздиже и посвећује човека; она чини да постане услужан, љубазан, срдчан, непорочан; она узима његово тврдо срце, његову себичност и љубав према свету и чисти га од охолости и безбожних амбиција.« (Е. G. White, *Signs of the Times*, vol. 1, p. 66)

Питања за размишљање:

- 1. Колико далеко смемо да идемо у изражавању оданости својој породици, послодавцу и земљи? Које границе су постављене у тим значајним односима?**
- 2. Прочитај поново текст Елен Вајт у овом делу поуке. Које доказе у свом животу можеш навести да је истина продрла у твој живот? Иако је битно да не гледамо на себе, већ на Исуса Христа, треба ипак да будемо поштени сами пред собом и да установимо где стојимо у односу на истину (2. Коринћанима 13,5).**
- 3. Многа зла дела током историје чинили су људи који су говорили: »Само сам извршавао наређења!« Како се ми као хришћани морамо понашати у тренутку када добијемо наређење да учинимо нешто што знамо да је погрешно и лоше? И што је још важније, како да развијемо такву веру да останемо чврсти, чак и када то значи не извршити наређење, када то може да буде опасно по нас или по чланове наше породице?**
- 4. Да ли је изводиво или могуће заборавити и опростити онима који су нас повредили? Која смо начела о опраштању, недостатку праштања и последицама непраштања могли научити из ове поуке?**
- 5. Тајкун из света нафте Џон Рокфелер служио се непоштеним потезима да би уклонио своје пословне противнике. Он је оправдавао своје поступке говорећи својим пословним противницима да треба да му продају своје компаније и да препусте њему да се суочава са опасностима пословања. »Уђите у ковчег!« – говорио им је као да чини нешто милосрдно за њих, иако их је, у ствари, гутао. Шта из тога можемо научити, наиме, колико је лако оправдавати неморална дела?**

У Старом завету се иноче помињу много пута (1. Мојсијева 25,5.6; Судије 8,30.31; 2. Самуилова 5,13-16; 1. Царевима 11,2.3). Шта о њима можемо да сазнамо из ових и других извора?

Иноче су се често узимале из редова робиња или служавки породице. Њихова изразита сврха је била да рађају наследнике и када би једном добиле мушко потомство, прелазиле су у ред законитих жена по свом статусу и друштвеном положају. Мушкарац се сматрао мужем својих иноча (Судије 20,4), њихова деца су се појављивала у родословима (1. Мојсијева 22,24) и добијала део наследства (1. Мојсијева 25,5.6). Занимљиво је запазити да су се иноче појављивале претежно у патријархалном раздобљу; у току ране монархије иноче су биле укључене у владарево домаћинство.

Шта можемо сазнати о Ресфи и околностима у којима је живела у то посебно време? 2. Самуилова 3,6-11.

Ресфа, чије име значи »распаљени угаљ« (Исаија 6,6 – служи се истом речју), представља члана царског домаћинства Исвостеја (»човек срама«), јединог преосталог Сауловог сина који је, уз Авенирову помоћ, био проглашен за цара над Израилем и изабрао Маханаим као своју престоницу (2. Сам. 2,8-10). Сама чињеница да библијски писац наводи и име њеног оца (»кћер Ајина«) указује да је њена породица морала бити угледна и да она није била робиња. Иронично је да се име овог Сауловог сина у Сауловом родослову појављује у другом облику као Есвал – »човек Валов« (1. Днев. 8,33). Облик у 2. Сам. 2,8-10 изгледа да је представљао прикривену увреду од стране библијског аутора: Валов човек је увреда за Саулов дом и зато га писац и зове »човек срама« – Исвостеј.

Околности у којима Ресфа живи су далеко од идеалних. Она припада Сауловом домаћинству, и мада способни војсковођа Авенир подупире Исвостеја, Сауловог слабог сина, Ресфа као Саулова иноча нема никакве сигурности. Њена судбина јој потпуно измиче из руку, она се налази у власти сила и околности над којима нема никакву контролу.

Исус нам говори да је човек који пожели неку жену већ начинио прељубу у свом срцу (Матеј 5,28). Међутим, у Старом завету су многи Божји људи имали иноче. Како да усагласимо ту чињеницу са оним што је Исус рекао? (Имајте на уму да само зато што се нешто спомиње у Библији никако не значи да то Бог одобрава и да је то најбољи начин живота!)

Догађаји се нису развијали повољно по Исвостеја у рату између Сауловог и Давидовог дома (2. Сам. 3,1). Као супротност тешком стању на Исвостејевом двору, библијски текст убацује на том месту листу Давидових синова који су били рођени у Хеврону (2. Сам. 3,2-5). Листа приказује Давидову све већу снагу, пошто синови значе будућност и сигурност.

Као што смо видели (2. Самуилова 3,7-10), Исвостеј, »човек срама«, оптужује свог војсковођу Авенира да је спавао са иночом његовог оца Саула. Судије према Авенировој снажној реакцији, то је била врло велика увреда.

Шта је однос са женом или иночом неког моћног човека значио у старозаветна времена? 2. Сам. 16,21.22; 20,3; 1. Цар. 2,21.22.

Ресфа није много активна у причи, јер се сва радња одвија око Авенира и Исвостеја. Уосталом, она је за њих била само иноча. Она је изгледа само пешак у великој шаховској игри између двојице људи. Библијски текст није јасан да ли је до односа заиста дошло у Авенировом покушају да на тај начин присвоји престо. Чињеница да је тако брзо променио стране сведочи да је реч само о гласинама које су кружиле у импровизованом двору у Маханаиму. Да је Авенир стварно желео да буде израиљски цар, зар би онда био тако спреман да се придружи Давиду, »помазанику Господњем«?

Авенир испуњава своју претњу да ће се придружити Давиду (2. Самуилова 3,9.10.12). Исвостејева оптужба је покренула главног подржаваоца Сауловог дома да се закуне на верност Давидовој династији, што је довело до нестанка Саулове куће. До тога је у ствари дошло после кратког времена (2. Самуилова 4). Изгледа да је спомињање Ресфиног имена покренуло ту промену. Иако сама Ресфа није активна у причи, она у њој игра врло значајну улогу.

Без Авенирове реакције на Исвостејеву оптужбу, рат између две династије би потрајао много дуже. Ми не знамо шта се после свега догодило са Ресфом. Она се појављује једино у Давидовим сећањима у 2. Самуиловој 21,1-14, у којима има изузетно важну улогу у сједињавању племена и група.

Тако често се нађемо у околностима над којима немамо власти. Шта, ипак, увек можемо да контролишемо и зашто је то, на крају крајева, и најважније? 5. Мојсијева 30,19; Марко 13,13.

У Израилу влада глад. Јеврејски текст наглашава да је прошло дуго времена без кише («за три године, из године у годину»). То није било уобичајено. Људи су сматрали да је Бог непосредно одговоран за давање и задржавање кише. Давид је потражио «лице Господње». Нама није речено на који начин је добио Господњи одговор, али је садржај одговора веома јасан: »То је са Саула и с дома његова крвничкога!« (2. Сам. 21,1)

Зашто би Саулови потомци морали да страдају због кривице свога претка? Зар се то не супроти ономе што Бог каже у следећим стиховима: 5. Мојсијева 24,16; Јеремија 31,29.30; Језекиљ 18,1-4.

Ово је вруће питање које је изазвало многе расправе међу теолозима. Где је овде Божја праведност? Да ли је кривица колективна или појединачна? Неки коментатори сматрају да се Давид послужио сушом као изговором да се ослободи могућих супарника око престола и да је »Господњи одговор« у 2. Самуиловој 21,1 само лукаво манипулисање божанским порукама у Давидове личне сврхе; међутим, немамо никаквих индикација у библијском тексту да би то била Давидова побуда. Текст јасно наглашава да је Саул покушавао да уништи Гаваоњане, Амореје по пореклу, припаднике првобитних становника Ханана из времена пре него што је Израил заузео земљу.

Текст наглашава једно врло важно библијско начело: иако спасење може да зависи од наших одлука, наша дела и одлуке утичу на оне око нас и никада нису без дејства. Када су верни цареви владали у Јерусалиму, Јуда је следио Божји закон и трудио се да живи у складу с њим; с друге стране, неверни владари су обарали многе у Израилу.

У историјским текстовима Старога завета нема никаквих података о томе да је Саул покушавао да истреби Гаваоњане. Међутим, примери Саулове освете свештеничком граду Нову (1. Самуилова 21) указују да је био способан за тако нешто. Саулова ревност изгледа добра на први поглед, али божанска оцена овог дела показује колико високо Бог цени верност (Исус Навин 9,15-21). Бог очекује од нас да држимо своја обећања. Као што ћемо видети, Ресфа нам је оставила пример верности.

Иако нисмо у стању да потпуно схватимо зашто би требало да суша дође због Саулових греха, морамо увек имати на уму да свако наше дело увек прате последице. Ипак, као хришћани, зар не би требало да не чинимо зло не само због могућих последица већ због тога што је нешто само по себи погрешно? Шта те више држи на добром путу, страх од последица твојих злих дела, или жеља да не чиниш зло?

Давид пристаје на захтев Гаваоњана и проналази седам Саулових потомака. И овде се поново срећемо с Ресфом. Њена два сина, која је добила са Саулом, налазе се међу изабранима да буду погубљени да би се постигло »помирење«. Текст у 2. Самуиловој 21,3 заиста садржи реч »помирење« а иста реч се појављује и у контексту Дана помирења у 3. Мојсијевој 16.

Како да разумемо текст у 2. Сам. 21,1-9? Или, можемо ли га уопште разумети? На који начин овај текст спада међу оне делове Писма које нисмо у стању да потпуно схватимо и за које се морамо с поверењем ослонити на Господа? Које друге примере сличне овоме можемо пронаћи у Библији и за које се, зато што их не разумемо, морамо у вери ослонити на Божју доброту и милост?

Давид се сећа обећања које је дао свом пријатељу Јонатану (1. Сам. 20,12-17.42) и, следствено томе, не даје његовог сина Мефивостеја Гаваоњанима. Тиме је наглашена једна важна тачка у библијском тексту: иако је Саул прекршио Израилев завет са Гаваоњанима, Давид се држи своје речи дате Јонатану, чак и после његове смрти.

Шта Ресфа чини после смрти својих синова? Шта нам то говори о њој? 2. Самуилова 21,9.10.

Писац изражава своје високо поштовање према Ресфи и њеном понашању тиме што поново наводи име њеног оца, док код Давида не наводи ни његов владарски положај ни његов родослов. Можемо само замислити Ресфин бол док погледом прелази преко седам тела убијених чланова породице. Она прави заклон од врећа и ту, под отвореним небом, борави у близини тела, бранећи их од напада птица и животиња. Ресфа то није чинила само неколико дана, већ изгледа да се ту задржавала дуго времена, све до почетка кишне сезоне. Ресфа није само одана мајка већ стоји као пример верности усред приче у којој доминирају мушкарци који се не могу подичити сталном верношћу.

Ресфин пример верности и оданости задобија Давидову пажњу. Библијски писац поново набраја целокупан Ресфин родослов када описује како је она била представљена Давиду. Она није само мајка, она је и ћерка Ајина и иноча Саулова. Њено задржавање на планини »пред Господом«, у близини седам тела, изгледа да је покренуло Давида да размотри веома важан чин: он заповеда да се Саул, Јонатан и седморица обешених Саулових потомака достојно сахране.

На који начин је Ресфино понашање деловало на Давида? 2. Сам. 21,11-14.

Многи од суседних народа су одговарајући погреб сматрали битним по способност умрлога да стигне на место где ће богови изрећи свој суд над њим. Пирамиде у Египту су само велики гробови, и сведоче о важности погребња у египатској култури. Насупрот томе, погребни обичаји Израјљаца су били врло једноставни, јер су библијски писци смрт сматрали стањем бесвесности (Проповедник 9,5.6). Међутим, овај погреб је врло значајан, јер као да обележава крај међуплеменских сукоба и поставља темељ уједињеног Израјља.

Како и зашто је дошло до краја суше и глади? 2. Сам. 21,1-14.

Глад није престала пошто је седам Саулових потомака било побијено. Бог је одговорио на молбе народа тек када се Давид постарао за одговарајуће место почивања и Саула и његових потомака. Другим речима, иако су праведност и поштење важни елементи нашег међусобног дружења, захтева се и помирење. Ресфин пример верности и оданости, чак и у безнадним и очајним околностима, изгледа да је довео до обнављања верности и помирења на много ширем нивоу, тако да је цели Израјљ почео да се опоравља од рана задатих у међуплеменским сукобима. Ресфина улога у овом кључном делу Давидове владавине преноси нам важну поуку која одјекује кроз столећа: саме околности не чине нити уништавају Божје дете, већ ми сами, својим одлукама за добро или за зло, и то без обзира да ли смо само пешаци на шаховској табли историје или својом тихом вернишћу и оданошћу снажно утичемо на живот људи око нас. Живећи верно и одано, Ресфа је готово неприметно утицала на историју свога народа.

Размотрите моћ примера: својим поступцима, Ресфа, иноча Давидовог непријатеља, снажно је утицала на Давида. Шта то треба да нам каже, без обзира ко смо и шта смо, о сили нашег утицаја? Мислите о онима на које утичете? Како да ваш утицај постане бољи него што је управо сада?

»Јеванђеље је порука мира. Хришћанство је систем који ће, ако се прихвати и послуша, ширити мир, склад и срећу по целој Земљи. Христова религија ће сјединити везама блиског братства све који прихвате њено учење. Исусова мисија је била да помири Бога и људе, и људе једне с другима.« (Елен Г. Вајт, *Велика борба*, стр. 43)

»Једно је читати и проповедати Библију, а нешто сасвим друго праксом усадити у душу њена животодавна, посвећујућа начела. Бог је у Христу, мирећи свет са собом. Ако се они који тврде да су Његови следбеници одвајају једни од других, не показујући никакав срдачан, милосрдан интерес једни према другима, они нису посвећени Богу. Они немају Његове љубави у својим срцима.« (Е. G. White, *Review & Herald*, 17. март 1910)

Питања за размишљање:

1. У разреду размишљајте о начинима на које Бог показује своју верност и оданост према људима у вашој околини који Га још не познају.
2. Шта је верност? Нека верници у разреду дефинишу верност, служећи се библијским личностима као примерима верности?
3. Много пута остајемо беспомоћни, без икаквог избора, у нашим околностима. Шта бисмо могли да научимо од жене као што је Ресфа, која се, упркос околностима, понашала тако верно и одано пред Господом?
4. Божји људи који су имали иноче? Потомци који страдају због греха својих предака? Овакве приче остављају савременог читаоца с мноштвом питања без одговора. Наравно, као и свагда у животу, увек има таквих питања. Део онога што значи живети вером јесте да живимо с тим питањима. У ствари, када бисмо на сва питања добијали одговоре, вера нам уопште не би ни била потребна, зар не? Како сте научили да живите са свим тим неразрешеним питањима у свом животу? Шта сте научили у ситуацији када одговори, који би некоме ко се бори и вапи за одговорима помогли, бар за сада не долазе?
5. Бавите се више снагом и утицајем примера. Ко су снажни примери у вашој култури и друштву? Да ли су то добри или лоши примери? Шта мислиш, какав је твој пример? Какав утицај ти имаш на оне који те посматрају? Колико се твој пример у дому разликује од твог примера у јавности и у цркви? Да ли би они који се диве твој пример у јавности били згранути када би видели твој пример у дому?

После смрти Соломуна, погрешно расуђивање Ровоама, његовог сина, довело је до поделе народа, са царем Јеровоамом који је владао у Израиљу, Северном царству, и Ровоамом који је владао у Јуди, у Јужном царству (Види 1. Царевима 12).

Недуго после поделе, Јеровоам је повео Северно царство врло опасним путем. Он није намерно почео да одвраћа Израиља од поштовања према Богу да би га одвео у идолопоклонство; уместо из религијских, деловао је из политичких разлога. Организовао је два центра богослужења, једно у Ветиљу, а друго у Дану. Тврдио је да жели да олакша Израиљцима, тако да више не морају да путују све до Јерусалима да се поклоне Богу. Требало је да златна телад буду само видљиво подсећање на Бога (а не и његова представа), и да учине да богослужење буде прихватљивије за Израиљце. Међутим, оно што је започело као политички потез, довело је до кршења Десет заповести (2. Мојсијева 20,4,5).

Које сличности постоје између златног телета у 2. Мојсијевој 32 и Јеровоамових златних телата? 1. Царевима 12,25-33.

Неопходно је да у богослужење уводимо новине и да своју службу Богу прилагођавамо сопственим културним околностима, али при том морамо бити веома пажљиви. Чак и мало удаљавање од јасних Божјих заповести има далекосежне последице. У случају Израиља, златна телад одвела је народ на пут ка отвореном греху. Међутим, процес се није ту зауставио. Јеровоам је био обавезан да унесе и друге промене. Желео је да наговори неке Левите, који су живели на његовој територији, да служе као свештеници у новоуспостављеним светилиштима. Међутим, они су видели опасност и нису били спремни да крше Божје заповести, те је Јеровоам био присиљен да узима свештенике из обичног народа (1. Цар. 12,31), што је свакако унизило свету службу.

Извештај о Јеровоамовим религијско-политичким променама требало је да послужи као опомена раној хришћанској Цркви; међутим, догодило се исто. Божанске заповести су биле промењене због политичких и друштвених околности. Недеља уместо Суботе постала је нови »свети« дан, да би се хришћани разликовали од Јевреја. Обожавање светаца је било уведено да би богослужење постало ближе народу, а посебно обраћеним незнабошцима. Притисци који су довели до тих промена нису ни на који начин ограничени на време Јеровоама или раног хришћанства. Данас, као Црква, ми се суочавамо с многим сличним изазовима.

С којим врстама културних притисака се суочава твоја црква? Колико подлежеш културним притисцима око себе? Колико си спреман на компромис у »малим« стварима?

Усред Јеровоамових политичких потеза, Бог се меша и чини да се чује Његов глас. Он проговара преко пророка из Јуде. Овај безимени пророк се појављује управо у тренутку док Јеровоам стоји пред својим олтаром у току церемоније посвећења светилишта. Сви који су нешто значили у царству морали су да буду присутни. Бог је изабрао најпогоднији тренутак да делује. Резултат је драматичан.

Шта се догодило у том тренутку? Које вам непосредне поуке падају на ум на темељу овог догађаја? 1. Царевима 13,1-6.

Пророк, иако неименован, овде се спомиње као Божји човек. То је била уобичајена титула за човека који је признат као Божји весник. Она је употребљавана за Мојсија (5. Мојсијева 33,1) и Илију (1. Царевима 17,18). Та титула повезује овог неименованог пророка с неким великим пророцима Старог завета; и зато се од њега много и очекивало. Божји човек узвикује против Јеровоамовог олтара и изриче пророчанство. У пророчанству се појављује посебно име, Јосија (1. Царевима 13,2). То је задивљујући податак, јер ће се Јосија родити после скоро три столећа. Оно нас подсећа на Кира, Персијанца, чије име спомиње пророк Исаија око две стотине година пре његовог рођења (Исаија 44,28; 45,1).

Које су основне чињенице објављене у пророчанству Божјег човека? Прво, олтар је незаконит, и Божји човек најављује да ће Давидов потомак по имену Јосија обешчастити олтар. То је управо оно чега се Јеровоам највише плаши. Он успоставља овај богослужбени центар посебно зато да избегне да изгуби своје царство у корист некога који седи на Давидовом престолу.

Други део поруке пружа непосредни приказ Божје силе, најављујући тако испуњење пророчанства. Пред свим очима, олтар се распада. Можда се тиме сви присутни подсећају на плоче Десет заповести које је Мојсије разбио када је видео обожавање првог златног телета.

Изгледа као да Јеровоам ништа није научио из историје. Он има два златна телета уместо једног. И сада, уместо да се покаје, Јеровоам подиже руку на Божјег човека. Показивање руком, скиптром и штапом увек је у библијским временима указивало на осуду. Јеровоам жели да пророк буде ухваћен и затворен. Тако мало на њега утиче приказ Божје моћи.

Да ли у овој причи видимо приказ Божје милости чак и према некоме ко је толико упоран као Јеровоам? Колико често налазите себе да се на сличан начин понашате према јасном Божјем вођству? Какве су биле последице таквог понашања?

То је било фантастично чудо. Јеровоамова рука коју је испружио, и која се осушила, тако да је више није могао спустити (1. Царевима 13,4), била је излечена. После тако убедљивог доказа Божје моћи, очекивали бисмо да се, у најмању руку, Јеровоам јавно покаје. Међутим, чуда не мењају наше понашање. Чак и после овако драматичне Божје интервенције, изненађујуће је лако пронаћи неко »природно« објашњење и брзо се вратити својим старим навикама.

Шта је Исус рекао о вези између чуда и веровања? Лука 16,31; Јован 10,25-28; 15,24. Зашто мислиш да се ово односи и на нас?

Уместо да одбаци своје идолопоклоничке активности и да од срца почне реформу, Јеровоам једноставно мења тактику (1. Царевима 13,7-10). Позива Божјег човека у своју кућу и нуди му награду. Био је то политички потез, срачунат да поништи утицај поруке на народ који је гледао чудо. Јеровоам чак нуди да узме Божјег човека у своју службу. Само онај који има власт и који руководи службом може да понуди награду, али Божји човек није био на продају. Он је веран и одан Богу и не може дозволити да његова вест буде промењена било чиме.

Како пророк одговара на нуђење дарова? 2. Царевима 5,14-16; Данило 5,13-17.

Давање дарова ставља дародавца у надређен, а примаоца у подређен положај. Божји човек одбија царев дар и каже да неће ни јести ни пити на територији Израила. Не прихватајући Јеровоамово гостопримство, Божји човек одбацује могућност да помеша право богослужење с идолопоклонством. Божји народ не треба да буде на продају. Он мора да корача другим путевима. Божји човек није имао много да хода, јер се посвећење светилишта одиграло само око два километра од јудејске границе. Следећи град на јудејској територији била је Миспа, а десетак километара даље налазио се Ветил. Требало је да Божји човек покаже како је одбојан идолопоклонички систем у Божјим очима тиме што ће одбити да једе и пије, па чак и да крене другим путем када се буде враћао.

Како се на давање дарова и указивање предности гледа у вашој култури? Да ли постајете дужник онога који вам је дао дар? Молите се Богу да вам помогне да се извучете из свих неугодних положаја у којима бисте се могли наћи примањем дарова!

Божја драматична интервенција на церемонији посвећења светилишта дала је обичном народу обиље материјала за разговор. Неки младић је отишао своме дому и испричао оцу о Божјем човеку на свечаности. Ни име тог оца нам није откривено, али знамо да је стар и да је и сам пророк. Овај стари пророк одлучује да пође за Божјим човеком и налази га како се одмара под неким дрветом.

Коју лаж је приликом сусрета изрекао стари пророк? Зар вас његова лаж не подсећа на прво искушење и прву лаж, записану у 1. Мој. 3,1-5? У чему су сличне те две лажи? Шта можемо научити из овог догађаја? 1. Цар. 13,11-19.

Божји човек је морао бити свестан хитности своје мисије. Њему је било речено да објави своју поруку владару и да не одваја време ни за јело ни за пиће, већ да се одмах врати натраг, и то другим путем. Међутим, ево њега како се одмара под лиснатим дрветом у Израиљу! Он је могао да пређе та два километра и да се онда одмори под неким дрветом у Јуди. Занемарујући хитност своје мисије, Божји човек ссе изложио искушењу.

Стари пророк је преварио Божјег човека. Не знамо шта је покренуло старог пророка да га превари. Без обзира каква је била његова побуда, Библија нам каже да је »лагао« (1. Царевима 13,18). У том тренутку је стари пророк постао оруђе Сотоне, оца лажи (Јован 8,44). Други исто тако збуњујући део приче је чињеница да се Божји пророк тако лако дао преварити. Пошто је тако очигледно био под Божјим вођством, пошто је тако очигледно испуњавао Божју вољу, пада на трик и понаша се потпуно супротно ономе што му је било наложено.

Стварно је то тешко разумети, зар не? Ми бисмо волели да нађемо неки изговор за њега, жалимо га јер је био преварен. Међутим, Бог никада не оправдава онога који је поверовао лажима потпуно супротним јасно израженој Божјој вољи или Његовој заповести.

Искушење је увек повезано са одлуком да се прекрши јасно изражена Божја воља. Сама искушења се не мењају, иако се облик искушења мења. Текст у Јеврејима 4,15 нам каже да је и Исус био кушан као и ми. Сама основна искушења с којима се суочавамо (сада свакако у савременом облику) представљају иста искушења с којима се Исус суочавао. Исус нам је обећао проницљивост и »излаз у случају невоље« тако да нема потребе да паднемо као жртве Сотониних лажи (1. Коринћанима 10,13).

Колико лако дозвољавате искушењима да вас наведу на непосредан сукоб с јасно израженом Божјом вољом? Шта бисте могли да учините, које одлуке да донесете, да бисте заштитили себе од искушења која вас тако лако сналазе?

Божји човек се суочио с два искушења. Прво, коме се снажно одупро, долазило је од цара; друго, коме је подлегао, дошло је од старог пророка. Коју важну поуку из свега тога можемо извући за себе? 2. Тимотију 4,3; 2. Петрова 2,1; Јуда 4-16.

Највећа претња нашој вери није прогонство које долази споља, од стране политичких или верских сила, већ изнутра, од лажних пророка и учитеља који тврде да говоре у Божје име.

Важно је имати јасну поруку од Господа. Другим речима, нама је неопходно да проучавамо Божју Реч, Библију, сами за себе. Истински пророк или учитељ никада се неће супротити другом надахнутом откривењу. Пошто се ни Бог никада не супроти себи, свако ново пророчанство или учење од Бога ће утврђивати и проширивати постојећу истину, а неће јој се супротити. Оно ће увек позивати на послушност, а не на непослушност. Коначно, ми можемо просуђивати о пророку или учитељу на темељу резултата његовог учења у његовом животу и у животу његових слушалаца.

Шта се догодило пошто се Божји човек најео хлеба и напио воде на забрањеном месту? Које поуке се ту крију за нас? 1.Цар. 13,20-34.

Тешко је разумети у свему томе зашто је стари пророк лагао Божјег човека. Он је започео своје преварно дело као Сотонино оруђе, као варалица, а онда, још у истом поглављу, објављује Божју поруку: »Тако рече Господ« (1. Царевима 13,21). Иако се овде понешто тешко може разумети, једно је јасно: Божји човек није смео тако непосредно и отворено да крши Господњу заповест.

Смрт Божјег човека није без утицаја. Насупрот владару, који је видео чудо и наставио да греша (1. Царевима 13,33.34), стари пророк верује да ће се Божја порука испунити. Каже својим синовима да после његове смрти положи његово тело поред костију Божјег човека. Пророчанство Божјег човека из Јуде дословно се испунило после три столећа преко цара Јосије (2. Царевима 23,15.16). Као што је било проречено, Јосија је спалио кости на олтару; међутим, поштедео је кости Божјег човека и кости старог пророка који је био сахрањен поред њега (2. Царевима 23,17.18).

Погледајте овај текст: **»Оно је човјек Божји који не послуша речи Господње!« (1. Царевима 13,26) Какву ироничну али и важну поруку можемо извући из овога за себе?**

»Спаситељ је победио да би показао човеку да и он може да победи. Сва сотонска искушења Христос је дочекивао Божјом речју. Имајући поверења у Божја обећања, добијао је снагу да држи Божје заповести и кушач није могао да стекне никакву предност над Њим. На свако искушење је одговарао: 'Писано је!' Према томе, Бог нам је дао своју Реч да бисмо се њоме одупирали злу. Изузетно велика и драгоценна обећања припадају нама да бисмо уз њихову помоћ 'могли да будемо учесници у божанској природи, избегавши поквареност која у свету влада преко страсти' (2. Петрова 1,4. НЕТ)

Позивам оне који се суочавају са искушењима да не гледају на околности, на своје слабости, или на силу искушења, већ на силу Божје Речи. Сва њена сила припада нама. Псалмиста каже. 'У срце своје затворио сам реч твоју да ти не грешим!' 'Ради речи уста твојих држим се путова оштрих.' (Псалам 119,11; 17,4)« (Е.Г. Вајт, *У потрази за бољим животом*, стр. 99)

Питања за размишљање:

1. Истина је прогресивна. Када будемо боље разумели Божју Реч мораћемо да уносимо промене у свој живот, веровања, организацију, евангелизацију, и тако даље. Одржавати постојеће стање није решење. Разговарајте у разреду како бисмо могли да знамо да ли наше предложене акције потичу од Бога, или су настале под утицајем друштва?
2. Разговарајте о Исусовом моделу дружења с грешницима као супротности дужности Божјег човека да се не дружи с њима да не би тако подупирао грех! Како да се срећемо с људима тамо где се они налазе? Дај неки практични пример у разреду да покажеш како да се приближимо људима и да им покажемо да их прихватамо, али не охрабрујући тиме њихове грешне обичаје.
3. У многим друштвима, давање мита или посебних дарова је саставни део свих пословних подухвата, законских или политичких договора. Како бисмо ми, као хришћани, појединачно или колективно, могли да преживимо у таквим друштвима? На темељу поуке за ову седмицу, напишите неколико смерница за решавање таквих проблема.
4. Замислите да неко у вашој цркви устане и каже да има поруку од Бога, или да старешина цркве каже да има нову светлост у вези с догађајима времена послетка. Шта бисте ви учинили? Како бисте проценили њихове речи?

МОЈИ ЗАКЉУЧЦИ И ОДЛУКЕ:

УДОВИЦА ИЗ САРЕПТЕ : СКОК ВЕРЕ

Проучите у току ове седмице: 1. Царевима 17; Јов 38; 42,5,6; Лука 4,24-28; Јеврејима 11,1; Откривење 1,17.

Текст за памћење: »Уздајући се у ово исто да ће онај који је почео добро дело у вама довршити га тја до дана Исуса Христа.« (Филибљанима 1,6)

Њој смрт није изгледала као нешто страни. Видела је свога мужа како умире. Сада је посматрала, беспомоћно, како сви око ње умиру. Трава се сасушила, лишће је опало са дрвећа, краве су игледале као скелети, козе су жалосно мекетале. Свакога дана је проматрала небо без облака, надајући се упркос безнађу, да ће угледати облак и дочекати кишу. Чувала је брашно и уље у покушају да растегне своје залихе до краја суше. Мали, округли, танки свакодневни хлеб делила је на неједнаке делове. Њеном сину је била потребна сва храна коју му је могла дати. Болело ју је да гледа дечака тако мршавог и без снаге. Међутим, њена жртва је била бесмислена, јер се плашила да ће ускоро обоје умрети од глади. Остало је довољно за још један, последњи оброк. Држећи сина за руку, удовица је напустила прашњави град Сарепту да потражи дрва за ватру на којој ће скувати њихов последњи оброк. И управо ту је безимена жена ушла у библијску причу и у свету историју, а њено искуство пружа нам поуку коју можемо, хиљадама година после њеног времена, применити у свом животу. У току ове седмице видећемо како се велика борба између Бога и Сотоне у маломе одвија у животу безимене удовице која је изабрала Бога и која је корак по корак кренула стазама вере.

Иако наша прича почиње Господњим налогом великом пророку Илији да пође у Саренту, морамо имати на уму шта је довело до те наредбе. Израилско царство је пало у идолопоклонство. Обожавање бога Вала постало је службена државна религија. Бог је упутио драматичан изазов том богу олује када је преко пророка Илије изјавио да неће бити ни росе ни кише (1. Царевима 17,1).

Каква се иронија крије у идеји да Бог каже царству које обожава бога олује да више неће бити кише ни росе? Шта нам то говори о моћи нашега Бога у нашем свету наспрот свакој другој сили? Псалм 86,8; Јеремија 10,6; Јеврејима 1,1-3; Јов 38.

Илија се крио на потоку Хорату (1. Цар. 17,3), док се земља Израилева пржила под теретом уништавајуће суше. Поток је коначно пресушио и Бог је заповедио пророку да пређе у Саренту (1. Цар. 17,1-9).

Бог заповеда Илији да напусти Израил и да крене у страну земљу. Сарепта се налази на средоземној обали између Тира и Сидона. Припада феничанској територији, из које је долазила зла царица Језавеља. Једно од важних феничанских божанстава је Вал, па је Језавеља, као жена цара Ахава, наметнула Израилцима обожавање Вала. У старом свету, за богове се сматрало да припадају неком граду или крају. Сарепта, смештена изван Израилја у страни земљи, наизглед је далеко од Господњег подручја утицаја. И људи у том незнабожачком народу требало је да буду далеко од Божјег домаћаја. Међутим, никада нико није изван Његовог домаћаја! У самом средишту Валовог култа, Бог намерава да објави своју присутност и своју силу.

Занимљиво је приметити да се Бог послужио пророковом потребом да би дошао до ове жене у далекој Сарепти. Као Исусови следбеници, ми не треба да свима око себе преносимо савршену слику околности у којима се налазимо. Не треба да прикривамо све своје проблеме или да се правимо да немамо потреба, јер, као што знамо, то не би била истина. Као хришћани, ми патимо, ми страдамо, и нама је понекад потребна помоћ или утеха других који, у ствари, не морају бити наше вере или уопште неке вере.

Шта је погрешно у ставу који говори да показујемо недостатак вере ако тражимо помоћ других људи? На које начине бисмо могли, преко својих потреба, да покажемо другима Божју доброту и Његов савршени карактер?

Удовица, док је сакупљала грање да скува последњи оброк за себе и свога сина, срела се са Илијом и сместа је у њему препознала следбеника правога Бога. Текст не каже како је то било могуће, али даје на знање да јој је нешто у њему показало да се разликује од незнабожаца.

Жена признаје да Бог постоји, али шта то значи за њу, сада, у том тренутку? Шта значи њена изјава: »Да поједемо и онда да умремо!« 1. Царевима 17,12.

Каква је сличност између две Божје наредбе упућене Илији? 1. Царевима 17,3.4 и 1. Царевима 17,8.9.

Бог усмерава и води свог пророка Илију да би му спасао живот. Прво му каже да се сакрије крај потока Хората, јер је гавранима заповедио да га хране. После тога, Бог поново издаје нову заповест и шаље Илију у Саренту, јер је заповедио жени удовици да га храни (1. Царевима 17,9).

Удовица представља врло необично оруђе у Божјим рукама. Она није Израилка. Нема никакав друштвени положај, нема ни утицаја ни моћи. И сама се налази врло близу смрти од глади.

Каква се прекрасна поука може научити приликом посматрања ове божанске стратегије! Врло често нас Бог бира – не због посебне снаге коју имамо – него упркос нашим слабостима (2. Коринћанима 12,9).

Јуче смо видели да се Бог није ограничио географски, данас ћемо видети да није ограничен ни људским ограничењима. Бог је онај који наређује у овој причи. Потпуно је јасно цело време да Он има сву власт, што је важно и у ширем контексту Илијине службе у великој борби између Господа и Вала. Ништа и нико не може да стане на пут Божјој коначној вољи. Касније у причи, видећемо да чак ни смрт не може да омете Божју намеру. Иако се збивања и околности које могу да угрозе наш живот могу догађати, Божје намере са нама су увек добре (Јеремија 29,11), мада ми нисмо у стању да то одмах увидимо. Нама је потребно да научимо да имамо поверења у Њега у свим околностима, добрим и лошим, јер ћемо се у неком тренутку неизбежно наћи у свакој од њих.

Како је Бог био у стању да те употреби упркос твојим слабостима? Колико више би био у стању да учиниш за Њега када би, Његовом снагом, био у стању да савладаш те своје слабости?

ПОТПУНО ПРЕДАЊЕ (1. ЦАРЕВИМА 17,13-16)

Шта Илија прво каже удовици и зашто? Који велики скок вере представља то што Илија тражи од ње да га послуша? 1. Цар. 17,13-16.

Удовице су имале споредну улогу у библијском свету тога времена. Посебно ако нису имале одрасле деце да се старају о њима, лако су постајале жртве злостављања, јер су располагале ограниченим материјалним средствима. Удовица у време велике суше чак је била у још далеко горем положају. Свака породица се борила да преживи, и нико није имао вишка хране који би могао да подели са сиромашном удовицом. Од те жене се сада тражи да нахрани пророка! Она свакако представља најнеочекиванијег кандидата за ту службу, када се узму у обзир њене друштвене и економске околности. Само прегршт брашна и мало уља стоје између те јадне жене и гладовања.

Кога она треба прво да нахрани? Какве мисли су морале проћи кроз њен ум када је то чула? Каква врста вере се захтевала од ње?

У многим културама влада обичај да се први залогаш понуди госту. Међутим, овде пророк иде много даље од тога. Не само да жели да узме од особе која нема могућности да дели и даје, него још и први залогаш тражи за себе! Имајте увек на уму да у овој причи пророк стоји пред женом као Божји представник. Захтевајући од ње њен последњи залогаш хлеба, пророк тражи да она направи скок у вери, да све што има преда Богу.

Које друге примере можемо наћи у Библији да је Бог од некога тражио потпуно предање? 1. Мојсијева 22.

Када Господу предамо све што имамо, увек на крају добијамо. Жена је првобитно имала довољно за један оброк. Дајући оброк прво пророку, ова незнабошкиња је направила скок у истинској вери, ослањајући се на нешто што није могла ни да види ни да разуме. У извесном смислу, зар није управо то садржај праве вере? (Јеврејима 11,1) – ослонити се на Бога кога не можемо да видимо и на обећања која не разумемо потпуно? Овде задивљује управо чињеница да није реч о некој Израилки, већ о жени из незнабожачке земље у којој су се вршили понижавајући обреди. А ипак, на неки начин Бог је ступио у везу с њом, а она је одговорила у вери, чинећи оно што се тражило од ње, без обзира колико су неразумно, са световне тачке гледишта, њени поступци могли изгледати.

Када си последњи пут поступио по истинској вери, ослањајући се на оно што ниси могао да видиш и што ниси могао да разумеш? Које поуке си схватио у вези с тим шта за нас, као грешна бића, значи живети вером?

ИМАЈУЋИ НА УМУ СВОЈЕ ГРЕХЕ (1. ЦАРЕВИМА 17,17.18)

Удовица је дала свој последњи хлеб, а Бог је учинио чудо. Она и њен син су на чудесан начин избегли смрт од глади и добили сталан извор хране. Тешко је и само замислити запрепашћење које ју је обузело док је гледала како се пред њеним очима догађа то невероватно чудо, и то не само једном, већ из дана у дан.

Како изгледа природна људска реакција на сусрет с Богом? Јов 42,5,6; Исаија 6,5; Данило 10,8; Лука 5,8; Откривење 1,17. Зашто је, по вашем мишљењу, таква реакција тако уобичајена?

Преко пророка Илије, удовица је дошла у додир с Богом. Када се нађемо у присутности светог Бога, наши греси постају много видљивији. И онда, када се нешто страшно догоди, имамо утисак као да нас Бог кажњава. У 1. Царевима 17,18 удовица оптужује Божјег пророка што је дошао к њој и што је тиме скренуо Божју пажњу на њу.

Размислите о њеном начину закључивања. Зашто је мислила тако као што је мислила? 1. Царевима 17,18.

Можда је посматрала посвећен и веран живот којим је живео пророк Илија, па се осећала неугодно у његовој присутности када је себе упоредила с њим. Или, живећи из дана у дан с таквим чудом, осећајући Божју присутност као никада раније у свом животу, осећала је и своју грешност као никада пре тога. И тако, у том контексту, видела је своје грехе као узрок своје трагедије.

На много начина, то је и уобичајена реакција. Ми често оптужујемо себе и своје грехе за трагедије које погађају нас или наше вољене. Шта сам ја то учинио што је допринело да се моје дете разболи? Који грех је изазвао ту катастрофу у мом животу? Иако је истина да много пута бол и патња настају као непосредни резултат грешних одлука које смо донели, такође је истина да наилазе и без неког очигледног разлога и свакако без наше кривице. Сетите се приче о Јову! Чак је и Бог потврдио да је Јов праведан, а погледајте шта му се догодило. Морамо стога бити веома пажљиви када се трудимо да објаснимо узроке трагедија које се догађају, јер нас претпостављени узроци неће далеко довести.

Ми се сви суочавамо са необјашњивим и неочекиваним трагедијама, зар не? То је део онога што значи живети као грешно биће у грешном свету. Како да научимо да се ослањамо на Бога и да Га волимо, чак и усред болних збивања?

Како се овде искушала вера и удовице и самог Илије? 1. Царевима 17,17-24.

Запазите борбу коју је сам са собом водио Илија после смрти дечака. Изгледа да није сигурно знао да ли ће Господ учинити да дечак устане. Његова молитва као да на неки начин одражава и држање саме жене, која пребацује Богу што је дечак умро. То показује да чак и пророци могу да се боре с неразумевањем онога што се догађа (Матеј 11,1-3).

Нема никакве сумње, извесно време су и Илија и жена живели у присутности чуда које се понављало – сталног умножавања брашна и уља - што је требало да буде и више него довољно да ојача њихову веру. А ипак, упркос нечему тако драматичном – њихова вера је била стављена на пробу.

Колико често смо и ми имали неко невероватно искуство с Богом, искуство које нас је покренуло на снажан начин, а да смо ипак само мало касније посумњали у Њега зато што се догађаји нису развијали онако како смо ми то замислили! И управо зато, иако чуда могу да имају важну улогу у јачању наше вере у Бога, она не треба да стоје у њеном средишту.

Како се Илија обраћа Богу? Шта нам то говори о његовом односу са Богом?

Илија је имао врло близак однос са Богом; он Бога назива »својим Богом«. Имати близак однос са Богом не значи да имате и све одговоре. Илија није могао да разуме зашто је Бог дозволио да дете умре. Међутим, управо када имамо близак однос са Богом, најбоље можемо искусити Његову силу у нашем животу. Чудо се није догодило захваљујући некој посебној магијској формули или чак покушају пророка да загреје дете. Писац извештаја јасно наглашава да је управо Бог подигао дете из мртвих.

Сам Илија је одушевљен резултатом. »Гле, жив је син твој!« - вероватно је довикнуо мајци. Нема сумње, без обзира како је овај догађај деловао на веру жене удовице, он је исто тако помогао и Илији.

Удовичина реакција завршава се изјавом вере. Она сада зна да је Бог Израилев у стању да чува и даје живот.

Прочитајте Лука 4,24-26 где се ова удовица поново спомиње у Новом завету. Како нам Христове речи помажу да боље разумемо ову причу? Које поуке за себе можемо извући из ње као чланови привилеговане групе?

»И рече им: ви ћете мени без сумње казати ову причу: лекару, излечи се сам; што смо чули да си чинио у Капернауму учини и овде на својој постојбини. Рече пак: и заиста вам кажем, никакав пророк није мио на својој постојбини. А заиста вам кажем: многе удовице бијаху у Израиљу у време Илијино када се небо затвори три године и шест месеци и би велика глад по свој земљи; а ни к једној од њих не би послан Илија до у Сарепту Сидонску к жени удовици. И многи бијаху губави у Израиљу за пророка Јелисија; ни један се од њих не очисти до Немана Сиријанина.« (Лука 4,23-27)

»Овим излагањем догађаја из живота пророка, Исус је одговорио на питања својих слушаца. Божје слуге које је Бог изабрао за посебно дело нису добиле дозволу да раде за тврдоврати и невернички народ. Међутим, они који су имали срца да осете и вере да верују, добили су посебну предност да виде доказе Његове моћи преко пророка. У Илијине дане, Израил је отишао од Бога. Народ је прионуо уз своје грехе и одбацио опомене Господњих весника. Тако се одвојио од канала којима би Божји благослови могли допрети до њега. Господ је заобишао домове у Израиљу и нашао уточиште за свога слугу у незнабожачкој земљи, код жене која није припадала изабраном народу. Ипак, ова жена је добила предност зато што је следила светлост коју је примила, и њено срце је било отворено за још већу светлост коју јој је Бог слао преко пророка.« (Елен Г. Вајт, *Чежња векова*, стр. 190)

Питања за размишљање:

1. Каква веза постоји између греха и патње? Удовица из Сарепте је помислила да је њен грех учинио да њен син умре. У Новом завету, ученици су помислили да је слепоћа једног човека последица греха, његових или греха његових родитеља (Јован 9,2,3). Треба ли да се понашамо различито према људима који пате због својих греха и према онима који пате иако сами нису ништа згрешили? Зашто тако мислите?
2. Дете је рођено с неком ретком генетском маном. Мајка мисли да ју је Бог казнио због њене бунтовне младости. Који савет и коју утеху јој ви као разред можете понудити?
3. Питај да ли је ико у разреду икада присуствовао чуду, нечем што је могло доћи само од Бога. Како је реаговао на оно што је видео? Како се утицај тога чуда смањивао и мењао током времена? Да ли је та особа икада више имала проблема са сумњама, иако је видела нешто тако задивљујуће? Које поуке из таквих искустава можемо извући о томе шта значи живети вером?

МОЈИ ЗАКЉУЧЦИ И ОДЛУКЕ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ГИЈЕЗИЈЕ : ПРОМАШИТИ ЦИЉ

Проучите у току ове седмице: 1. Мојсијева 39,4-6; 2. Царевима 4; 5; 8,1-6; Јеремија 9,23.24; Јован 13,1-17; 1. Тимотију 6,10.

Текст за памћење: »За Господом Богом својим идите и њега се бојте; његове заповести чувајте, и глас његов слушајте, и њему служите, и њега се држите.« (5. Мојсијева 13,4)

Гијезије је био слуга. Не било који слуга, него слуга једног од највећих пророка у историји Израиља, Јелисија. Јелисије је од Бога добио позив да служи пророку Илији да би се припремио за своју пророчку службу (1. Царевима 19,16). Много година је Јелисије служио Илији, слушао и посматрао и тако разумео шта значи бити пророк. Када је Илија био узет на небо у огњеним колима (2. Царевима 2,11), дошло је Јелисијево време. Његова служба није била тако »ватрена« и славна као Илијина, али је и он ширио далекосежан утицај.

Према томе, Гијезије је имао прекрасну прилику да буде уско повезан с неким ко је био тако благословен од Бога као Јелисије. Тешко је и замислити све што је могао да научи и види у току година док је радио с пророком.

Ипак, као што ћемо видети у току ове седмице, упркос толиким приликама и могућностима, Гијезије је постао бедни губитник. Његова прича нам служи као пример некога ко је скренуо с пута и постао неспособан да види разлику између битног и споредног. Како је важно и за нас да извучемо поуку из његовог примера!

Како би се укратко могла описати служба слуге, на темељу следећих текстова? 1. Мој. 24,2-4; 39,4-6; Лука 14,17; 17,7.8; Дела 2,18.

Бити слуга првенствено значи да мораш оставити по страни своје потребе, жеље и удобност и потпуно се укључити у живот неког другог. Слуга је ту да помогне господару у остваривању његових планова, жеља и делатности. Понекад бити слуга значи носити поруке, пратити некога, заступати некога, и обављати и интелектуалне послове који се морају обавити. У друга времена то значи бавити се вођењем финансија и домаћинства, али слуга никада не заступа своје, већ интересе свога господара.

Гијезије је био слуга пророка Јелисија. Бити слуга пророка значило је уживати велику предност. То је подразумевало далеко више него само физички рад. Била је то нека врста приправничке службе. И сам Јелисије је служио код пророка Илије као слуга (1. Царевима 19,19-21). Иако је за пророчки посао био неопходан божански позив, изгледа да је ово посебно време заједничког служења помагало будућем пророку да развије своју веру и поверење у Бога. Служећи свом господару Илији, Јелисије је научио да себе потисне у страну и да служи другима. То је изгледа била најбоља квалификација за било коју будућу службу. Није нам остао податак о томе да је Гијезије добио позив у службу, али видимо предности које су му биле указане.

Ова замисао о служењу није ограничена само на старозаветно доба. Исус је рекао да је спремност човека да служи предуслов за било коју водећу улогу у Цркви (Марко 9,35).

Како је у Новом завету наглашена веза између службе вође и службе слуге? Јован 13,1-17.

Ученици су били са Исусом више од три године. Они су слушали Његова учења, чак су учествовали у Његовој служби лечења, али и даље нису били спремни да пођу као Његови посланици међу људе. Они су били спремни да уче теорију и да уживају у дружењу са Исусом, али и даље нису били вољни да себе потисну и да понизно служе једни другима.

Како да стекнемо понизност, како да умремо себи да бисмо могли да служимо другима? Како да научимо да служимо другима не очекујући ништа од њих за себе?

Добар учитељ учи примером и даје доста времена својим ученицима да примене оно што су научили. Јелисије је био таква врста учитеља.

Коју улогу има Гијезије у догађајима у Сунаму? Које прилике и могућности му је пружио пророк Јелисије? 2. Царевима 4,8-17.

Прича о жени у Сунаму наставља се приказивањем чуда у животу једне друге жене. У 2. Цар. 4,1-7 Јелисије помаже некој удовици да плати дугове и да спречи да јој синови буду продати у робље. Сада се Јелисије налази на путу у Сунаму. Узимајући у обзир општи положај жена у библијска времена, чудно је да писац некој жени приписује таква права. Име њеног мужа се не помиње. Знамо једино да га је жена упитала за савет да ли да гради гостинску собу, као и да је стар, али ипак не тако стар да не буде у стању да надгледа жетву на својим њивама. У првом делу приче Јелисије даје Гијезију могућност да игра активну улогу. Шаље Гијезија да позове жену и да јој изрази захвалност. Тражи савет од Гијезија и поступа према његовом предлогу. Гијезије се показује достојан поверења, јер примећује стварне потребе те жене и њеног дома. Јелисије пружа прилику Гијезију да најави чудо. У току следеће године, дете чуда је било рођено.

До какве промене сада долази у Гијезијевом понашању? У чему се његово понашање разликује од понашања у претходној причи? 2. Царевима 4,18-31.

Дете чуда је сада већ дечак. Гијезије је и даље Јелисијев слуга, али је нестало његове осетљивости према потребама других. Када жена долази Јелисију и пада пред његове ноге, он покушава да је одгурне. Он види само »неуглађеност« у њеном понашању, јер она крши све друштвене обзире тога времена (2.Царевима 4,25-27). Он изгледа није у стању да примети њено дубоко очајање, као што то чини Јелисије.

Понекад је заиста човеку лако да тако буде усредсређен на самога себе да постане неосетљив према осећањима и потребама ближњих. Ко се није налазио на оба краја тог стања? Како да научиш да будеш осетљивији према осећањима и потребама других? Осим тога, како да научиш да смирено подносиш неосетљивост других према твојим потребама и осећањима?

На темељу текста у 2. Цар. 5,1-19 одговори на следећа питања:

1) Зашто је израиљски владар реаговао на такав начин? Да ли је његова реакција била разумна или неразумна? Шта се, према његовом мишљењу, догађало?

---

2) Зашто је Неман реаговао на такав начин када му је Јелисије дао упутство шта да чини? На који начин је његова реакција била само одговор на владареву изјаву о писму?

---

3) Прочитајте 12. стих. Којом врстом логике се Неман овде послужио? У чему је погрешно?

---

4) Како Неман назива себе пред Јелисијем пошто се чудо догодило? Шта то говори о њему?

---

5) Зашто је Јелисије одбио да прими било какву награду од Немана? Зашто је уопште било важно да не прими никакву награду?

---

6) Који захтев је онда Неман упутио Јелисију? Како да разумемо његов захтев и Јелисијев одговор на то? 2. Царевима 5,17-19.

Врло је тешко, бар из наше данашње перспективе, разумети зашто су неке библијске личности чиниле оно што су чиниле, посебно када су биле суочене с толико чудесних збивања. Невероватно Неманово излечење догодило се пред Гијезијевим очима. Он је видео не само Божју силу већ и поступак свог господара, који је одбио да прими било какву награду од Немана. Неко би помислио да је то било и више него довољно да га учини понизним пред Богом и људима, али очигледно није.

На који начин је Гијезије објашњавао и оправдавао своје поступање? Која врста националистичких или етничких предрасуда се крије иза његових поступака? 2. Царевима 5,20-27.

Библија је пуна упозорења против љубави према новцу и земаљском благу. Ове опомене нису упућене само богатима. Није количина земаљског блага коју имамо проблем, већ наше држање према њему. Битка против похлепе захтева сталну будност. Ми стално треба да прилагођавамо Библији своје мисли о имању и да их износимо пред Бога. Ми можемо задржати своју праву перспективу само ако стално предајемо Богу не само своје материјалне поседе, већ и своје време. Љубав према материјалном благу заслепљује човека за његову истинску мисију у животу и на крају може да изазове његову вечну пропаст, уколико не буде пажљив.

Чудно је да се Гијезије заклиње пред живим Богом, а онда одлази да вара. Да ли мисли да га живи Бог не види? Каквог ли снажног сведочанства о снази нашег поквареног срца да нас превари?

Неман, са своје стране, врло великодушно даје дарове Гијезију, али, вероватно, одлази постављајући себи исто питање, посебно када су се његове две слуге вратиле и известиле га о чудном Гијезијевом понашању. Гијезије је дозволио да његова похлепа поткопа сведочанство које је Јелисије хтео да остави том новом обраћенику.

Наравно, на крају, исти Бог који је учинио чудо открива истину Јелисију. Јелисије зна шта је све Гијезије учинио и поступа у складу с тим. Гијезијева служба и његов живот носе последице његових поступака.

Врло је лако да човек потцени невероватну снагу љубави према новцу у нашем срцу (1. Тим. 6,10). Које примере, из живота и из Библије, можете навести о томе како је новац упропастио нечији живот? Како да научимо да се заштитимо од тог врло опасног искушења?

Последњи пут слушамо о Гијезију у 2. Царевима 8,1-6. Шта чини тај бивши Јелисијев слуга?

Много година је протекло од великог чуда ускрсења Сунамкиног сина. Гијезијева кожна болест није много променила његов спољашњи изглед, јер га налазимо у царевом двору. Гијезије, бивши Јелисијев слуга, говори о ономе што се догађало. Он се хвали Јелисијем и његовим чудима, и чинећи то вероватно додаје својој важности због своје везе с пророком.

Можда никада не бисмо ни чули за овај разговор о прошлим догађајима, да није било стицаја околности и времена када се разговор водио. Библијски писац нам каже да се управо у време када је Гијезије причао како је Сунамкин син био чудесно враћен у живот, Сунамка појавила пред владарем. Бог у својој доброты користи Гијезијево хвалисање да би помогао жени из Сунама. Она је сада вероватно већ удовица, јер се њен муж не спомиње, а осим тога, незамисливо је да би се жена појавила пред царем у таквом послу уместо свога мужа. Она је вероватно старешина своје породице док њен син не постане пунолетан. Она је живела изван земље седам година у току велике глади. Имати добре везе и познавати праве људе може изгледати важно у људским очима, али Бог гледа на то на други начин.

Који односи су стварно важни и зашто? Јеремија 9,23.24.

И тако Гијезије силази са страница историје. Жалосна страна ове приче је чињеница да је Гијезије могао да обавља посао за Господа. Он се могао научити од Јелисија. Он је могао да буде следећи велики пророк и можда старешина и наставник у пророчким школама. А сада, једино што је био у стању да чини јесте да прича о добрим старим временима када је радио с пророком. Гијезије је могао да учествује у стварању историје, а сада је једино могао да се сећа прошлости.

Неопходно је да се сећамо Божјих поступака према нама у прошлости. Али, у исто време, морамо бити пажљиви да се не бавимо сувише оним што је прошло на рачун онога што се сада збива. Како да постигнемо праву равнотежу у томе? Како сувишно бављење прошлошћу може да угрози наше садашње ходање с Господом?

»Озбиљне поуке могу се извући из овог искуства човека коме су биле дароване велике и свете предности. Гијезијево понашање било је камен спотицања на путу Немана, чије су мисли биле просветљене чудесним виделом, и који је био наклоњен служењу живом Богу. За превару коју је учинио Гијезије нема изговора. Све до дана своје смрти остао је губавац, проклет пред Богом и избегаван од људи.«

»'Лажни сведок неће остати без укура, и ко говори лаж, неће утећи' (Приче 19,5). Људи могу мислити да су сакрили своја зла дела од људских очију, али они не могу да преваре Бога. 'Него је све голо и откривено пред очима онога којему говоримо' (Јеврејима 4,13). Гијезије је желео да превари Јелисија, али је Бог открио своме пророку речи које је Гијезије упутио Неману и сваку појединост сусрета између ова два човека.« (Елен Г. Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 162)

Питања за размишљање:

1. Који су неки од знакова упозорења да су новац или жеља за новцем заузели Божје место у твом животу? Како да научимо да се служимо новцем уместо да се новац служи нама? Коју улогу десетак и давање добровољних дарова имају када је у питању утицај новца и сила новца у нашем животу?
2. Погледајте у разреду своје одговоре на питање из одељка за четвртак. Шта је стварно важно у животу? Зашто је тако лако изгубити из вида управо оно што је заиста битно?
3. Који разлози су навели Гијезија да помисли да може прикрити своју превару? Он је знао да Бог постоји; видео је чуда како се догађају, нека стварно невероватна. А ипак, упркос свему томе, покушао је да превари свога господара. Можда је нешто слично чинио и пре тога и није био ухваћен? Можда је у својим мислима стварно оправдавао своје поступање? Међутим, оно што знамо говори нам да није тешко преварити самога себе. На које начине бисмо могли научити да заштитимо себе од упадања у замку самообмане?
4. Вратимо се на текст у 2. Царевима 5,17-19. Које поуке бисмо морали или не бисмо смели да извучемо из Немановог захтева Јелисију да се понекад поклони у кући Римоновой?
5. На које практичне начине бисмо могли да послужимо ближњима?

МОЈИ ЗАКЉУЧЦИ И ОДЛУКЕ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ВАРУХ : ОСТАВЉАЊЕ НАСЛЕДСТВА У СВЕТУ КОЈИ СЕ РАСПАДА

Проучите у току ове седмице: Исаија 53,1-5; Јерemiја 7,1-11; 28; 45; Матеј 6,25-34.

Текст за памћење: »Закон и сведочанство тражите, ако ли ко не говори тако њему нема зоре!« (Исаија 8,20)

Свет који је Варух познавао ближио се своме крају. Јерусалим и Јуда су живели своје последње тренутке. Асирија, која је владала старим Блиским истоком више од две стотине година, била је изнутра подељена, растрзана грађанским ратом, и полако губила власт над вазалним државама. У међувремену, нова суперсила се појављивала на хоризонту: Вавилон. Кратко време, Јуда је предахнуо и под добрим царем Јосијом (640-609. године пре Христа) успео да прошири своју територију и обнови своју верност обожавању правога Бога. Међутим, с брзим променама које су се догађале крајем седмог столећа пре Христа, време Јерусалима се ближило крају.

Цар Јосија је погинуо у борби против Египћана (2. Царевима 23,29). Његови синови, који су завладали после њега, нису задржали исти положај као њихов отац, па су се неколико пута бунили против Вавилона, што је била судбоносна погрешка. Коначно, 586. године пре Христа, Јерусалим је био заузет, храм разорен и мноштво Јудејаца одведено у ропство.

Варух је живео у то време драматичних промена и губитака. Међутим, иако се његов свет рушио, оставио је наслеђе које ниједан владар нити рат нису могли да униште.

Шта можемо да научимо од Варуха, од наше последње епизодне библијске личности?

Варухов свет је био саграђен на извесним политичким, економским и верским реалностима које су доминирале у његовом народу у то време. Политички говорећи, Јудина држава је стењала под јармом вавилонске власти. Снажна подземна националистичка струјања утицала су на сва подручја друштвеног живота. Народ је желео да се ослободи Вавилона. Економски, стање је било прилично добро, у најмању руку бар за класу која се богатила израбљивањем сиромашних. И, наравно, постојао је религијски систем од старине, који је обликовао темељ целог друштва.

На које кључне моралне и духовне проблеме је Јеремија опомињао народ? Које би се паралеле с нашим садашњим стањем могле повући? Обрати посебну пажњу на 4. стих. Шта је народу било речено у њему и које поуке за себе можемо извући из свега тога? Јеремија 7,1-11.

Варухово име значи »онај који је благословен« и он заиста изгледа благословен. Био је писар, што значи да је био врло образован. Изгледа да је и потицао из породице писара и да је имао добре породичне везе.

Како је Варух ступио у службу свештеника и пророка Јеремије није нам речено. Можда је управо чврстина Јеремијиног односа с Богом привукла Варуха к њему. Заиста, друштвени, политички и економски идеали које Јеремија проповеда чврсто су укорењени у Божјем откривењу. Јеремија се не плаши да стане у одбрану Божје Речи, чак и онда када то изгледа политички неопортуно. Преко својих виђења, Јеремија има јединствен увид у слабост структура у које се узда његово друштво, и њега је сам Бог позвао да опомене народ да ће га његово понашање одвести у пропаст уколико не буде променио своје путеве. Можда је управо жеља да буде део тог процеса навела Варуха да прихвати своју посебну улогу.

Прочитај поново текст у Јеремији 7,1-11. Како би се те речи могле применити на тебе у твом ходању са Господом? Шта у твом животу треба да се поправи? У које си се »лажљиве речи« можда поуздао? С којим другим боговима ти ходиш? Колико си спреман да будеш искрен и отворен приликом суочавања с тим питањима?

Књига пророка Јеремије нам пружа неке посебне увиде у начин на који је Библија написана. Варух, Јеремијин писар, стварно учествује у преношењу и чувању Божје Речи. У Јеремији 36,4 Јеремија позива Варуха, и док диктира поруку народу, Варух је записује на листу пергамента. То је прекрасан пример како надахнуће делује. Прво, Бог није физички узео под своју власт пророка Јеремију нити је водио његову руку док је писао. Уместо тога, Бог даје Јеремији виђење и поруке. Пророк онда формулише поруку и записује је. У овом посебном случају, сам Јеремија не пише, већ диктира поруку Варуху, који је затим записује. Варух, дакле, преноси поруку јавности. Пошто Јеремија не ужива наклоност двора, пошто му је ускраћен приступ храму, Варух чита пророчку поруку у храму у току светог дана. Варух никада није тврдио да је говорио у своје име, или чак у Јеремијино име; порука долази од Бога.

У Јеремији 28 записана је прича о Ананији. На који начин та историја открива начело откривено у Исaiји 8,20?

Божја порука не ласка нити се повинује јавном мишљењу. Она није увек, или чак често, »политички исправна«. Божја порука никада се не супроти сама себи; људска тумачења поруке могу се сукобљавати, али никада саме поруке.

У Јеремији 28,7-9 пророк говори о јединству Писма, које се заснива на чврстом темељу испуњених пророчанстава. Прерана смрт лажног пророка у овом поглављу живо потврђује ово важно начело.

Чињеница је да нам Бог није дао само своју Реч већ и добре разлоге да се ослонимо на њу, чак и онда када се нађемо у околностима које не разумемо или које вређају нашу осетљивост. Библија нас не спасава, то чини Исус; међутим, Он нам се потпуније открио у Писму него на било који други начин.

Многе силе делују да би поткопале наше поверење у Божју Реч. Наведи неке од тих сила и упитај себе како да се заштитиш од њиховог утицаја? Ако престанемо да верујемо порукама Библије, шта нам остаје у шта бисмо се могли поуздати?

Озбиљност ситуације као да је коначно постала очигледна јудејском народу. У Јеремији 36,9 народ се окупио у храму на дан поста пред Господом. Путем својих професионалних веза с другим писарима, Варух успева да добије добро видљиво место на улазу у храм код Гемаријевог прозора. Одавде Варух чита манускрипт који је сам написао по Јеремијином диктату. Пошто је прочитао текст, службеници двора су га замолили да им га још једном насамо прочита. Када су се распитали одакле порука долази, службеници одлучују да о томе обавесте и цара. Кратко време изгледа као да ће у Јуди доћи до промене.

За Варуха то је тренутак наде. Ако се смер буде преокренуо, његова подршка Јеремији ће се исплатити. У могућем процесу реформе, он ће бити важна личност, можда ће чак доспети и на неко високо место у хијерархији власти.

Шта је царев одговор значио за будуће наде Варуха, у најмању руку на професионалном плану? Јеремија 36.

Манускрипти су били на папирусу и зато веома скупи. Морали су се преписивати руком. То је чинило да су били ретки и да су представљали драгоцен извор података. Овај манускрипт је био Божја порука цару Јоакиму. Цар и његове слуге нанели су намерну увреду Богу тиме што су спалили папирус. Спаљивање рукописа је значило губитак много сати тешког рада за Варуха.

Варух, који се можда надао неком часном положају на двору, сада схвата да је подржавао »погрешног« играча и да је уништио своје изгледе да направи каријеру као писар на царском двору. Осим тога, наљутио је најмоћније људе у царству. Овде имамо јасан пример да је нечије пристајање уз Господа имало своју врло високу цену.

Заједно с Јеремијом, Варух је сада обележен. Царски службеници чешљају град, покушавајући да ухвате ову двојицу отпадника. Следи Бог није пут за кукавице или за оне који желе да се послуже Господом да би постигли каријеру. Бити Божји гласник не значи живети животом пуним личних честољубивих амбиција, већ дозвољавати Богу да управља нашим животом, без обзира на цену. Понекад, та цена може да буде веома висока.

Шта је тебе коштало то што си следио Господа? Када си последњи пут морао да изгубиш или жртвујеш нешто важно зато што си устао у одбрану библијских начела или Божјих заповести? Размисли о последицама свог одговора, без обзира какав ће бити?

Господ је упутио посебну поруку, намењену управо Варуху (Јеремија 45). И није никакво чудо, узимајући у обзир околности.

Прво, историјско позивање на четврту годину Јоакима у Јеремији 45,1 ставља 45. поглавље после 36. поглавља. Јеремија је највероватније у тамници, па изгледа на пробуђење међу јудејским старешинама више нису вероватни. Друго, Варухова будућност, у најмању руку из земаљске перспективе, изгледа мрачна. И тако, као што текст у Јеремији 45,3. каже, Варух је имао такозвани »лош дан«.

Наравно, осећати се одбаченим, жалосним, или депресивним је сасвим природан део нашег људског постојања у нашем грешном свету. Има много разлога да се човек осећа на тај начин, и нико не треба да помисли да је грешно или погрешно гајити таква осећања. Зависно од околности, изгледало би скоро нељудски када их не бисмо имали. Свакако, мноштво библијских личности је имало своје тренутке очајања (1. Цар. 19,4; Јов 6,2,3; Псалом 55,4). Ми се варамо ако мислимо да ћемо сами успети да их избегнемо.

Коју врсту расположења и осећања Исаија описује на једном месту у својој књизи? Ко је тај који страда и пати? Шта то треба да нам каже? Исаија 53,1-5.

Најважније је за нас да у тренуцима емоционалних криза и жалости имамо на уму да то не значи да нас је Бог одбацио. То само значи да и ми, заједно са осталим грешним људским родом, страдамо у овом животу. Да ли је патња резултат наших грешака или није, у извесном смислу и није важно. Важно је да ми, усред наших страдања, не дозволимо Сотони да се послужи њима да нас окрене од Господа или да нас учини огорченима и одбојнима према Њему. Важно је да се ухватимо за Божја обећања о опроштењу, излечењу, бољој будућности и новом животу на новом Небу и на новој Земљи.

Ми сви чезнемо да све иде добро; желимо да живимо боље, овде и сада. Међутим, узимајући у обзир природу овога света, то се често не догађа, или се бар не догађа онако како смо ми то хтели или замишљали. И зато је веома важно да усред свега што нам се догађа не заборавимо велику наду која нас очекује када страшно искуство с грехом постане прошлост.

Која су ваша омиљена библијска обећања о новом небу и новој земљи? Читајте о њима, молит се за њих, и тражите од Господа вере да издржите све до времена када ћете и сами почети да живите у том новом небеском окружењу.

ШТА ЈЕ ТАМО СПРЕМЉЕНО ЗА МЕНЕ?

Шта нам пророк Јеремија открива о Богу? Шта нам говори о Варуху? Јеремија 45.

Варух је жалостан, пун бола, немиран, уморан. Он види да је целокупно његово животно дело уништено, да су сви његови снови нестали као магла. И Божје срце је пуно бола. Он се нежно старао о Израиљу. Као родитељ који плаче над тврдовратим, бунтовним дететом – Господ је опомињао и позивао свој народ више од хиљаду година. Варухов бол и жалост само су бледа слика Божје жалости и туге. Можда је то зато што је Божје срце увек дирнуто нашим патњама. Ми никада не плачемо сами. Бог који зна и број власи на нашој глави налази времена да се обрати очајном писару и да му упутити речи наде и охрабрења. У току несреће која ће ускоро задесити Израиљ, Варух ће бити поштеђен. Бог ће сачувати његов живот. Израз који налазимо у петом стиху («али ћу теби дати душу твоју уместо плена») може се наћи и на другим местима у Књизи пророка Јеремије (Јеремија 21,9; 38,2; 39,18). Он указује на војника који после изгубљене битке одлази жив својој кући.

Парадоксално, спасење долази само преко «пораза». Управо је понижењем и привидним поразом на крсту Исус задобио победу. Само када смо спремни да престанемо да се боримо и када предамо свој живот, своје планове и будућност Богу у руке, можемо наћи сигурност. Само када смо спремни да се потпуно предамо Њему, постајемо сигурни у Господу.

Које сличности се могу пронаћи између текстова у Јеремији 45,1-5 и у Матеју 6,25-34?

У Јеремији 45, Бог подсећа Варуха на оно што је стварно важно. У Матеју 6, Исус нас подсећа да је наш живот важнији од нашег земаљског блага. Од свих његових снова о величини, у тренутку опасности и катастрофе, једину стварну вредност има Варухов живот. Иронично звучи али, иако је Варух изгубио велику будућност на јерусалимској политичкој позорници због своје оданости Јеремији, управо му је та оданост спасла живот и дала му далеко веће изгледе од оних о којима је икада могао да сања.

Управо то наследство смо и ми тражили у магловитим симболима Старог завета док смо их проучавали у току 13 протеклих субота. Већина личности које смо упознали мало боље није спадала међу великане из првог борбеног реда свога времена, али су њихова имена и титуле остали забележени у Писму тако да се можемо учити од њих, из њихових успеха и из њихових пораза.

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Узевши нови свитак, Јеремија га је дао Варуху, и он написа у њега из уста Јеремијиних све речи које бијаху у оној књизи коју сажеше Јоаким, цар Јудин, огњем; и још би додано к оним много онаквих речи' (Јеремија 36,28.32) Људски гнев је покушао да омете дело Божјег пророка; али, иста она средства којима је Јоаким покушао да ограничи утицај слуге Господњег, пружила су му нову прилику да објави Божје захтеве.«

»Дух противљења опомени и укору, који је довео до прогонства и затварања Јеремије, постоји и данас. Многи одбијају да послушају поновљене опомене, бирајући радије да слушају лажне учитеље који ласкају њиховој таштини и не виде њихова злодела. У дан невоље такви неће имати сигурног уточишта, никакве помоћи с Неба. Божје изабране слуге треба храбро и стрпљиво да се суочавају с невољама и патњама које их нападају путем укора, занемаривања и погрешног тумачења. Они треба да наставе да верно обављају дело које им је Бог дао да раде, увек имајући на уму да су и пророци из старине и Спаситељ људског рода и Његови апостоли издржали злостављања и прогонства Речи ради.« (Е. Г. Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 281)

Питања за размишљање:

1. Како, по вашем мишљењу, надахнуће делује? Како су нам служба и живот Елен Г. Вајт помогли да разумемо ово значајно питање?
2. Које су се библијске личности одрекле својих личних амбиција зато што су желеле да остану верне Господу?
3. У разреду, поразговарајте о томе чега су се све као верни људи морали одрећи да би стали на Господњу страну? Шта сте успели да научите из тих искустава? Упитај да ли је ико закључио да је оно чега су се одрекли Господа ради било веће од онога што су добили од Њега?
4. Како се понашаш када добијеш укор због својих лоших поступака? Да ли си склонији да се покајеш на коленима, или, симболички говорећи, да бацаш укор у огањ и да покушаш да бацаш у тамницу онога који те је укорио? Шта ти твој одговор говори о теби и шта би требало да мењаш?
5. Како да боље разумемо да то што страдамо (чак и када је то непосредна последица наших грешака), не значи да нас је Господ одбацио? Како да научимо да се држимо своје вере чак и онда када пролазимо кроз неиздржљиве патње?

МОЈИ ЗАКЉУЧЦИ И ОДЛУКЕ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ОКТОБАР
ПОШТОВАЊЕ У МОМ ЖИВОТУ

Поштовање ближњих

1. П 2.Мојсијева 20,12. Поштовање родитеља
2. С 3. Мојсијева 19,32. Поштовање старијих

Поштовање Божје речи

3. Н 1.Петрова 2,17.18. Поштовање ауторитета
4. П Псалам 89,7. Поштовање Бога
5. У Псалам 111,9. Поштовање Творчевог имена
6. С Јеремија 7,23. Поштовање Божје речи
7. Ч 1.Самуилова 2,30. Страхопоштовање у дому
8. П 2.Дневника 36,15.16. Поштовање Божјих представника
9. С 3.Мојсијева 19,30. Поштовање Божјег дома

Бог је уз нас

10. Н 2.Мојсијева 20,8. Поштовање суботног дана
11. П Јеремија 10,10. Он је живи Бог
12. У 1.Јованова 3,1. Бог је мој Отац
13. С Псалам 46,7. Бог с нама
14. Ч 1.Мојсијева 216,13. Бог ме види
15. П Исаија 41,10. Богу је стало до мене
16. С Исаија 46,9. Бог је све у свему

Христос је наш пример

17. Н Псалам 19,1. Бог у природи
18. П Јован 10,10. Богатство живота у Христу
19. У 1.Петрова 2,21.22. Христос је мој савршени пример
20. С Јеврејима 2,17. Христос је мој старији брат
21. Ч Лука 2,40. Исус као младић
22. П Лука 2,51.52. Христос је био послушан
23. С Јеврејима 4,15. Христос је био кушан као и ми

Анђели су са нама

24. Н Колошанима 1,27. Христос у мени – нада славе
25. П Псалам 91,11. Мој анђео чувар
26. У Псалам 34,7. Анђели у свакодневном животу
27. С Јеврејима 1,14. Анђели нам се придружују у служби душама
28. Ч Псалам 103,20. Анђели мојим рукама обављају Његово дело
29. П Дела 12,11. Анђео је ослободио Петра
30. С 2.Мојсијева 23,20. Анђели ме припремају за вечност

Анђели задржавају четири ветра земаљска

31. Н Откривење 7,2.3. Други анђео

НОВЕМБАР

ПОБЕДОНОСНИ ЖИВОТ

Опремљени за победу

1. П Ефесцима 6,11.12. Обучени у Христово оружје
2. У Ефесцима 5,13.14. Опашимо бедра своја истином
3. С Ефесцима 6,14. Оклоп правде
4. Ч Ефесцима 6,15. Обувши ноге у правду јеванђеља мира
5. П Ефесцима 6,16. Штит вере
6. С Исаија 59,17. Кацига спасења

С Христом побеђујемо

7. Н Ефесцима 6,17. Мач Духа
8. П Исаија 17,5. У Христу је снага
9. У 1.Коринћанима 15,57. У Христу је победа
10. С Римљанима 12,2. Воља је одлучујућа снага
11. Ч 2.Тимотију 2,1-3. Прве победе постигнуте су у дому
12. П 1.Коринћанима 15,58. Буди чврст и не дај се лако помакнути
13. С Псалам 43,3. Ходајте у виделу

Христос је надвладао свет

14. Н Откривење 3,11. Држи се чврсто
15. П Римљанима 5,19. Христова победа тако је потпуна као и Адамов пад
16. У Јован 16,33. У Христу имајмо мир
17. С 1.Јованова 5,4. Хришћани свих времена били су победници
18. Ч Римљанима 8,35-37. Павлов победнички узвик
19. П Плач Јеремијин 3,22.23. Јеремијина изјава захвалности
20. С О јову 19,25.26. Јов је знао да је жив његов искупитељ

Племенити карактер

21. Н Матеј 11,11. Нико није био већи од Јована Крститеља
22. П Римљанима 12,17. Поштење
23. У Софонија 3,13. Истинољубивост
24. С Приче 29,23. Скромност и понизност
25. Ч Приче 11,24.25. Великодушност
26. П 1. Коринћанима 13,4. Љубав
27. С Матеј 12,37. Христове речи и дела

Божја обећања

28. Н О Јову 22,21. Спокојство и мир
29. П 1.О царевима 8, 56. Ниједна реч из његових обећања није остала неиспуњена
30. У Псалам 30,4.5. Божја обећања упућена су мени

ДЕЦЕМБАР

ВЕЧНИ ЖИВОТ

Припремање за вечни живот

1. С 2.Петрова 1,10.11. Припреме за вечност
2. Ч Откривење 22,14. Држите заповести
3. П 1.Мојсијева 5,24. Треба непрестано живети с Богом
4. С 2.Коринћанима 5,7. Ходање вером

Чекајмо Христов долазак

5. Н Исаија 25,9. Будите спремни и чекајте
6. П Исаија 35,10. Божји народ избављења
7. У 1.Солуњанима 4,16-18. Христос лично долази по нас
8. С Откривење 15,3. Дан Христовог крунисања
9. Ч 2.Тимотију 4,8. Христос ми предаје круну и харфу
10. П Откривење 7,14. Добићемо белу одећу
11. С Откривење 21,4. Победа над смрћу

Прекрасна земља

12. Н Откривење 22,3. Греха нема више
13. П Матеј 5,34. Добићемо царство као наследници
14. У Јеремија 31,16.17. Породице ће се поново сјединити
15. С 1.Коринћанима 13,12. Препознаћемо једни друге
16. Ч Јеврејима 11,15.16. Прекрасна земља
17. П Откривење 2,2. Плодови с дрвета живота
18. С Откривење 19,9. На свадбеној вечери

Живот на небу

19. Н Откривење 21,18.19. Лепота нашег небеског дома
20. П Исаија 65,21.22. Рад из задовољства и уживања
21. У Псалам 16,6. Складан друштвени живот
22. С Ефесцима 1,17.18. Проучавање Божје мудрости у трајању вечности
23. Ч Јован 6,45. Христос ће поучавати откупљене
24. П Откривење 14,4. Посете далеким световима
25. С Лука 2,13.14. Слушајте анђеоске хорове

Предност живети с Богом

26. Н Исаија 66,22.23. Славите Бога заједно
27. П Откривење 21,22. Предност слободног разговора с Богом
28. У 1.Коринћанима 13,12. Вео ће бити уклоњен
29. С Матеј 18,10. Срешћу се и са својим анђелом чуваром
30. Ч Ефесцима 3,9.10. Зашто је велика борба дозвољена?
31. П Филићанима 3,13.14. Трчим к белези, к дару горњега звања...

ЧИТАЊЕ БИБЛИЈЕ РЕДОМ

ВЕЧЕРЊЕ БОГОСЛУЖЕЊЕ У ПОРОДИЦИ

Октобар		Новембар		Децембар		Октобар		Новембар		Децембар	
1. Амос	1-3	1. Лука	7-8	1. 1. Коринћанима	10-12	1. Псалам 78,43-56.	1. Псалам 104,1-18.	1. Псалам 121.			
2. «	4-6	2. «	9-11	2. «	13-16	2. Псалам 78,57-72.	2. Псалам 104,19-35.	2. Псалам 122.			
3. «	7-9	3. «	12-14	3. 2. Коринћанима	1-5	3. Псалам 79.	3. Псалам 105,1-15.	3. Псалам 123.			
4. Авдија и Јона	1-4	4. «	15-17	4. «	6-9	4. Псалам 80.	4. Псалам 105,16-31.	4. Псалам 124.			
5. Михеј	1-4	5. «	18-20	5. «	10-13	5. Псалам 81.	5. Псалам 105,32-45.	5. Псалам 125.			
6. «	5-7	6. «	21-22	6. Галатима	1-3	6. Псалам 82.	6. Псалам 106,1-16.	6. Псалам 126.			
7. Наум	1-3	7. «	23-24	7. «	4-6	7. Псалам 83.	7. Псалам 106,17-32.	7. Псалам 127.			
8. Авакум	1-3	8. Јован	1-3	8. Ефесцима	1-6	8. Псалам 84.	8. Псалам 106,33-48.	8. Псалам 128.			
9. Софонија	1-3	9. «	4-6	9. Филибљанима	1-4	9. Псалам 85.	9. Псалам 107,1-21,	9. Псалам 129.			
10. Агеј	1-2	10. «	7-9	10. Колошанима	1-4	10. Псалам 86.	10. Псалам 107,22-43.	10. Псалам 130.			
11. Захарија	1-3	11. «	10-12	11. 1. Солуњанима	1-5	11. Псалам 87.	11. Псалам 108.	11. Псалам 131.			
12. «	4-6	12. «	13-15	12. 2. Солуњанима	1-3	12. Псалам 88	12. Псалам 109,1-16.	12. Псалам 132.			
13. «	7-10	13. «	16-18	13. 1. Тимотију	1-6	13. Псалам 89,1-13.	13. Псалам 109,17-31.	13. Псалам 133.			
14. «	11-14	14. «	19-21	14. 2. Тимотију	1-4	14. Псалам 89,14-26.	14. Псалам 110.	14. Псалам 134.			
15. Малахија	1-4	15. Дела	1-3	15. Титу и Филимону		15. Псалам 89,27-39.	15. Псалам 111.	15. Псалам 135.			
16. Матеј	1-5	16. «	4-6	16. Јеврејима	1-5	16. Псалам 89,40-52.	16. Псалам 112.	16. Псалам 136,1-13.			
17. «	6-8	17. «	7-9	17. «	6-9	17. Псалам 90.	17. Псалам 113.	17. Псалам 136,15-26.			
18. «	9-11	18. «	10-12	18. «	10-13	18. Псалам 91.	18. Псалам 114.	18. Псалам 137.			
19. «	12-13	19. «	13-15	19. Јаков	1-5	19. Псалам 92.	19. Псалам 115.	19. Псалам 138.			
20. «	14-15	20. «	16-18	20. 1. Петрова	1-5	20. Псалам 93.	20. Псалам 116.	20. Псалам 139.			
21. «	16-17	21. «	19-23	21. 2. Петрова	1-3	21. Псалам 94.	21. Псалам 117.	21. Псалам 140.			
22. «	18-20	22. «	24-26	22. 1. Јованова	1-3	22. Псалам 95.	22. Псалам 118,1-14.	22. Псалам 141.			
23. «	21-25	23. «	27-28	23. «	4-5	23. Псалам 96.	23. Псалам 118,15-29.	23. Псалам 142.			
24. «	26-28	24. Римљанима	1-3	24. 2. и 3. Јованова		24. Псалам 97.	24. Псалам 119,1-34.	24. Псалам 143.			
25. Марко	1-3	25. «	4-6	25. Јудина посланица		25. Псалам 98.	25. Псалам 119,35-63.	25. Псалам 144.			
26. «	4-6	26. «	7-9	26. Откривење	1-4	26. Псалам 99.	26. Псалам 119,64-90.	26. Псалам 145.			
27. «	7-9	27. «	10-12	27. «	5-9	27. Псалам 100.	27. Псалам 119,91-117.	27. Псалам 146.			
28. «	10-13	28. «	13-16	28. «	10-13	28. Псалам 101.	28. Псалам 119,118-143.	28. Псалам 147.			
29. «	14-16	29. 1. Коринћанима	1-5	29. «	14-16	29. Псалам 102,1-14.	29. Псалам 119,144-176.	29. Псалам 148.			
30. Лука	1-3	30. «	6-9	30. «	17-19	30. Псалам 102,15-28.	30. Псалам 120.	30. Псалам 149.			
31. «	4-6	31. «		31. «	20-22	31. Псалам 103.		31. Псалам 150.			

Предлажемо верницима да ове текстове читају у току вечерњег богослужења у својој породици.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У ОКТОБРУ 2010. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ				
	1.	8.	15.	22.	29.
Кладово, Неготин	18,11	17,59	17,46	17,35	17,24
Бор, Зајечар, Пирот , Струмица	18,13	18,01	17,48	17,37	17,26
Вршац , Параћин, Ниш , Лесковац, Врање, Радовиш, Кавадарци, Ђевђелија , Јагодина	18,15	18,03	17,50	17,39	17,28
Кикинда , Српска Црња, Алибунар, Ковин, Смедерево , Пожаревац, Смедеревска Паланка, Крушевац , Куманово, Велес	18,17	18,05	17,52	17,41	17,30
Сента, Бечеј, Зрењанин , Панчево, Београд , Аранђеловац, Крагујевац , Краљево, Косовска Митровица, Приштина , Тетово, Скопље , Прилеп, Битољ	18,19	18,07	17,54	17,43	17,32
Суботица , Бачка Топола, Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Ваљево, Чачак, Нови Пазар, Ђаковица, Призрен, Охрид	18,21	18,09	17,56	17,45	17,34
Сомбор , Бачка Паланка, Шид, Срем. Митровица, Богатић, Шабац , Ужице, Беране, Пећ , Дебар	18,23	18,11	17,58	17,47	17,36
Бели Манастир, Осијек , Даљ, Вуковар, Винковци, Бијељина , Лозница, Пљевља, Колашин	18,25	18,13	18,00	17,49	17,38
Тузла, Фоча, Подгорица , Улцињ	18,27	18,15	18,02	17,51	17,40
Подр. Слатина, Славонска Пожега, Славонски Брод, Дервента, Добој, Сарајево , Билећа, Зеленика	18,29	18,17	18,04	17,53	17,42
Копривница, Бјеловар, Вировитица , Дарувар, Бос. Градишка , Нова Градишка, Зеница, Мостар , Требиње, Дубровник	18,31	18,19	18,06	17,55	17,44
Мурска Собота, Ормож , Чаковец, Вараждин , Приједор, Бања Лука , Јајце, Метковић, Пељешац, Мљет	18,33	18,21	18,08	17,57	17,46
Марибор , Ливно, Хвар, Корчула, Птуј , Крапина, Загреб , Сисак, Дрвар	18,35	18,23	18,10	17,59	17,48
Дравоград, Словењ Градец, Рогашка Слатина, Цеље , Зидани Мост, Карловац, Слуњ, Бихаћ, Книн, Сплит , Брач	18,37	18,25	18,12	18,01	17,50
Межица, Госпић , Шибеник, Вис	18,39	18,27	18,14	18,03	17,52
Јесенице, Крањ, Љубљана , Цриквеница, Крк, Раб, Паг, Задар, Дуги Оток, Биоград на мору	18,41	18,29	18,16	18,05	17,54
Крањска Гора, Постојна, Ријека , Црес, Лошињ	18,43	18,31	18,18	18,07	17,56
Горица, Копер, Ровињ, Пула	18,45	18,32	18,20	18,09	17,58

Подаци из ове табеле изведени су по летњем рачунању времена.
Ако се прелази на зимско време одузети један сат.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У НОВЕМБРУ 2010. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	5.	12.	19.	26.
Кладово, Неготин	16,15	16,07	16,00	16,56
Вршац , Бор, Зајечар, Књажевац, Пирот	16,17	16,09	16,02	15,58
Кикинда , Српска Црња, Алибунар, Пожаревац, Ниш	16,19	16,11	16,04	16,00
Суботица, Сента, Бечеј, Зрењанин , Панчево, Ковин, Смедерево , См. Паланка, Јагодина, Параћин, Крушевац , Лесковац, Врање, Радовиш, Струмица	16,21	16,13	16,06	16,02
Бачка Топола, Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Београд , Аранђеловац, Крагујевац, Куманово, Кавадарци, Ђевђелија	16,23	16,15	16,08	16,04
Сомбор , Бачка Паланка, Срем. Митровица, Богатић, Шабац , Ваљево, Чачак, Краљево, Косовска Митровица, Приштина , Скопље , Велес	16,25	16,17	16,10	16,06
Бели Манастир, Осијек , Винковци, Бијељина , Лозница, Ужице, Нови Пазар, Призрен, Тетово, Прилеп	16,27	16,19	16,12	16,08
Тузла, Беране, Пећ, Ђаковица, Битољ	16,29	16,21	16,14	16,10
Вировитица, Подр. Слатина, Слав. Пожега, Сл. Брод, Дервента , Добој, Пљевља, Колашин	16,31	16,23	16,16	16,12
Мурска Собота, Чаковец, Вараждин , Копривница, Бјеловар, Дарувар, Бос. Градишка, Нова Градишка, Зеница, Сарајево , Фоча, Подгорица	16,33	16,25	16,18	16,14
Марибор , Ормож, Птуј , Бања Лука , Билећа, Бар, Улцињ	16,35	16,27	16,20	16,16
Словењ Градец, Цеље , Крапина, Загреб , Сисак, Приједор, Јајце, Мостар , Требиње, Дубровник, Зеленика	16,37	16,29	16,22	16,18
Дравоград, Межица, Рогашка Слатина, Зидани Мост, Карловац, Дрвар, Ливно, Метковић, Пељешац, Мљет	16,39	16,31	16,24	16,20
Крањ, Љубљана , Слуњ, Бихаћ, Книн, Сплит , Брач, Хвар, Корчула	16,41	16,33	16,26	16,22
Крањска Гора, Јесенице, Постојна, Цриквеница, Госпић , Шибеник, Биоград на мору	16,43	16,35	16,28	16,24
Горица, Ријека , Крк, Црес, Раб, Задар, Паг, Дуги Оток, Вис	16,45	16,37	16,30	16,26
Копер, Лошињ	16,47	16,39	16,32	16,28
Ровињ, Пула	16,49	16,41	16,34	16,30

Подаци из ове табеле изведени су по зимском рачунању времена.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У ДЕЦЕМБРУ 2010. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ				
	3.	10.	17.	24.	31.
Кладово, Неготин	15,52	15,52	15,53	15,56	16,01
Српска Црња, Вршац , Бор, Зајечар	15,54	15,54	15,55	15,58	16,03
Сента, Кикинда , Зрењанин , Алибунар, Ковин, Пожаревац, Књажевац, Пирот	15,56	15,56	15,57	16,00	16,05
Суботица , Бачка Топола, Бечеј, Панчево, Београд , Смедерево , Смед. Паланка, Јагодина, Параћин, Ниш , Лесковац	16,58	15,58	15,59	16,02	16,07
Сомбор , Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Аранђеловац, Крагујевац , Крушевац, Врање, Радовиш, Струмица	16,00	16,00	16,01	16,04	16,09
Даљ, Вуковар, Шид, Сремска Митровица, Богатић, Шабац , Ваљево, Чачак, Краљево , Куманово, Кавадарци, Ђеђелија	16,02	16,02	16,03	16,06	16,11
Бели Манастир, Осијек , Винковци, Бијељина , Лозница, Ужице, Нови Пазар, Косовска Митровица, Приштина , Скопље , Велес	16,04	16,04	16,05	16,08	16,13
Подравска Слатина, Тузла, Пећ , Ђаковица, Призрен, Тетово, Прилеп	16,06	16,06	16,07	16,10	16,15
Мурска Собота, Чаковец, Копривница, Бјеловар, Вировитица , Дарувар, Слав. Пожега, Слав. Брод, Дервента , Добој, Пљевља, Беране, Битољ	16,08	16,08	16,09	16,12	16,17
Птуј , Ормож, Вараждин , Босанска Градишка, Нова Градишка, Зеница, Сарајево , Фоча, Колашин , Дебар, Охрид	16,10	16,10	16,11	16,14	16,19
Марибор , Цеље, Крапина, Загреб , Сисак, Приједор, Бања Лука , Подгорица	16,12	16,12	16,13	16,16	16,21
Дравоград, Межица, Рогашка Слатина, Зидани Мост, Јајце, Мостар , Билећа, Требиње, Зеленика , Бар, Улцињ	16,14	16,14	16,15	16,18	16,23
Словењ Градец, Карловац, Слуњ, Бихаћ, Дрвар, Ливно, Метковић, Дубровник	16,16	16,16	16,17	16,20	16,25
Јесенице, Крањ, Љубљана , Книн, Пељешац, Мљет	16,18	16,18	16,19	16,22	16,27
Крањска Гора, Постојна, Ријека , Цриквеница, Крк, Госпић, Шибеник, Сплит , Брач, Хвар, Корчула	16,20	16,20	16,21	16,24	16,29
Горица, Копер, Прес, Раб, Паг, Задар, Биоград на мору, Вис	16,22	16,22	16,23	16,26	16,31
Ровињ, Пула , Лошињ, Дуги Оток	16,24	16,24	16,25	16,28	16,33

Подаци из ове табеле изведени су по зимском рачунању времена.